

РЕКС СТАУТ ШАМПАНСКО ЗА САМОТНИК

Част 31 от „Ниро Улф“

Превод от английски: Надежда Гелева, 1992

chitanka.info

— Госпожа Робилоти беше милиардерка!

— Да, нали точно това казах. Милиард. Веднъж изумрудите ѝ започнаха да изчезват и тя нае мозъка на Улф и моите крака — така обича да казва Улф.

Госпожа Робилоти не искаше около къщата ѝ да се върти частен детектив, както не понасяше да ѝ се мотаят уличните метачи. Когато ме покани на вечеря, предположих, че не е за да провери, дали знам, коя вилица да използвам.

По време на вечерята един от гостите умря — от цианкалий!

1.

Ако сутринта на онзи студен мартенски вторник, когато ми се обади Остин Байн, не беше дъждовна и ветровита, щях да съм навън — на път за банката, да депозирам няколко чека. Остин може би се бе опитал да се свърже с някой друг, но това не е много вероятно.

Сигурно по-късно щеше да позвъни пак, така че няма защо да обвинявам времето. Бях си в кантората. Смазвах от една и съща туба пишещата машина и двата 38-калиброви, марка „Марли“ — за тях имахме разрешителни. Звънна телефонът. Вдигнах слушалката и казах:

— Кантората на Ниро Улф. На телефона Арчи Гудуин.

— Здравсти. Тук е Байн. Малкият Байн.

На вас ви е написано ясно, но за мен не беше — не го разбрах.

Звучеше ми повече като умираща жаба, отколкото като мъж.

— Прочисти си гърлото — предложих му аз, — изкашляй се и пробвай пак.

— Няма да помогне. Носът ми е запушен. Носът. Запушен. Разбра ли? Малкият Байн — Б-а-й-н.

— А, здравей, няма те питам, как си — чувам те как говориш. Съчувствам ти.

— Да, имам нужда от съчувствие и от още нещо — сега беше малко по-ясно — трябва ми помощ. Ще ми направиш ли една голяма услуга?

Направих гримаса.

— Бих могъл — казах, — ако мога да я направя седнал и ако няма да ми коства избити зъби.

— Изобщо нищо няма да ти коства. Познаваш леля ми Луиз, госпожа Робърт Робилоти, нали?

— Само професионално. Господин Улф изпълни веднъж нейна поръчка — намери ѝ някакви скъпоценности. Така си е, наеха него, аз свърших работата, а леля ти не ме хареса. Обиди се от една моя забележка.

— Това няма значение. Тя забравя забележките. Предполагам знаеш за вечерята, която дава всяка година на рождения ден на чичо ми Албърт, сега може би почиващ в мир.

— Разбира се. Кой не знае?

— Ами, това е. Днес, от седем часа. Трябваше да бъда един от кавалерите. Но нали ме чуваш — настинал съм, не мога да отида. Ще побеснее, ако трябва да ми търси заместник. Когато ѝ се обадя искам да ѝ кажа, че няма да ѝ се наложи, защото вече съм намерил. Господин Арчи Гудуин. Ти, все едно, си по-добър кавалер от мене. Тя те познава и вече е забравила твоята забележка. Обиждала се е на хиляди мои забележки. А ти знаеш точно как да се държиш с гостите на една дама. Черна папионка, седем часа, адреса го знаеш. След като ѝ се обадя, тя разбира се, ще звънне, за да потвърдиш. Ще можеш да го направиш седнал, и гарантирам ти, нищо няма да ти счупи зъбите. Готвачът ѝ е добър. Господи, не мислех, че мога да говоря толкова дълго. Какво ще кажеш, Арчи?

— Мисля си — отговорих. — Доста си изчакал.

— Да, знам. Все се надявах, че ще мога да отида, но когато отлепих очи тази сутрин... Някой ден ще ти отвърна със същото.

— Не можеш. Нямам леля — милиардерка. Съмнявам се, че е забравила моята забележка — много остра беше. Ами ако не ме приеме? Ще трябва да ми звъниш пак, да отменяш поканата, после да се обаждаш на някой друг. Не трябва да говориш толкова. И освен това, чувствата ми няма да бъдат наранени.

Умишлено се запъвах. Отчасти, защото исках по-дълго да го слушам как говори. Звучеше, като че гърлото му се е пропукало. Запушеният нос не се отразява на вашето „с“, например в „седем“ или „седа“, но той се опитваше да го каже и обръщаше „дълго“ на „дъмдо“, макар че би трябвало да се получи „дъмго“. Подозирах, че пращането идва от телефона. Ако нямах толкова високо мнение за себе си, сигурно щях да се запитам защо е избрал точно мен — не бяхме близки приятели. Но това, естествено, нямаше значение. Когато вашето аз е достатъчно голямо, вие ще се престорите на учуден, ако ви се обади Националният председател и ви каже, че неговата партия иска да ви предложи за президент на Съединените щати, в действителност обаче, няма да се учудите.

Опъвах се, докато не се уверих, че хъркането му е престорено. Откровено казано, идеята ми хареса. Щеше да е нещо ново. Щях да обогатя познанията си за човешката същност. Сигурно щеше да е и малко деликатно, дори потискащо, но пък ми беше интересно да видя, как ще се справят. Да не говорим, как щях да се справя аз самият. Казах му, че ще чакам леля му Луиз да ми се обади.

След по-малко от половин час — бях приключил вече със смазването и прибирах пистолетите в чекмеджето на бюрото си — телефонът звънна отново. Един познат глас каза, че е секретарката на госпожа Робилоти, и че госпожа Робилоти желае да разговаря с мен.

— Пак става дума за бижута, така ли, госпожице Фром? — попитах аз.

— Тя ще ви каже, за какво става дума, господин Гудуин.

После, друг познат глас:

— Господин Гудуин?

— На телефона.

— Племенникът ми Остин Байн каза, че е разговарял с вас.

— Предполагам.

— Предполагате?

— Гласът каза, че е Байн, но би могъл да принадлежи и на тюлен, който се опитва да лае.

— Има ларингит. Казал ви е за това. Очевидно, не сте го изпитвали. Помолил ви е да заемете неговото място на вечерята, която давам в дома си довечера. Вие сте отговорили, че ще дойдете, ако ви поканя. Така ли е?

Потвърдих.

— Каза също, че сте запознат със същността и значението на събитието.

— Разбира се, както и останалите петдесет милиона.

— Знам. Неприятна ми е тази известност, но отказвам да прекъсна традицията. Дълга го на скъпата за мен памет на първия ми съпруг. Каня ви, господин Гудуин.

— Окей. Приемам поканата като услуга за вашия племенник. Благодаря ви.

— Много добре — пауза. — Не е прието, канейки гост да го предупреждаваме за поведението му, но в случая е необходимо, разбирате ме, нали?

— Да.

— Изискват се такт и дискретност.

— Моите ще бъдат с мен.

— И, разбира се, изтънченост.

— Ще си взема и от нея — реших, че трябва малко да я успокоя.

— Не се притеснявайте, госпожо Робилоти, ясно ми е положението. Можете да разчитате на мен чак до кафето и дори след него. Успокойте се. Получих пълна инструкция — такт, дискретност, изтънченост, черна папионка, седем часа.

— Очаквам ви. Моля, бъдете точен. Моята секретарка ще ви даде имената на поканените. Запознанството е по-лесно, когато имате предварителна представа за хората.

Отново се намеси госпожица Фром:

— Господин Гудуин?

— Да, все още на телефона.

— Трябва да си вземете лист и молив.

— Винаги са ми под ръка. Започвайте.

— Прекъснете ме, ако диктувам много бързо. На масата ще има дванадесет човека. Господин и госпожа Робилоти, госпожица Селия Грентъм и господин Сесил Грентъм — синът и дъщерята на госпожа Робилоти от първия ѝ съпруг.

— Да, знам.

— Госпожица Хелън Ярмис, госпожица Етел Вар, госпожица Фейт Ъшър. Бързам ли?

Казах, че не.

— Госпожица Роуз Татъл, господин Пол Шустър, господин Бевърли Кент, господин Едуин Лейдлоу и вие. Прави точно дванадесет. От дясната ви страна ще бъде госпожица Вар, от лявата — госпожица Татъл.

Благодарих и затворих. Сега, след като ме записаха, вече не бях толкова сигурен, че ми харесва. Щеше да е интересно, но сигурно изнервящо. Както и да е, бях в списъка. Звъннах на Байн — беше ми дал някакъв номер. Казах му, че може да си седи вкъщи и да си прави гаргари. После отидох при бюрото на Улф и записах в календара му името на госпожа Робилоти и телефонния ѝ номер. Той иска да знае, къде може да ме открие, ако съм извън кантората, дори в момента да нямаме нищо важно, за всеки случай — може някой да извика за

помощ и да си плати за нея. Излязох в антрето, свих наляво и през летящата врата влязох в кухнята. Фриц седеше на голямата маса. Ръсеше хайвер от херинга с масло от аншоа.

— Не ме брой за вечеря — казах му аз. — Върша доброто си дело за тази година и покрай него ще прескоча днешната вечеря.

Той престана да ръси и ме погледна:

— Много лошо. Телешко на фурна, с гъби и бяло вино.

— Ще ми липсва. Но там, където отивам, също ще има нещо подобно.

— Клиент ли?

Не беше любопитен. Фриц Бренер не си пъхаше носа в личните работи на другите, дори в моите. С основание обаче се интересуваше от благосъстоянието на кантората и на хората, които живееха в старата каменна къща на Уест стрийт 35. Искаше да знае, дали моята вечеря ще го повиши. Все пак отиваха доста пари — трябваше да се плаща на мен, на него, на Теодор Хорстман, прекарващ всичките си дни, а понякога и част от нощите горе в оранжерииите, при десетте хиляди орхидеи. Всички трябваше да се храним с продуктите, предпочитани и осигурявани от Улф и приготвяни от Фриц. Орхидеите също трябваше да се хранят. А само през онази седмица Улф беше купил от Бирма една орхидея за осемстотин долара — истинско разорение. И така нататък, и така нататък. Единственият източник на текущи приходи бяха хората с проблеми, имащи възможност и желание да платят на детектив, за да им ги разреши. Фриц знаеше, че нямаме случай в момента.

Затова попита дали моята вечеря може да ни осигури ангажимент.

Поклатих глава:

— Не, не е клиент — седнах на една табуретка. — Бивш клиент. Госпожа Робърт Робилоти. Преди няколко години ѝ бяха отмъкнали пръстени и гривни за един милион долара. Ние ѝ ги върнахме. Имам нужда от съвет. Може би не си чак такъв специалист по жените, какъвто си по готвенето, но както знам имаш някои подвизи. Ще ти бъда благодарен, ако ми предложиш начин на действие за тази вечер.

Той изсумтя:

— Как да се държиш с жените? Ти? Ха! С хилядите ти победи! Искаш съвет от мен? Арчи, бъркаш нещо!

— Мерси за четката, но тези жени са по-специални. — Забърсах с пръст едно зрънце масло от аншоа, паднало на масата и го облизах. — Въпросът е, че първият съпруг на госпожа Робилоти е бил Албърт Грентъм. Той прекарал последните десет години от живота си използвайки част от наследените три или четири милиона, за да направи този свят и хората в него по-добри. Ще приемеш, предполагам, че едно момиче, което има бебе, но няма съпруг, има нужда от подобрене на положението си.

— Първо бих погледнал момичето и бебето — Фриц сви устни. — Сигурно са очарователни.

— Не става дума за чар, или поне не е ставало при Грентъм. Работата му по проблема на неомъжените майки не е била от най-големите му операции. Към нея обаче е проявявал личен интерес. Рядко е допускал името му да се свързва с неговите проекти, но тук е фигурирало. Сградата, построена във връзка с този проект в окръг Дачес е била наречена Грентъм хаус и все още се нарича така. Какво слагаш там?

— Риган. Опитвам го.

— Не му казвай, виж дали ще го усети. Когато подпомогнатите майки завършвали Грентъм хаус, те били финансирани, докато не си намерели работа или не се омъжели, макар че дори и тогава не били забравяни. Самият Грентъм установил един от пътищата за поддържане на връзка няколко години преди да умре. Всяка година на рождения си ден карал жена си да кани четири от майките на вечеря в дома му на Пето авеню. Канили и по един партньор за тях — четирима млади мъже. След смъртта му преди пет години, жена му продължила традицията. Тя казва, че го дължи на неговата памет, въпреки че сега е омъжена за един тип на име Робърт Робилоти, който никога не се е занимавал с благотворителност. Днес е рожденият ден на Грентъм. Там отивам на вечеря. Аз съм един от четиримата млади мъже.

— О, не! — каза Фриц.

— Защо не?

— Арчи, ти?

— Защо да не съм аз?

— Ти ще развалиш всичко — след по-малко от година те ще трябва отново да се върнат в Грентъм хаус.

— Не — отвърнах строго аз. — Благодаря за комплимента, но това е сериозна работа и имам нужда от съвет. Виж сега, тези момичета са майки, при това подпомагани майки. Предполага се, че се опитват да получат поне малко място в живота. И наистина се опипват, да речем. Да ги каниш на вечеря в оня проклет дворец с четирима млади мъже, които стопанката нарича партньори за вечеря и които те никога преди не са виждали и не очакват някога след това да видят пак, е пълна глупост. Е, това не мога да поправя. Не мога да помогна и на господин Грентъм — мъртъв е. Противно ми е да помагам на госпожа Робилоти, мъртва или жива. Ала си имам личен проблем — как да се държа? Приветствам всякакви предложения.

Фриц наведе глава на една страна.

— Защо отиваш? — попита той.

— Помоли ме един познат. Друг въпрос е, защо е избрал точно мен. Това сега няма значение. Съгласих се, защото мислех, че ще бъде забавно зрелище, но сега ми се струва доста противно. Както и да е, накиснах се вече. Каква е моята програма? Да се опитам да разведря обстановката, или да се направя на шут, или да говоря с някоя от тях за детето й, или да се измъкна и да пратя всичко по дяволите, или да остана и да дръпна една реч за известни майки, като Венера, госпожа Шекспир и онази римлянка, която родила близнаци?

— Не, не става.

— Тогава, какво?

— Не знам. Ти просто си приказваш.

— Съгласен, хайде сега ти поприказвай малко.

— Толкова добре те познавам, Арчи — той насочи ножа срещу мен, — може би, колкото и ти мен. Това са просто приказки и ми е приятно. Ти нямаш нужда от предложения. А програмата... — Той размаха ножа, сякаш искаше да разреже нещо. — Ха! Ще отидеш там, ще ги погледнеш и ще действаш по интуиция. Винаги така правиш. Ако е много мъчително, ще си тръгнеш. Ако някое от момичетата е чаровно и мъжете се събират около него, ти ще го дръпнеш настрани и утре ще го заведеш на обяд. Ако ти е скучно, ще ядеш много, независимо каква е храната. Ако те обидят... Асансьорът! — Фриц погледна часовника. — Господи, единадесет! Месото! Той се спусна към хладилника.

Не подскочих. Улф не обича да ме заварва в офиса, когато слиза долу. Изпада в лек възторг, ако ме няма. Но това е добре за него. Изчаках вратата на асансьора да се отвори.

В коридора се чува стъпки. Никога не съм разбирал, защо не прави повече шум, като ходи. Може да ви се стори, че краката му, не по-големи от моите трябва доста да се потрудят, за да пренесат неговите сто и четиридесет килограма, ала не е така. Изглеждаше като някой на половината на неговото тегло. Дадох му достатъчно време да стигне до бюрото си и да седне на правения по поръчка огромен стол. После отидох при него. С влизането ми той изсумтя „добро утро“ и аз му го върнах. Нашите утринни срещи обикновено започваха по това време. Фриц му носеше закуската в стаята. После всеки ден, дори в неделя, той прекарваше два часа — от девет до единадесет — в оранжерията, при Теодор и орхидеите.

— Не съм депозирал чековете, които дойдоха вчера, заради времето — съобщих аз, сядайки на бюрото си. — Дъждът може да поспре към три часа.

Преглеждаше пощата — бях му я оставил на бюрото.

— Повикай д-р Волмър — нареди той.

Това означаваше, че щом толкова дребно нещо като студения мартенски дъжд, развяван от вятъра на всички посоки, ми е попречило да занеса чековете в банката, вероятно съм болен.

Закашлях се, кихнах.

— Нищо особено — казах твърдо. — Сигурно ще ме сложи на легло. В цялата тази суматоха това с нищо няма да ни помогне. Ще ви дойде нанাগорно.

Погледна ме, кимна, за да ми покаже, че се е сетил за какво става дума и че ще го остави без внимание, и взе настолния си календар, както винаги, след прегледа на пощата.

— Какъв е този телефон? — попита той. — Госпожа Робилоти? Онази жена?

— Да, сър, същата, която не искаше да ви плати двадесет хиляди долара, но после го направи.

— Какво иска сега?

— Мене. Довечера, след седем, можете да ме намерите на този телефон.

— Довечера ще дойде господин Хеуит да донесе една Дендробиум и да погледне моята Ренантера. Каза, че ще бъдеш тук.

— Знам. Така предполагах. Случи се непредвидено. Тя ми се обади сутринта.

— Не знаех, ме поддържа отношения с теб, или пък ти с нея.

— Не поддържахме отношения. Не съм я виждал и не бях я чувал откакто си плати сметките. Сега става дума за особен случай. Сигурно си спомняте — когато се скри, ние с вас я обсъждахме, и аз споменах, че съм чел бележка за нея в едно списание — за ежегодната вечеря, която дава на рождения ден на първия си съпруг. Гостите са четири момичета и четирима мъже. Момичетата са неомъжени майки, възстанов...

— Да, спомням си. Палячовщина. Пародия на гостоприемство. Да не искаш да кажеш, че ѝ съдействаш?

— Не. Обади ми се един познат на име Остин Байн и ме помоли да го заместя — настинал е, лежи, не може да отиде. Посещението във всички случаи ще ми даде свеж поглед върху нещата, ще ми опъне нервите и ще обогати познанията ми.

— Арчи — очите му се бяха свили.

— Да, сър.

— Бъркал ли съм се някога в личните ти работи?

— Да, сър. Често. Но си мислите, че не сте, затова продължавайте.

— Не се натрапвам. Щом ти е щукнало да участваш в това нелепо представление, участвай. Просто мисля, че се унижаваш. Онези създания са събрани там с определена цел. Надеждите са, те или поне една от тях, да срещне човек, който би узаконил, ако не роденото вече дете, то поне онова в утробата ѝ. Следователно твоето присъствие там ще бъде чисто мошеничество и ти го знаеш. Започвам да се съмнявам, че някога ще позволиш на жена да ти стъпи на врата. Но ако позволиш, тя ще притежава такива качества, че ще бъде невъзможно да сподели съдбата на онези пропаднали създания. Ще подкрепиш измамата.

Поклатих глава.

— Не, сър. Неправилно сте ме разбрали. Оставих ви да свършите, за да чуя, какво ще кажете. Ако целта беше да се даде възможност на момичетата да срещнат предполагаеми съпрузи, бих извикал „ура“ за госпожа Робилоти и бих отказал да отида. Там е

работата, по дяволите, че изобщо не става дума за това. Мъжете са от нейния кръг, от онези, които носят черна папионка шест вечери в седмицата — ето ви удобен случай. Замисълът е да се даде кураж на момичетата. Би било добре за самочувствието им да прекарат една вечер с каймака на обществото, да усетят вкуса на хайвера и да седнат на стол, направен от Конгрев. Разбира се...

— Конгрев не е правил столове.

— Знам, че не е правил столове. Трябваше ми име, това ми дойде на езика. Разбира се, има много празни приказки, но аз няма да поддържам никаква измама. Не бъдете толкова сигурен, че няма да срещна съдбата си. Някои момичета — научно е доказано — стават похубави, по-одухотворени, по-чаровни, след раждането на едно дете. Освен това, ще имам предимството, семейството ми да е почти създадено.

— Пфу. Значи отиваш.

— Да, сър. Казах на Фриц да не ме брои за вечеря — станах от стола си. — Трябва да проверя нещо. Ако искате да отговаряте на писмата преди обяд, ще се върна след няколко минути.

Сетих се, че в събота вечер, във Фламинго, някой накапа ръкава на официалното ми сако. Щом се върнах приложих препаратата за почистване и оттогава не го бях поглеждал. Изкачих стълбите до стаята си, погледнах го и видях, че всичко е наред.

2.

Добре познавах замъка Грентъм на Пето авеню, населяван сега от семейство Робилоти. През осемдесетте, по време на лова за бижута, бях изследвал всеки сантиметър от него, включително и помещенията на слугите. В таксито, на път към жилищната част на града, подготвяйки се за предстоящата сцена, предположих, че събирането на гостите преди вечерята ще бъде на втория етаж в така наречената музикална стая. Но, не беше там.

Хакет се справи чудесно с моето посрещане. Преди, отношението му към мен, като към таен детектив, беше напълно изрядно. Сега бях поканен, гост, в униформа и той промени, без да му мигне окото. Мисля, че човек, готвейки се да стане иконом, може да бъде научен на всички тънкости на занаята — да подаваш и поемаш палта и шапки от хора с различен ранг и положение. Но тези тънкости са толкова дяволски сложни, че вероятно си ги разбираш по рождение. Начинът, по който ми каза „добър вечер“, в сравнение с предишния му начин на поздравяване, беше урок по добри обноски.

Реших да го объркам. След като му подадох шапката и палтото си, го попитах с вирнат нос:

— Как я карате, господин Хакет?

Изобщо не се смути. Този човек имаше железни нерви.

— Много добре, благодаря ви, господин Гудуин. Госпожа Робилоти е в салона — просто каза той.

— Едно на нула за тебе, Хакет. Моите поздравления.

Пресякох вестибюла — бяха десет крачки — и минах под арката.

Салонът беше висок пет метра и спокойно можеше да побере петдесет танцуващи двойки. Оркестровата ниша беше голяма колкото спалнята ми. Трите кристални полилея, поставени от майката на Албърт Грентъм, си бяха на място. На място си бяха и тридесет и седемте стола — един ден ги броих — от всякакви видове и размери. Не бяха правени от Конгрев, съгласих се, но не бяха правени и в Гранд Рапидс. От всички стаи, които бях виждал, а бях виждал доста, тази

щеше да е последната, която бих избрал за почивка и среща на четири неомъжени майки с няколко непознати мъже. Влязох, огледах се и тръгнах през залата — наложи се доста да походя — към госпожа Робилоти. Тя стоеше с една група близо до подвижния бар. Щом наближих, тя се обърна към мен и ми протегна ръка.

— Господин Гудуин. Радвам се да ви видя.

Не се справи с преобръщането като Хакет, но и нейното беше добре. В края на краищата, бях ѝ натрапен. Бледите ѝ сиви очи, разположени толкова далече, че веждите ѝ образуваха остри ъгли, не блеснаха приветствено. Въпросът всъщност беше, дали изобщо някога са блестели, за някого или за нещо. Който я е правил, очевидно е предпочитал ъглите пред дъгите и не е пропускал възможности. Отминаващите години, почти шестдесет вече, не бяха променили това. Под брадичката ѝ поне бяха скрити. Роклята ѝ, бледо сива като очите, беше с къс ръкав, затворена до основата на сбръчканата ѝ шия. По време на историята с бижутата две вечери я бях виждал по-разголена.

Единствените ѝ украшения тази вечер бяха една перлена огърлица и няколко пръстена.

Бях представен на околните. Сервираха ми коктейл с шампанско. Още първата глътка ми показа, че нещо не е наред. Приблжих се до бара, за да разбера какво. Сесил Грентъм, синът от първия ѝ мъж, бъркаше коктейлите и вършеше нещо, по-страшно от убийство. Видях го. Държеше една чаша ниско зад стойката. Пусна вътре половин бучка захар, капка-две лимонов сок, кръг лимонова кора, напълни я до половина с газирана вода, сложи я отгоре на стойката и я допълни почти догоре от бутилка Кордон руж. Да се убива хубавото шампанско с боклуци като захар, лимонов сок и лимонова кора, е разбира се, често срещано престъпление, но газираната вода правеше убийството още по-ужасно. Мотивът беше ясен — да се намали градусът, за да се предпазят почетните гостенки. Бях изправен пред изкушение и пред избор — самоконтрол или газирана вода в шампанското. Взех решение — да наблюдавам Сесил и да видя дали ще направи същото и за себе си. Но пристигна друг гост и трябваше да отида да ме представят. Беше дванадесетият.

Междувременно нашата домакиня показа пътя през арката, по широките мраморни стълби, към столовата на горния етаж. Бях ги подредил за себе си — имената отговаряха на лицата.

Разбира се, и преди бях виждал Робилоти и близнаците Сесил и Селия. Пол Шустър имаше тънък нос и бързи, тъмни очи. Бевърли Кент беше с дълго тясно лице и големи уши. Едуин Лейдлоу беше дребно момче с несресана коса, или, ако я беше ресал, тя беше отказала да му се подчини.

Имах някаква приблизителна идея, че с момичетата е най-добре да се държа като по-голям брат, който обича сестрите си и се закача с тях, естествено, изтънчено и с такт. Реакциите им бяха доста задоволителни. Хелън Ярмис, висока и слаба, малко по-слаба, отколкото би трябвало, с големи кафяви очи и широка извита уста — щеше да е истинско съкровище, ако държеше краищата ѝ нагоре — се движеше с достойнство, и очевидно, си го имаше. Ако можех да избирам, бих предпочел Етел Вар. След нея едва ли биха се обръщали, но тя вървеше с гордо вдигната глава. Лицето ѝ беше от онези, които те карат непрекъснато да ги поглеждаш, защото се променят, като се движат и улавят различни ъгли на светлина и сянка.

Бих избрал и Фейт Ъшър, но за сестра, не за жена. На нея изглежда ѝ трябваше брат повече, отколкото на другите, всъщност, тя беше най-хубава, с нежно малко лице и белезникави точици в очите. Фигурата ѝ също беше много хубава, макар че се стараяше да прикрие формите си, свивайки рамене напред.

Постоянното напрежение на лицевите ѝ мускули скоро щеше да ѝ направи бръчки. Един подходящ брат би могъл направи чудеса с нея. Аз обаче няхах възможност да ги започна по време на вечерята, защото тя седеше на отсрещната страна на масата. От лявата ѝ страна бе Бевърли Кент, от дясната — Сесил Грентъм.

До мен отляво седеше Роуз Татъл. Нямаше никакви признаци, че ѝ трябва брат. Беше синеока, кръглолика, с конска опашка и достатъчно извивки, за да допълни госпожа Робилоти, без да наруши собственото си равновесие. Беше жизнерадостна по рождение и би трябвало да ѝ се случи нещо много повече от едно случайно бебе, за да се почувстват промени в това ѝ качество. Всъщност, както разбрах много скоро, още едно такова бебе също не би довело до подобна промяна. Държейки стрида, закачена на вилицата си, тя се обърна към мен и попита:

— Гудуин? Нали така се казвахте?

— Да. Арчи Гудуин.

— Учудих се — продължи тя. — Онази жена ми каза, че ще седя между господин Едуин Лейдлоу и господин Остин Байн. Сега се оказва, че името Ви е Гудуин. Вчера споменах на една приятелка, че ще идвам. Тя каза, че тук би трябвало да има и неженени бащи. Сменили сте името си. Да не би да сте неженен баща?

Спомних си за такта и се самопредупредих.

— На половина — отговорих. — Не съм женен, но, доколкото знам, не съм баща. Господин Байн е настинал — не можа да дойде. Помоли ме да го заместя. Той няма късмет, аз имам.

Тя си изяде стридата, после още една — ядеше весело — и пак се обърна към мен:

— Казах на приятелката си, че ако всички мъже от висшето общество са като онези, които бяха тук миналия път, ние нищо не сме загубили. Но не всички са такива, предполагам. Във всеки случай вие не сте. Забелязах как накарахте Хелън да се смее, Хелън Ярмис. Мисля, че не съм я виждала да се смее преди. Ако нямате нищо против, ще разкажа на приятелката си за вас.

— Не, нямам нищо против — пауза за стрида. — Не бих искал да ви заблуждавам. Аз не съм от висшето общество — работя.

— А! — кимна тя. — Това обяснява всичко. Какво работите?

Спомних си за дискретността и се самопредупредих. Госпожица Татъл не биваше да заподозре, че госпожа Робилоти е поканила детектив, който да наблюдава почетните гостенки.

— Можете — отвърнах аз — да го наречете аварийна служба. Работя за човек на име Ниро Улф. Сигурно сте чувала за него.

— Да, мисля, че съм чувала — стридата замина, тя остави вилицата си. — Сигурна съм... А, спомням си, убийството на онази жена, Сюзън не знам-си-коя. Той е детектив.

— Точно така. И аз работя за него, но...

— Вие също. Вие сте детектив!

— Да, когато съм на работа, но не и тази вечер. Сега играя. Забавлявам се. Чудех се, какво имахте предвид под...

Хакет и две прислужници прибираха чиниите от стридите. Ала не те ме спряха. Прекъсна ме Робърт Робилоти. Седеше отсреща между Селия Грентъм и Хелън Ярмис. Беше поискал всички да го чуят. Когато другите млъкнаха, се чу гласът на госпожа Робилоти:

— Мислиш ли, че трябва, Роби? Отново тази бълха?

Той ѝ се усмихна. Доколкото успях да го опозная по време на историята с бижутата, усмихнат или не, не ми направи добро впечатление. Ще се опитам да бъда справедлив към него. Знам, няма закон срещу хората с оскубани вежди, тънки мустаци и дълги изпилени нокти. Подозрението ми, че носи набедрен колан, си беше само подозрение. Оженил се е за госпожа Албърт Грентъм заради парите ѝ — никой не се жени без причина, освен това в нейния случай би било близко до невъзможното да се измисли друга причина. Приемам, че може да има скрити добродетели, които съм пропуснал. Едно обаче е сигурно, ако се казвах Робърт и по някаква причина се бях оженил за жена, петнадесет години по-възрастна от мен, съставена само от ъгли, не бих ѝ позволил да ме нарича Роби.

Признавам, не допусна да му затвори устата. Беше поискал тишина, за да разкаже вица за един служител в рекламна агенция, направил изследване за бълхата и залепил се за нея с дъвка. Бях чувал този виц в по-добро изпълнение — на Сол Панзър. Но Робърт все пак успя да стигне до същността му, благодарение на отговора от страна на любезните слушатели. Тримата мъже от висшето общество се засмяха тактично, дискретно и изтънчено. Хелън Яرمىс повдигна краищата на устата си. Близнаците Грентъм си размениха съчувствени погледи. Фейт Ъшър улови през масата погледа на Етел Вар, поклати глава, почти без да я движи и наведе очи. После Едуин Лейдлоу също даде своята лепта с вица за автора, написал книга с невидимо мастило. Последва го Бевърли Кент с историята за генерала, който забравил на чия страна воюва. Когато поднесоха птицата, вече бяхме едно голямо щастливо семейство — е, относително щастливо. В този момент пред мен възникна проблем. При Улф ядем птицата с пръсти — по единствения практичен начин, разбира се, но не исках да развалям вечерта. Роуз Татъл обаче забодде вилицата си в своята порция, а с другата ръка хвана кълката и дръпна — проблемът ми бе решен.

Госпожица Татъл каза нещо, което бих искал да поразнищя тактично, но тя вече говореше с Едуин Лейдлоу, седящ от лявата ѝ страна и аз погледнах Етел Вар — тя ми беше отдясно. Лицето ѝ беше пълно с изненади. Отблизо, в профил, пак беше различно, а когато се обърна в анфас към мен, то отново се промени.

— Надявам се, — казах аз — няма да имате нищо против една лична забележка.

— Ще се опитам — отвърна тя. — Не мога да обещаая, преди да съм я чула.

— Ще се възползвам. В случай, че сте ме хванали да ви гледам, искам да ви обясня защо.

— Не знам — усмихна се тя. — Може би е по-добре, да не ме гледате. Може би ще се излъжа. Може би е по-добре да мисля, че ме гледате, просто защото ви се иска.

— Мислете си и това, щом желаете. Ако не исках, нямаше да ви гледам. Опитвах се да хвана поне едно повторение на изражението ви. Дори малко да обърнете глава на една или друга посока, лицето ви изцяло се променя. Знам, има хора с такива лица. Но никога не съм виждал като вашето. Не са ли ви го казвали досега?

Тя разтвори устни, затвори ги и се обърна на другата страна. Наложил се да се върна към чинията си, което и направих. След миг обаче тя отново ме гледаше.

— Знаете ли — каза — аз съм само на деветнадесет години.

— Някога и аз бях на деветнадесет — уверих я аз. — В известен смисъл ми харесваше и в същото време беше ужасно.

— Да, така е — съгласи се тя. — Още не съм се научила да се справям с нещата. Надявам се, ще се науча. Постъпих глупаво, но то е само защото вие го казахте. Трябваше просто да ви кажа „да“, някой ми спомена веднъж. За лицето ми. Повече от веднъж.

Тук бях сгазил лука. Как, по дяволите, да бъдеш тактичен, когато не знаеш, кое е в границите на такта, а кое — не е. Това, че лицето на момичето се променя, не значи, че то трябва да има бебе.

— Беше лична забележка — заусуквах се аз. — Исках само да ви обясня, защо ви гледам. Нямаше да ви го кажа, ако знаех, че ще се засегнете. Трябва да ми го върнете. Засягам се на тема коне — веднъж на слизане си закачих крака в стремето. Можете да опитате. Попитайте ме нещо за конете и тогава моето лице ще се промени.

— Яздите, предполагам, в Сентрал парк. Там ли се случи?

— Не, стана далеч, на запад, едно лято. Продължавайте, вече се затопля.

Останахме на темата, докато не се намеси Пол Шустър, седящ до нея отдясно. Не мога да му се сърдя — от другата му страна беше госпожа Робилоти. Едуин Лейдлоу продължаваше да говори с Роуз

Татъл. Успях да я попитам за фразата ѝ, едва когато поднесоха десерта, вишнев пудинг с разбита сметана.

— Казахте нещо — обърнах се към нея. — Може би не съм ви чул добре.

— А може би аз не съм го казала правилно — преглътна пудинга си. — Често ми се случва — наведе се към мен и сниши глас. — Господин Лейдлоу приятел ли ви е?

— Никога преди не съм го виждал — поклатих глава аз.

— Нищо не сте загубили. Печати книги. Като ме погледнете, мислите ли, че умирам да науча, колко книги са били публикувани миналата година в Америка, в Англия, и в много други страни?

— Не, не мисля. Според мен, спокойно бихте могли да минете и без това.

— Винаги съм минавала. А какво съм казала грешно?

— Не казах, че вие сте сбъркали. Казахте, стори ми се, нещо за мъжете от висшето общество, които са били тук миналия път. Не съм сигурен, дали ви разбрах — имахте предвид вечеря като тази?

— Да — кимна тя. — Преди три години. Тя ги устройва всяка година, знаете.

— Да.

— Канят ме за втори път. Приятелката ми — вече споменах за нея — казва, че единствената причина за второто ми дете е поканата и повечето шампанско. Но, повярвайте ми, ако толкова обичах шампанско, можех да го получавам много по-бързо и много по-често. Както и да е, нямах ни най-малка представа, че ще ме поканят пак. На колко години съм, как мислите?

Погледнах я изучаващо.

— Ами, на двадесет и една.

Стана ѝ приятно.

— Свалихте пет години от любезност. Познахте. На двадесет и шест съм. Не е вярно, че раждането състарява жената. Разбира се, ако имате много — осем или десет... Но тогава ще бъдете и на повече години. Не мисля, че бих изглеждала по-млада, ако не бях родила двете си деца. Какво ще кажете?

Ето че пристигнах. Бях приел поканата с отворени очи и уши. Казах на домакинята, че съм запознат със същността и значението на събитието, и че може да се разчита на мен. Носех на плещите си

цялата отговорност за моралната и социална позиция на обществото или поне на част от него, а тази жизнерадостна неомъжена майка сведе целия проблем до един-единствен въпрос, дали раждането я е състарило. Ако просто кажех не, не я е състарило, което би било и вярно и тактично, щеше да означава, че приемам като фалшива единствената пречка в кариерата ѝ. Ако ми бяха наредили да кажа не и да започна да изброявам други, нефалшиви спънки, щеше да бъде чудесно, но никой не ми беше наредил. А и тя сигурно беше чувала подобни изброявания и те едва ли щяха да я впечатлят. Премислих го за три секунди и въз основа на факта, че не ми е работа, дали ще продължава да ражда деца или не, реших да не я поощрявам. Излъгах я.

— Да — казах.

— Какво? — възмути се тя. — Така ли мислите?

— Да — бях твърд. — Приехте, че съм познал двадесет и шестте ви години и съм намалил пет от любезност. Ако имахте само едно дете, щях да ви взема за двадесет и тригодишна, а ако нямате нито едно, щях да кажа, че сте на двадесет. Бих могъл да го докажа. А сега, по-добре да се заемем с пудинга, някои вече свършиха.

Тя весело се обърна към десерта си.

Почетните гостенки очевидно бяха добре запознати с протокола — когато госпожа Робилоти стана и Хакет, по даден знак, дръпна стола ѝ, ние, кавалерите направихме същото за нашите партньорки и те, следвайки домакинята, тръгнаха към вратата. Щом излязоха, ние седнахме пак.

Сесил Грентъм въздъхна тежко и шумно.

— Най-трудни са последните два часа — каза той.

— Бренди, Хакет — каза Робилоти.

Хакет спря да налива кафе и го погледна.

— Шкафът е заключен, сър.

— Знам, но ти имаш ключ.

— Не, сър, ключът е у госпожа Робилоти.

Стори ми се, че това ще предизвика неловко мълчание, но Сесил Грентъм се засмя и каза:

— Вземи брадвата.

Хакет наливаше кафе.

Бевърли Кент, човекът с дългото тясно лице и големите уши, си прочисти гърлото.

— Малко лишение ще ни се отрази добре, господин Робилоти. Знаехме протокола, когато приемахме поканата.

— Не протокола — възрази Пол Шустър. — Протоколът не означава това. Учудваш ме, Бев. Никога няма да станеш посланик, щом не знаеш какво е протокол.

— И без това няма да стана — заяви Кент. — На тридесет години съм — преди осем завърших колежа — и какво представлявам? — Разсилен в Мисията на ООН. Значи съм дипломат? Би трябвало да знам какво е протокол по-добре от обещаващ млад юрисконсулт. А ти какво знаеш за протокола?

— Не е много — Шустър сръбна кафе. — Не знам много за него, но знам какво е и ти го наруши. Освен това, бъркаш, като казваш, че съм обещаващ млад юрисконсулт. Юристите никога нищо не обещават. До там съм стигнал. С една година съм по-малък от теб, следователно, има надежда.

— Надежда за кого? — попита Сесил Грентъм. — За теб или за фирмата?

— За думата „протокол“ — намеси се Едуин Лейдлоу. — Мога да ви я разясня. Бидейки издател, аз съм последната дума на думите. „Протокол“ произлиза от гръцкото „протос“ — „първи“ и „колла“ — „лепило“. Но защо лепило? Защото в древна Гърция „протоколлон“ е бил първият лист, съдържащ изложение на манускрипта и залепен на навит папирус. Днес протокол може да бъде всеки от различните видове документи: оригинал или чернова на нещо, описание на нещо или запис на съглашение. Дотук фактите са в твоя подкрепа, Пол, но Бев също има основания, защото протоколът може да бъде и сбор от правила на етикета. Така че, и двамата сте прави. Нашето събиране тази вечер изисква специален етикет.

— Аз съм за Пол — заяви Сесил Грентъм. — Заклучването на питиетата не влиза в етикета. То вече е тирания.

Кент се обърна към мен.

— Вие какво ще кажете, Гудуин? Разбрах, че сте детектив. Може би ще откриете отговора.

Оставих кафето.

— Не ми е съвсем ясно, какво целите. Ако просто искате да разберете, дали правилно сте употребили думата „протокол“, най-добре е да погледнете в речника. Горе, в библиотеката има речник. Ако всъщност искате бренди, най-добре е един от нас да отиде до някой магазин за напитки. Тук наблизко има един — на ъгъла на Осемдесет и втора и Медисън. Ще хвърлим чоп.

— Практичен човек — каза Лейдлоу. — Човек на действието.

— Забележете — каза им Сесил — знае къде е речникът и къде е магазинът за напитки. Детективите знаят всичко — обърна се към мен. — Между другото, тъй като заговорихме за детективи, по служба ли сте тук?

Вдигнах вежди, без да обръщам внимание на тона му.

— Ако бях, какво трябваше да кажа?

— Предполагам, щяхте да кажете, че не сте.

— Ами ако не съм, какво трябва да кажа?

— Туш, Сесе — изсумтя Робърт Робилоти. — Опитай нещо друго.

Произнесе „Сесе“ като „Зезе“. Майка му на Сесил го наричаше „Зезел“, а сестра му му казваше „Зезе“.

Сесил подмина думите на втория си баща.

— Просто попитах — ми каза той. — Не трябваше ли?

— Защо не? Аз просто ви отговорих — поклатих глава наляво-надясно. — Щом въпросът бе зададен, значи всички сте си го мислили. Ако съм тук по служба, щях да настоявам на отговора, който дадох на Грентъм, но тъй като не съм, вие трябва да го знаете. Остин Байн ми се обади тази сутрин и ме помоли да го заместя. Ако някой от вас все още се съмнява, може да го попита.

— Мисля — каза Робилоти, — че това не е наша работа, или поне не е моя.

— Нито пък моя — съгласи се Шустър.

— О, забравете го — поде Сесил. — По дяволите, просто любопитствах. Няма ли да се присъединим към майките?

Робилоти го стрелна с поглед — не беше приятелски. Кой беше домакинът, все пак?

— Тъкмо щях да попитам дали някой не иска още кафе — каза той. — Никой ли не иска? — стана от стола си. — Ще отидем при тях в

музикалния салон и ще ги съпроводим до долу. Както знаете, всеки от нас ще танцува първо с партньорката си от масата. Моля, господа.

Станах, оправих крачолите на панталона си.

3.

Да пукна, ако в нишата нямаше жив оркестър — пиано, саксофон, две цигулки, кларинет и ударни. Можеше да се очаква грамофон с високоговорител, но за майките нищо не беше пожалено. По въпроса за разноските. Хонорарът на оркестъра се компенсираше с икономията от напитките — газираната вода в коктейлите, розовото нещо, минало за вино, по време на вечерята и запорът върху брендито. Така, че не беше съвсем екстравагантно. Саморекламата с напитките дойде, след като бяхме танцували около час. На бара се появи Хакет и започна да отваря бутилки шампанско, Кордон руж. Наливаше направо, без разреждане и фалшификации. Очевидно, един час преди края госпожа Робилоти беше решила да предприеме пресметнат риск.

Роуз Татъл не беше цвете като партньор за танци. Беше подготвена физически, имаше понятие за ритъм. Причината обаче беше в цялостното ѝ отношение — танцуваше весело. Това, естествено, не беше добре. Не може да се танцува весело — танцът е твърде важно нещо. Той може да бъде див, тържествен, радостен, игрив, неприличен, изкуство заради самото изкуство, но не може да бъде весел, по простата причина, че когато сте весел, говорите прекалено много. Хелън Ярмис беше по-добре, или щеше да бъде, ако не беше толкова дяволски сериозна. Щяхме заедно да отработим ритъма и всичко щеше да тръгне чудесно, но тя изведнъж се гипсираше и ставаше като движеща се кукла. Освен това, ръстът ѝ подходдаше на моя — стигаше ми точно до носа. Колкото повече се доближавах до широката ѝ извита уста, толкова повече ми харесваше, особено с краищата нагоре.

Робилоти я покани за следващия танц. Огледах се — всички почетни гостенки бяха заети. Към мен вървеше Селия Грентъм. Оставих я да се доближи. Тя спря на една ръка разстояние и кимна с глава назад.

— Е? — каза тя.

Тактът, предположих аз, беше за майките, и нямаше смисъл да го хабя за дъщерята.

— Мислиш ли, че е по-добре?

— Не — отвърна тя — и никога няма да бъде. Но как ще избегнеш танца с мен?

— Много лесно. Ще кажа, че ме болят краката и ще си събуя обувките.

— И ще го направиш, нали? — кимна тя.

— Бих могъл.

— Наистина ще го направиш, просто за да ме накараш да страдам. Никога вече ли няма да бъда в твоите ръце? В гроба ли трябва да отнеса сърдечната си мъка?

Може би създавам погрешно впечатление, въпреки че разказвам съвсем точно. Бях виждал това момиче — казвам „момиче“ макар тя всъщност да беше с няколко години по-голяма от Роуз Татъл с двете деца — само четири пъти. Три от тях, в тази къща, по време на лова за бижутата. Третият път останах за малко насаме с нея. Разговорът се завъртя така, че се договорихме да вечеряме и да потанцуваме във Фламинго. Спазихме уговорката, но нищо не излезе. Беше добра танцьорка, много добра, но и доста пиеше. Някъде към полунощ се заяде с една друга дама и стигна до там, че ни изгониха. През следващите няколко месеца ми се обаждаше от време на време — сигурно има двадесет пъти — за да ми предложи да го преиграем, ала аз бях много зает. За мен, Фламинго има най-добрия оркестър в града и не исках да развалям впечатлението за себе си. А що се отнася до нейното настояване, бих предпочел да мисля, че след като веднъж е опитала с мен, всички останали й се струват блудкави. Страх ме е обаче, че тя беше просто прекалено твърдоглава, за да се откаже. Отдавна мислех, че е забравила за всичко това, но тя ми го напомни.

— Не е от сърцето ви — казах аз. — От главата ви е. Прекалено вярна сте на себе си. Вашите две същности са в конфликт. Подозирам, че ако ви прегърна и тръгнем да танцуваме, след една или две обиколки, вие ще се освободите, ще се отблъснете от мен, ще започнете да правите забележки и ще развалите тържеството. Виждам го в очите ви.

— В очите ми има страст. И ако не можете да разпознавате страстта, когато я видите, ще ви се наложи още да пообикаляте. Имате

ли Библия?

— Не, забравих да я взема. Но в библиотеката ви има.

Извадих от вътрешния джоб на самото си моя бележник — той винаги е с мен. — Това ще ви свърши ли работа?

— Чудесно. Задръжете го хоризонтално — задържах го хоризонтално, а тя сложи длан върху него. — Заклевам се в честта си, че ако танцувате с мен, ще бъда ваше коте, за добро или за лошо и няма да извърша нищо, което би ви накарало да съжалявате, че сте танцували с мен.

Госпожа Робилоти ни гледаше, танцувайки с Пол Шустър. Прибрах бележника в джоба си, доближих се до дъщеря ѝ и три минути по-късно реших, че за момиче, танцуващо така, всичко е позволено.

Оркестърът спря да си почине. Заведох Селия до един стол, разсъждавайки, дали ще бъде тактично да я поканя и за следващия танц, след като до мен вече стоеше Роуз Татъл, останала без компания. Селия си поговори с нея, като жена с жена.

— Няма да ви се разсърдя, ако преследвате господин Гудуин. От всички тук, единствено той умее да танцува.

— Не го преследвам за танци — каза Роуз. — Не танцувам добре, нямам и нерви за това. Исках само да му кажа нещо.

— Заповядайте — намесих се аз.

— Лично е.

Селия се засмя.

— Ето как стават тези неща — изправи се. — Биха ми потрябвали поне сто думи. Вие го казахте с две — тя тръгна към бара. Там отново се беше появил Хакет и наливаше шампанско.

— Седнете — казах на Роуз.

— О, няма да ви отнема много време — остана права. — Помислих си, че трябва да го знаете, защото сте детектив. Госпожа Робилоти, както е известно, не би искала да има неприятности. Щях да го съобщя на нея, но реших, че е по-добре да споделя с вас.

— Не съм тук в качеството си на детектив, госпожице Татъл. Казах ви вече. Дошъл съм да се забавлявам.

— Знам. Но вие все пак сте детектив и можете да се обърнете към госпожа Робилоти, ако сметете за нужно. Не искам да говоря с нея

— разбирам в какво положение е. Ако се случи нещо ужасно, а аз не съм предупредила никого, ще се чувствам виновна.

— Защо трябва да се случва нещо ужасно?

— Не съм казала, че трябва — тя ме хвана за ръката, — възможно е. Фейт Ъшър все още разнася отрова със себе си. И сега е в нея, в чантата ѝ. Вие, разбира се, не знаете за това.

— Не. Каква отрова?

— Нейната лична отрова. В Грентъм хаус ни каза, че е цианкалий, дори го показа на някои — едно малко шишенце. Винаги я носи — направила е специални джобове на полите и роклите си. Казва, че още не е решила, дали да не се самоубие, но би могла всеки момент да реши, и когато реши, иска отровата да е при нея. Някои от момичетата сметнаха, че ни будалка и започнаха да ѝ се подиграват. Не се присъединих към тях. Тя наистина може да го направи и тогава бих се чувствала виновна, ако съм ѝ се подигравала. Сега е далеч от Грентъм хаус, има работа — мислех, че го е преодоляла. Но преди малко, горе, Хелън Ярмис отиде с нея в тоалетната стая. Хелън видяла шишенцето в чантата ѝ и я попитала, дали отровата е все още в него. Тя отговорила, да.

Роуз млъкна.

— И? — попитах аз.

— Какво и? — попита на свой ред тя.

— Това ли е всичко?

— Достатъчно е, струва ми се, ако познавахте Фейт, както аз я познавам. Тук, в тази голяма къща, с иконом, с облечени официално мъже, с тоалетна стая, с шампанско — само тук може да го направи, ако изобщо някога го направи — тя отново бе неочаквано весела. Така поне бих направила аз — заяви тя. — Бих сипала отровата в шампанското си, бих стъпила на един стол и бих извикала: „Край на всички неволи!“ — така казваше едно от момичетата, като си пиеше колата. Изпиваше я до дъно, хвърляше чашата, ставаше от стола, смъкваше се на пода и „мъжете ще тичат след мен — колко време ще ми отнеме да умра?“

— Няколко минути или по-малко, ако сипете достатъчно — ръката ѝ все още държеше моята и аз я погалих. — Добре, казахте ми. На ваше място, бих го забравил вече. Виждали ли сте шишенцето?

— Да, тя ми го показа.

- Помирисахте ли съдържанието?
- Не, не го отвори. Капачката е на винт.
- Стъклено ли е? Видяхте ли съдържанието?
- Не, беше от някаква пластмаса, струва ми се.
- Казвате, че Хелън Яرمىс го е видяла в чантата ѝ. Каква е тя?
- Черна кожена — обърна се и се огледа. — Ей там, на стола е.

Не искам да соча...

— Вече посочихте, с очи. Виждам я. Забравете за това. Ще се погрижа да не се случи нещо ужасно. Един танц?

Тя прие и двамата се присъединихме към веселия вихър. Когато оркестърът спря, отидохме на бара за шампанско. За следващия танц поканих Фейт Ъшър.

Фейт Ъшър беше играла играта си повече от година. В пластмасовото шишенце можеше да има аспирин или солени фъстъци, а дори да беше цианкалий, не бях съгласен с представата на Роуз Татъл за идеалното място за самоубийство. Шансът да се случи нещо беше едно на десет милиона, въпреки това, беше ми възложена отговорност и аз държах под око и чантата и Фейт Ъшър. Докато танцувах с нея, беше съвсем просто, можех да забравя за чантата.

Както казах, бих я избрал за сестра. Изглеждаше, като че има нужда от брат. От значение вероятно бе и че беше най-хубава от поканените дами. Беше се оживила, лицевите ѝ мускули се бяха отпуснали и макар от време на време да излизаше от такта, беше удоволствие да се танцува с нея. Също от време на време, когато ѝ харесваше какво правя, в очите ѝ със зелени точки проблясваха искри. В края на танца вече не бях толкова сигурен, че ѝ трябва именно брат. Братовчед, вероятно, би било по-добре.

Оказа се обаче, че тя има собствено мнение ако не за братята и братовчедите, то поне за партньорите в танца. Стояхме до прозореца. Доближи се Едуин Лейдлоу, издателят, поклони ѝ се и каза:

- Ще танцувате ли с мен, госпожице Ъшър?
- Не — отвърна тя.
- Ще бъде чест за мен.
- Не.

Естествено, запитах се, защо. Той беше само с няколко сантиметра над нея — може би предпочиташе по-високите, мен, например. Или може би, защото не се беше сресал, или, дори и да

беше, не му личеше. Ако е било нещо лично — той я е обидил по някакъв начин — не е станало на масата, тъй като не бяха достатъчно близо, могло е, разбира се, да се случи преди или след това. Лейдлоу се обърна и си тръгна. Оркестърът засвири пак. Тъкмо бях отворил уста, да я поканя за още един танц, дойде Сесил Грентъм и я взе. Беше висок горе-долу колкото мене и всеки косъм на главата му си беше на мястото. Изглежда, това е било.

Поканих Етел Вар, изобщо не споменах за нейното променящо се лице. Стараех се да не обръщам глава, докато танцувахме, но трябваше да продължа наблюдението на Фейт Ъшър и на чантата — тя си беше на стола.

Когато стана ужасното нещо, няхах ни най-малка представа, че е приближавало. Обичам да мисля, че мога да разчитам на интуицията си. Често тя наистина ми помага, тогава обаче изобщо не се обади. Най-лошото беше, че продължавах да следя Фейт Ъшър, докато разговарях с Етел Вар. Фейт бе на път да умре и ако имах поне капка проклетата интуиция, най-малкото щях да усетя, че ми се учестява дишането. Не, даже това не стана. Видях как Сесил Грентъм я заведе до един стол, на около пет метра от стола с чантата. Видях, как тя седна, а той тръгна и след няколко минути се върна с шампанското. Видях, как ѝ подаде нейната чаша, вдигна своята и каза нещо. Наблюдавах я с крайчеца на окото си — не че исках да я обидя, но цялото ми внимание бе насочено към нея. Не че обвинявам интуицията, просто идеята на Роуз Татъл за отрова в шампанското беше нова за мен и аз реагирах на нея. И така, гледах Фейт Ъшър, когато тя отпи, стегна се, олюля се, преви се рязко, издаде нещо средно между вик и стон и политна надолу. Падайки, за миг се люшна накрая на стола и щеше да се озове на пода, ако Сесил не я беше хванал.

Когато отидох там, той се опитваше да я изправи. Казах му да я пусне на пода, взех я за раменете и казах да повикат лекар. Щом я пуснах на пода, започнаха конвулсиите. Главата ѝ се движеше рязко напред-назад, краката ѝ се мятаха. Сесил се опита да я хване за глезените, казах му, че не е добре и попитах, дали някой е повикал лекар. Зад мене отговориха, да. Бях коленичил, опитвах се да задържа главата ѝ, за да не я удря от пода. Все пак успях и да погледна наоколо. Робилоти, Кент и диригента държаха останалите на разстояние. Много скоро конвулсиите намаляха и спряха. Дишаше често, на тежки глътки.

Те се забавиха и олекнаха, усетих, как шията ѝ се втвърдява — започваше парализата. Сега вече нито един лекар не би могъл да пристигне навреме, за да ѝ помогне.

Сесил ми говореше нещо. Имаше и други гласове. Вдигнах глава и казах отсечено:

— Моля всички да млъкнат. Нито аз, нито който и да било друг може да направи нещо — видях Роуз Татъл. — Роуз, отидете при чантата и я пазете. Не я пипайте, просто стойте там и не сваляйте очи от нея.

Роуз тръгна. Госпожа Робилоти пристъпи към мен.

— Вие сте в моя дом, господин Гудуин. Тези хора са мои гости. Какво ѝ е?

Бях помирисал дъха ѝ и можех да бъда точен. Отговорът ми обаче трябваше да почака нейната смърт — нямаше да е дълго, така че подминах въпроса и попитах:

— Кой се обади за лекар?

— Селия — отвърна някой.

Все още бях на колене. Отново се обърнах към нея. Хвърлих поглед на часовника си, показваше единадесет и пет. Тя беше на пода шест минути. На устата ѝ излезе пяна, очите ѝ се изцъклиха, шията ѝ се вкочани. Гледах я още две минути, без да предприемам нищо и без да обръщам внимание на околните. После хванах ръката ѝ и силно натиснах нокътя на средния ѝ пръст. Когато дръпнах пръста си, нейният нокът остана бял. След още тридесет секунди нямаше никакви признаци на порозовяване.

Изправих се и се обърнах към Робилоти.

— Аз ли да повикам полицията или ще се обадите вие?

— Полицията? — едва промълви той.

— Да. Тя е мъртва. По-добре е аз да остана тук, а вие незабавно да телефонирате.

— Не — каза госпожа Робилоти. — Повикахме лекар. Аз давам нарежданията тук и сама ще се обадя на полицията, когато сметна за необходимо.

Бях огорчен и обиден. Беше лошо, разбира се. Винаги е грешка да се сърдиш в трудни положения, особено на себе си. Нищо не можех да направя. Преди не повече от половин час бях казал на Роуз да остави всичко на мен, аз ще се погрижа да не се случи нещо ужасно, и

ето. Огледах се. Нито едно лице, мъжко или женско не изглеждаше обещаващо. Съпругът и синът, двете почетни гостенки, икономът, тримата кавалери — нито един от тях нямаше да престъпи думата на госпожа Робилоти. Селия не беше в стаята. Роуз пазеше чантата. Тогава видях диригента. Той имаше широки рамене и квадратна челюст. Стоеше пред нишата, с гръб към оркестъра и спокойно наблюдаваше драматичното положение. Повиках го.

— Казвам се Гудуин, а вие?

— Джонсън.

— Искате ли да останете тук през цялата нощ, господин Джонсън?

— Не.

— И аз не искам. Мисля, че тази жена е била убита. Знаете какво означава и полицията да си помисли същото. Така че, колкото по-скоро дойдат, толкова по-добре. Аз съм частен детектив — притежавам съответното разрешително и трябва да остана при трупа. Във вестибюла на стойка има телефон. Номерът е централа, седем-три-едно-сто.

— Добре — той тръгна към арката.

Госпожа Робилоти му заповяда да спре и му препречи пътя. Той просто я подмина, без да си прави труда да спори с нея. Тогава тя извика на своите мъже:

— Роби! Сесил! Спрете го!

Те не реагираха и тя се обърна към мен:

— Напуснете дома ми!

— С удоволствие — отговорих. — Но ако си тръгна, ченгетата много скоро ще ме върнат обратно. Засега никой няма да напусне дома ви.

Робилоти я хвана за ръка.

— Няма смисъл, Луиз. Ужасно е, но няма смисъл. Ела, седни — той ме погледна. — Защо мислите, че е била убита? Защо го казвате?

— Тъкмо щях да ви задам същия въпрос, Гудуин — проговори Пол Шустър, обещаващият млад юрист. — Тя имаше шишенце с отрова в чантата си.

— Откъде знаете?

— Една от гостенките ми каза, госпожица Вар.

— Една от тях каза и на мен. Затова помолих госпожица Татъл да пази чантата. Наистина мисля, че е била убита, но ще запазя обясненията си за полицията. Вие трябва...

Селия Грентъм влезе тичайки и извика:

— Как е тя? — спря до мен, погледна Фейт Ъшър. — О, Господи! — прошепна и стисна ръката ми. — Защо не направите нещо? — отново погледна надолу, остана с отворена уста.

Сложих ръце на раменете ѝ и я обърнах.

— Благодаря — каза тя. — Боже мой, беше толкова хубава. Мъртва ли е?

— Да. Повикахте ли лекар?

— Да, тръгнал е вече. Не успях да се свържа с нашия. Свързах се с... За какво ни е лекар, след като е мъртва.

— Никой не е мъртъв, преди да каже лекарят. Такъв е законът — обърнах се. Някои от останалите продължаваха да бърборят. Повиших глас. — Не е зле вие също да си починете — има достатъчно столове. Ала стойте настрана от стола с чантата. Не мога да ви спра, ако решите да напуснете стаята, но ви съветвам да не излизате отгук. Полицията може да го изтълкува неправилно и ще ви се наложи да отговаряте на повече въпроси.

Звънна се на вратата. Хакет тръгна. Аз го спрях.

— Не, Хакет, по-добре е да останете — сега сте един от нас. Господин Джонсън ще им отвори.

Той вече бе свършил тази работа. Не се чу звук на отваряща се врата — вратите на дворците не издават звукове — но във вестибюла се чуха гласове. Всички се обърнаха към арката. Оттам едновременно влязоха двама униформени полицаи, спряха и попитаха:

— Господин Робърт Робилоти?

— Да, аз съм Робърт Робилоти — каза той.

— Това е вашата къща, нали? Ние...

— Не — прекъсна ги госпожа Робилоти. — Това е моята къща.

4.

В сряда сутринта, в седем часа и дванадесет минути изкачих седемте стъпала на верандата пред старата кафява къща и влязох вътре. Бях толкова разбит, че щях да захвърля и палтото и шапката на пейката в антрето, но доброто ми възпитание си каза думата — закачих палтото на закачалката, сложих шапката на рафта и отидох в кухнята.

Фриц беше при хладилника, обърна се и забрави вратата отворена като ме видя.

— О, кого виждам! — каза той. Веднъж ми спомена, че преди много години извадил тази дума от френско-английския си речник като превод на „воала“.

— Искам — казах аз — един литър портокалов сок, половин килограм наденица, шест яйца, двадесет питки и четири литра кафе.

— А понички с мед?

— Да, пропуснах ги — стоварих се стенойки, на стола си за закуска. — Като заговорихме за мед, ако искаш да спечелиш приятел, който никога няма да ти измени, използвай яйцата за омлет с много... Не. Ще бъде твърде дълго. Просто ги изпържи.

— Никога не пържа яйца — бъркаше тесто за палачинки в една тенджерка. — Добре ли прекара?

— Да. Убийство с всички атрибути.

— О! Ужасно! Значи, клиент?

Не се преструвам, че разбирам отношението на Фриц към убийството. Той го осъжда. Самата мисъл за едно човешко същество, убиващо друго човешко същество, е непоносима за него. Веднъж ми призна това и беше искрен. Никога не се интересува от подробностите, нито дори кой е жертвата или кой е убиецът. Когато се опитвам да му разкажа някой интересен момент, просто се отегчава. Освен голия факт, че едно човешко същество пак е извършило нещо непоносимо, той искаше да получи отговор само на един въпрос, дали имаме клиент.

— Не — отвърнах му аз.

— Ако беше там, можеше и да има. Нищо ли не си ял?

— Не. Преди три часа в кабинета на районния прокурор ми предложиха сандвич. Но стомахът ми отказа. Предпочетох да почакам нещо по-солидно — той ми подаде чаша портокалов сок. — Много, много благодаря. Наденицата мирише чудесно.

Не обича да ми говори или да слуша, докато готви, дори ако прави нещо съвсем просто, като наденица на скара. Така че, взех „Таймс“ — той беше на масата ми, както обикновено — и го прегледах. Едно убийство трябва да съдържа нещо изключително, за да се появи на първа страница на „Таймс“. Снощното вероятно бе получило такова определение — бе станало по време на известната вечеря за неомъжени майки, давана в дома на госпожа Робърт Робилоти. Материалът за него беше на три колони в долната част на първа страница, с пренос на 23-та. Не съдържаеше много подробности — случи се късно, не са имали време. Нямаше никакви снимки, даже моя снимка нямаше. Приключих с вестника, подпрях го на рамката за четене и се заех с наденицата и питките.

Слагах две яйца върху четвъртата питка, когато звънна вътрешният телефон. Вдигнах го и казах добро утро. Отвърна ми гласът на Улф:

— А, вече си тук. Кога се прибра?

— Преди половин час. Сега закусвам. Било е в емисията на радиото в седем и тридесет, предполагам.

— Да. Току-що чух. Както знаещ, не обичам думата „емисия“. Трябва ли да я употребяваш?

— Поправка. Приемете, че съм казал новините по радиото в седем и тридесет. Не съм в настроение да споря, а и питката ми изстива.

— Качи се горе, като свършиш.

Казах добре. Щом затворих, Фриц ме попита, дали е в настроение, отговорих, че не знам и че не ми пука. Все още бях ядосан на себе си.

Починах си по време на храната. Лекувах се с три чаши кафе, вместо обикновените две. Тъкмо преглъщах последния залък, и Фриц се върна с празен поднос — беше му занесъл закуската. Оставих чашата, свих наляво и почуках на вратата. Поканиха ме да вляза.

На влизане замижах. Сутрешното слънце падаше на ленти върху огромното пространство на жълтата пижама на Улф и се отразяваше от нея. Седеше бос пред една маса до прозореца и работеше в купа с пресни смокини със сметана. Когато изброявах разходите на кантората, трябваше да спомена, че пресните смокини, докарани със самолет от Чили, не са сено.

Погледна ме.

— Разчорлен си — констатира.

— Да, сър. И освен това, в лошо настроение и недоспал. По радиото казаха ли, че е била убита?

— Не. Починала е от отравяне, полицията разследва. Твоето име не се спомена. Замесен ли си?

— До гуша. Една нейна приятелка ми каза, че в чантата ѝ има шишенце с цианкалий. Държах я под око. Всички, и дванадесетината, без да броим иконома и оркестъра, бяхме заедно, в салона, танцувахме. Един от мъжете ѝ донесе чаша шампанско. Тя отпи и след осем минути беше мъртва. Беше цианкалий, със сигурност. Начинът, по който задейства, показва, че трябва да е бил в шампанското. Но тя не го е слагала там. Наблюдавах я. Твърдя, не е тя. Повечето от останалите, може би всички, биха искали да е. Госпожа Робилоти би предпочела да ме удави, а някои от другите с радост биха ѝ предоставили ръцете си. Самоубийство на нейното тържество вече е достатъчно лошо, да не говорим за убийство. Така че, замесен съм.

Той преглътна една смокиня.

— Наистина. Преценил си, предполагам, дали не би било по-добре да запазиш заключението за себе си.

Оцених, че не поставя под въпрос моето виждане и способността ми да внимавам. Бе истинска похвала. В моето състояние имах нужда от нея.

— Разбира се, че прецених. Трябваше обаче да имам предвид, че бях предупреден за цианкалия в чантата ѝ, защото момичето, което ме предупреди, сигурно ще го вземе под внимание. Крамър, Стъбинс и Роуклиф ще знаят много добре, че в този случай е трябвало да си държа очите на четири — не съм имал избор. Не можех да им кажа, да, наблюдавах и нея и чантата; да, гледах я, когато Грентъм ѝ донесе шампанско и тя отпи от него; да, тя сложи нещо в шампанското, преди да го изпие — напълно сигурен съм...

— Не си могъл — съгласи се той. Беше свършил със смокините. Взе от термосната купа малко суфле от разбити яйца и наденица. — Значи, записан си за надбягването. Както разбирам, не можем да очакваме доходен ангажимент.

— Не. Ей богу, не и от госпожа Робилоти.

— Много добре — сложи една кифла в тостера. — Сигурно си спомняш вчерашните ми бележки.

— Да. Казахте, че ще се унижа, не казахте, че ще се окажа забъркан в недоходно убийство. Ще депозирам чековете тази сутрин.

Той ми каза да си легна и ако си легна, каза, ще е необходима насочваща се ракета, за да ме вдигне.

След един душ, бръснене, измиване на зъбите, чиста риза и чорапи и разходка до банката и обратно започнах да мисля, че ще мога да издържа до края на деня. Имах три причини да отида до банката. Първо, хората умират и ако чекът стигне до банката, след като подписалият го умре, банката няма да го осребри. Второ, исках да взема въздух. И трето, в кабинета на районния прокурор ми казаха през цялото време да съм на разположение, а аз исках да упражня конституционната си свобода на движение. Така или иначе, подобен въпрос не се повдигна. Когато се върнах, Фриц ми каза, че единственото телефонно обаждане е било на Лон Коен от „Газет“.

Лон ни беше правил различни услуги, освен това аз го харесвах. Завъртях му един телефон. Искаше разказ на очевидец за последните часове на Фейт Ъшър. Казах, че ще си помисля и ще му се обадя. Предложи ми петстотин долара. Те щяха да бъдат за мен, а не за Ниро Улф, защото присъствието ми на тържеството беше съвсем лично. Той, разбира се, настояваше — журналистите винаги настояват — но аз го спрях. Стръвта беше съблазнителна — пет стотарки и снимка във вестника. Трябваше да включа също подготовката на събитието. Ако разкажех всичко така, както се беше случило, и съобщях на света, че съм единствената причина убийството да не се нарече самоубийство, всички, от районния прокурор до иконома, щяха да ми се качат на главата. Тъкмо бях решил — неохотно — че ще ми се размине, и звънна телефонът. Вдигнах го. Заговори гласът на Селия Грентъм. Искаше да знае, дали съм сам. Казах, да, но след шест минути няма да бъда — Улф ще слезе от оранжерията.

— Няма да ти отнема чак толкова време — гласът ѝ беше дрезгав, не задължително от пиене. Както всички останали, включително и аз, доста беше говорила през последните дванадесет часа, — ако ми отговориш на един въпрос.

— Питай.

— Казал си нещо миналата нощ, когато ме нямаше в стаята, когато се обаждах да повикам лекар. Майка ми каза, че според теб, Фейт Ъшър е била убита.

— Да.

— Защо си го казал? Това е въпросът.

— Защото така мисля.

— Не хитрувай, Арчи. Защо мислиш така?

— Защото обстоятелствата ме принудиха. Ако мислиш, че увъртам, права си. Бих искал да направя услуга на момиче, танцуващо не по-зле от тебе. Не мога да отговоря на въпроса ти, поне сега — Съжалявам, нищо не може да се направи.

— Още ли мислиш, че е била убита?

— Да.

— Но защо?

Не обичам да затварям на хората. Помислих си, че този път ще ми се наложи, но тя накрая затвори сама. И точно навреме — асансьорът на Улф спря на партера. Той влезе, седна зад бюрото си, нагласи месата си удобно на стола, прегледа пощата, погледна календара и се облегна назад, за да прочете писмо на три страници от ловец на орхидеи в Нова Гвинея. Беше на трета страница, когато някой звънна на вратата. Станах, излязох в антрето, погледнах през стъкления панел за едностранно виждане, монтиран на входната врата, видях едро тяло и кръгло червено лице и отворих.

— Господи — казах — никога ли не спите?

— Почти не — отвърна той, прекрачвайки прага.

Съблече палтото си, аз го хванах за яката.

— За мен е чест — казах, — тъй като можехте и да ме повикате. Защо не ме поканихте... Крамър!

Беше тръгнал към офиса. Това, че го нарекох „Крамър“, вместо „инспекторе“, беше толкова неочаквано за него, че той се спря и се обърна кръгом.

— Няма ли да запомните най-сетне? Много добре знаете — не понася някой да влиза при него, дори вие, или най-вече вие. Само усложнявате положението. Нали аз ви трябва?

— Да, но искам той да слуша.

— Очевидно, инак щяхте да ме повикате, вместо да идвате. И ако любезно...

Чу се викът на Улф:

— Влезте тук, дявол го взел!

Крамър се обърна и тръгна. Аз го последвах.

Целият поздрав на Улф се състоеше от един намръщен поглед.

— Не мога — изрече студено той — да си чета пощата на такъв шум.

Крамър зае обичайното си място — стол от червена кожа пред бюрото на Улф.

— Дойдох — каза той — за да се видя с Гудуин, но...

— Чух ви в антрето. Мен ли ще просвещавате? Затова ли искате да присъствам?

Крамър пое дъх.

— В деня, когато се опитам да ви просветя, ще ме пратят в лудницата. Просто знам, че Гудуин е ваш човек и искам да разберете положението. Реших, че е най-добре да разговарям с него във ваше присъствие. Не е ли благоразумно?

— Би могло да бъде. Ще разбере, след като чуя разговора ви.

Крамър обърна острите си сиви очи към мен.

— Нямам намерение да повтарям всичко отначало, Гудуин. Два пъти ви разпитвах лично, прочетох и показанията ви. Имам само един въпрос, голям въпрос. Ще ви кажа нещо, което не трябва да бъде повтаряно. Нито дума в показанията на останалите не води към друго, освен към самоубийство. Много факти правят самоубийството правдоподобно, дори вероятно. Ако не бяхте вие, самоубийството щеше да бъде най-логичното предположение. Изглежда — казвам само изглежда — такава щеше да бъде и окончателното решение. Разбирате, какво означава това.

— Да — кимнах аз. — Аз съм мухата в супата. И на мене ми харесва също толкова, колкото и на вас. Мухите не обичат да ги давят в супа, особено, ако е гореща.

Крамър извади от джоба си цигара, разтърка я с пръсти, захапа я със здравите си бели зъби, после я махна от устата си.

— Ще започна отначало — каза той. — Били сте там, когато е станало. Знам какво ще кажете — телефонно обаждане от Остин Байн и от госпожа Робилоти. Случва се, разбира се. Но дали вие или Улф не сте помогнали да се случи? Познавайки и Улф, и вас, трябваше да приема възможността, че или вие сте искали да бъдете там, или Улф е искал да отидете. Следователно, сте уредили нещата. Така ли е?

Прозрявах се. Наложил се да престана.

— Извинете ме, можех просто да кажа не, но ще се обоснова. Как и защо съм бил там, е подробно обяснено в показанията ми. Нищо не е пропуснато. Господин Улф смяташе, че не трябва да ходя, защото ще се унижа.

— Нито един от присъствалите там не е бил или не е клиент на Улф?

— Госпожа Робилоти беше преди няколко години. Свършихме работата за девет дни. С изключение на нея, никой друг.

Той премести поглед върху Улф.

— Потвърждавате ли?

— Да. Това е безплатно, господин Крамър.

— С вас и с Гудуин е трудно да се каже, кое е безплатно и кое не е — отново се обърна към мен. Искан да ви кажа, как стоят нещата в момента. Първо, било е цианкалий. Доказано е. Второ, бил е сипан в шампанското. Открит е в шампанското, разсипало се на пода, когато е изпуснала чашата. Във всички случаи, е подействал така, както би трябвало да подейства. Трето, в чантата ѝ е намерено осемдесет и петграмово пластмасово шишенце с бучки натриев цианид. В лабораторията ги наричат аморфни частици. Аз ги наричам бучки. Четвърто, показвала е шишенцето на различни хора и им е казвала, че иска да се самоубие. Повтаряла е това повече от година.

Намести стола си. Винаги седеше така, че Улф да бъде пред него, но сега гледаше мен.

— Чантата е била на стол на около пет метра от нея. Шишенцето е било в чантата. Следователно, не е могла да вземе отровата, когато Грентъм ѝ е донесъл шампанското, или непосредствено преди това. Но би могла да я вземе през изминалия до онзи момент час и нещо и да я скрие в носната си кърпичка. Търсенето на следи по кърпичката се

изключва — изпуснала я е в разлятото шампанско. Или, може да се направи изследване, но няма да ни е от полза. Това е сцена на самоубийство. Виждате ли бели петна?

Преглътнах една прозявка.

— Не. Всичко е точно. Не казвам, че не би могла да извърши самоубийство, казвам само, че не го е извършила. Както знаете, имам добри очи, а тя беше на шест метра от мен. Взе шампанското от Грентъм с дясната ръка, лявата ѝ лежеше на полата. Тя не я вдигна. Хвана чашата за столчето. Когато Грентъм вдигна своята чаша и каза нещо, тя също вдигна своята, малко над устата си, после я свали и пи. Да не криете случайно някой коз? Да не би Грентъм да е казал, че когато ѝ е дал чашата, тя е пуснала нещо в нея, преди да я вземе?

— Не. Каза само, че може да е пуснала нещо, преди да пие, но той не знае.

— Аз пък знам. Нищо не е пуснала.

— Да. Подписали сте показанията си — подаде ми цигара. — Слушайте, Гудуин, допускате, че няма бели петна в плана за самоубийство. А в плана за убийство? Чантата е била на стола пред очите на всички. Може би някой е минал, взел е чантата, отворил я е, извадил е шишенцето, отвинтил е капачката, изтърсил е една бучка, завинтил е капачката, върнал е шишенцето в чантата и я е оставил обратно на стола? Било е нужно голямо самообладание.

— Глупости. Нагласявате нещата. Единственото, което е трябвало да се направи е било да се вземе чантата, разбира се, преди да започна да я наблюдавам, да се занесе в стая, заключваща се отвътре — имаше такава подръка — да се извади една бучка и да се скрие в неговата или нейната носна кърпа — благодаря, че ми подсказахте за кърпата — и да се върне чантата обратно на стола. Било е нужно внимание, а не самообладание. Ако е имал причини да смята, че са го видели да взима или да оставя чантата, просто е нямало да използва бучката. Може да е имал, а може и да е нямал случай, за да я използва — тук ме застигна една прозявка.

Крамър отново ми предложи цигара.

— Следващата точка е — продължи той, — дали е имал възможност да използва отровата. Двете чаши, взети от Грентъм, са били напълнени от иконома Хакет. Той е сипвал на всички. Една от чашите била на бара четири или пет минути, а другата е била

напълнена непосредствено преди да отиде Грентъм. Кой е бил на бара през тези четири или пет минути, все още не сме изяснили окончателно. Очевидно, всички или почти всички. Според вашите показания, вие също сте били. Етел Вар го потвърждава. Дватамата сте отишли на бара и сте взели две чаши шампанско — имало е общо пет или шест пълни. После сте се отдръпнали и сте продължили разговора си. Скоро след това — казахте три минути — сте видели Грентъм да носи две чаши към Фейт Ъшър. И така, били сте там. Възможно ли е вие да сте пуснали цианкалия в една от чашите? Не. Дори да приемем, че сте способен да отровите нечие шампанско, вие ще направите така, че със сигурност да го получи, който трябва да го получи. Не бихте пуснали отровата в една от чашите на бара и да си отидете. Това се отнася към всички, с изключение на Едуин Лейдлоу, Хелън Ярмис и господин и госпожа Робилоти — те не са си отишли. Били са на бара, когато Грентъм е отишъл и е взел двете чаши. Но той е взел две чаши. Ако някой от тези четиримата е пуснал цианкалия в една от чашите, виждайки го да идва, ще трябва да приемете, че него или нея изобщо не ги е интересувало кой ще изпие отровата — Грентъм или Фейт Ъшър. Това вече е прекалено за мен, а за вас? Стисна цигарата със зъби. Никога не я палеше.

— Както разказвате — признах аз — не бих ви повярвал. Имам две забележки. Един човек е знаел, коя чаша ще получи Фейт Ъшър, той ѝ я е дал.

— О, обвинявате Грентъм?

— Никого не обвинявам. Просто казвам, че сте пропуснали тази подробност.

— Тя не е важна. Ако Грентъм е пуснал отровата на бара, преди да вземе чашите — там е имало пет човека — наистина му е трябвало самообладание. Ако я е пуснал докато е вървял към Фейт Ъшър, му е трябвала доста голяма ловкост — в двете си ръце е държал по една чаша. Ако я е пуснал, след като ѝ е дал чашата, вие сте щели да го видите. Каква е втората ви забележка?

— В разговорите си с вас и с другите изобщо не съм загатвал, че имам някаква представа кой, как и защо го е направил. Това, което току-що ми казахте беше в по-голямата си част ново за мен. Вниманието ми бе разделено между моята събеседница, Етел Вар, чантата и Фейт Ъшър. Не знаех, кой е бил на бара, когато Грентъм е

отишъл и е взел шампанското, или кой е бил там, когато Хакет е пълнил чашите, взети от Грентъм. Все още нямам понятие, кой, защо и как е сложил отровата. Знам само, че Фейт Ъшър не е слагала нищо в шампанското си, преди да пие от него. Следователно, ако я е убила отрова, разтворена в шампанското ѝ, тя не е извършила самоубийство. Това е единственото, което знам.

— И не желаете да го обсъждате.

— Не желая? А какво всъщност правим?

— Искрах да кажа, не желаете да обсъдите възможността, че може и да грешите.

— Не, не желая. Не очаквате да обсъждам възможността, че греша, мислейки ви за инспектор Крамър, когато всъщност сте Уили Майс, нали?

Изглежда ме с присвити очи и се премести в обичайното си положение на червения стол — с лице към Улф.

— Ще ви кажа — продължи инспекторът — точно какво мисля.

— Често го правите — изсумтя Улф.

— Знам. Надявах се, да не се стига дотук. Надявах се, Гудуин да разбере, че номерът му няма да мине. Знам, струва ми се, какво е станало. Роуз Татъл му е казала, че Фейт Ъшър има шишенце с цианкалий в чантата си и че се страхува Фейт да не използва отровата по време на приема. Гудуин ѝ е казал да го забрави, той ще се погрижи нищо да не се случи и от този момент нататък е наблюдавал и Фейт Ъшър, и чантата. Дотук се приема.

— Доказано е.

— Добре, доказано е. Когато вижда, че тя пие шампанско, колабира и умира, и подушва цианкалия в дъха ѝ, каква би трябвало да бъде реакцията му? Вие го познавате, аз — също. Знаете, колко харесва себе си. Би получил удар, където най-много би го заболяло. Щял е да побеснее. И без много да му мисли, им е казал, че според него, тя е била убита. Знаейки, че думите му ще бъдат повторени пред дошлите полицаи, той го повтаря и на тях — вече е компрометиран — по-късно го повтаря пред сержант Стъбинс и мен. На нас обаче ни трябваше и причина, той беше готов — причината му беше дяволски добра и докато съществуваха подозрения за убийство, ние ѝ придавахме пълна тежест. Но сега... Чухте моите обяснения за случилото се. Надявах се, че като ме чуе и разбере положението, ще види най-добрия изход в

признаването на малко по-голяма самоувереност. Не може да потвърди под клетва, че тя не е сложила нищо в шампанското си. Имал е време за размисъл. Достатъчно е умен, за да го проумее. Ето, това мисля. Ще се съгласите с мен, надявам се.

— Не става дума за съгласяване, става дума за факти — Улф се обърна към мен. — Арчи?

— Не, сър. Никой не ме обича, колкото аз се обичам, но не съм стигнал чак толкова далече.

— Държиш ли на позицията си?

— Да. Той си противоречи. Първо казва, че съм се държал като ония мухльовци с двуредните сака, после ме нарича умен. Не може да докаже самоубийството и едновременно да ме сдъвче. Оставам на своето.

Улф вдигна рамене с половин сантиметър, спусна ги и се обърна към Крамър.

— Страхувам се, че си губите времето, господин Крамър. И моето също.

Аз се прозявах.

Червеното лице на Крамър стана още по-червено — сигурен знак, че е стигнал до предела на нещо и е готов да гръмне. Но стана чудо — навреме натисна спирачката. Удоволствие е да наблюдаваш как самоконтролът побеждава в схватката. Премести погледа си върху мен.

— Не го приемам за окончателно, Гудуин. Помислете си. Ние, разбира се, ще продължим разследването. Ако открием факти, сочещи убийство, обезателно ще тръгнем по тази следа, знаете. Честно е все пак, да ви предупредя. Ако последното ни, окончателно мнение е самоубийство, и ние го заявим публично, а вие дадете на вашия приятел от „Газет“ материал, в който твърдите, че е убийство, ще съжалявате. Защо, по дяволите, трябваше да сте там, само Бог знае. Такова твърдение от вас, като очевиден...

Някой звънна на вратата. Станах, любезно помолих Крамър да ме извини, излязох в антрето и през стъкления панел за едностранно виждане видях неотдавнашния си познат от висшето общество, макар докато го разпозна мина цяла секунда — четиридесет доларовата му мека шапка скриваше несресаната му коса. Отворих вратата, спрях го, казвайки „ш-ш-т“ с пръст на устните, отдръпнах се и му кимнах да влезе. Той се заколеба — изглеждаше малко уплашен — после

прекрачи прага. Затворих вратата, и без да спирам, за да му дам възможност да свали палтото и шапката си, отворих вратата на предната стая — тя е успоредна на офиса — кимнах му да влезе, последвах го и затворих вратата.

— Тук вече е добре — казах. Звукова изолация, врати и всичко останало.

— За какво е добре? — попита Едуин Лейдлоу.

— За уединение. Освен, ако не си дошъл да видиш инспектор Крамър от отдел „Убийства“.

— Не знам за какво говориш. Дойдох да се видя с теб.

— Точно така си помислих. Помислих си също, че би предпочел да не се сблъскаш с Крамър. Той е в офиса, разговаря с господин Улф. Готвеше се да си тръгва, затова те вкарах тук.

— Радвам се, че го направи. Нагледах се на полицаи, поне засега — озърна се. — Тук можем ли да говорим?

— Да, но първо трябва да изпратя Крамър. Скоро ще се върна. Заповядай, седни.

Отворих вратата към антрето. Крамър вървеше към изхода. Даже не ме погледна, да не споменавам, че не ми проговори. Щом той може да бъде груб, рекох си, значи и аз мога. Оставих го сам да си вземе палтото и да си излезе. Изчаках да затвори вратата от външната страна, влязох в офиса и отидох пред бюрото на Улф.

— Една забележка, Арчи. Да тормозиш господин Крамър с някаква цел е едно, а да го тормозиш просто за развлечение — съвсем друго.

— Да, сър. И през ум не ми е минало. Питате, дали становището ми за пред вас е същото. Отговорът е, да.

— Много добре. Доста си загазил.

— Много лошо. Някой друг, очевидно също. Вчера, когато ме поканиха на вечерята и ми дадоха имената на останалите поканени мъже, реших да разбера кои са и какви са и се обадох на Лон Коен. Един от тях, Едуин Лейдлоу, заема доста високо положение за възрастта си. След смъртта на баща си преди три години, наследил десет милиона долара. Наскоро купи контролния пакет от акции на издателство Малвин прес. Както се вижда, опитва се да установи...

— Това има ли нещо общо?

— Би могло да има. Той е в съседната стая. Дошъл е да ме види. И тъй като единствената ми връзка с него е от снощи, би могло да има нещо общо. Мога да говоря с него там, но сметнах, че трябва да ви кажа, защото вие евентуално бихте искали да седнете или да застанете в дупката. В случай, че ми потрябва свидетел.

— Фу.

— Да, знам. Не искам да се пъхам, но не сме имали поръчки от две седмици.

Гледаше ме намръщено. Не толкова, защото трябваше да стане от стола, да излезе в антрето, да мине през нищата и да застане в дупката. В края на краищата, тези упражнения щяха да се отразят добре на апетита му — а защото, в най-добрия случай, щяхме да имаме клиент, което всъщност беше най-лошо — щеше да му се наложи да работи. Въздъхна, без да смесва въздишката с мръщенето, промърмори: „По дяволите“, сложи ръце на ръба на бюрото, за да избута стола назад, стана и тръгна.

Дупката беше в стената, на нивото на очите, на два метра и половина вдясно от бюрото на Улф. От страна на офиса беше скрита с картина, изобразяваща прелестен водопад. От другата страна, в антрето, водещо към кухнята, не бе покрита с нищо, така че през нея можеше не само да се вижда, но и да се чува. Веднъж стоях там четири часа, очаквайки някой да се появи от предната стая и да грабне нещо от бюрото ми. Дадох на Улф една минута, да се нагласи, после отворих вратата на предната стая и казах.

— Тук, Лейдлоу, по-удобно е — обърнах един от жълтите столове, към бюрото си.

5.

Лейдлоу седна и ме погледна. Три секунди. Шест секунди. Явно, му трябваше подготовка. Помогнах му.

— Тържеството снощи беше приятно до известен момент, нали? Дори с протокола.

— Не помня толкова назад — наведе се към мен. Косата му все още си беше идеално чорлава. — Виж, Гудуин, ще ти задам директен въпрос. Надявам се, да ми отговориш. Не виждам причина, да не ми отговориш.

— Може и аз да не видя. Какъв е въпросът?

— За това, което каза снощи — мислил си, че момичето е убито. Каза го не само на нас, но и на полицията и на районния прокурор. Между нас да си остане, имам приятел — няма значение, кой е и къде е — който ми даде малко информация. Разбирам те. Бяха готови да го нарекат самоубийство и да приключат следствието, ако не беше ти. Следователно, причината, накара те да мислиш за убийство, ще да е много сериозна. Ето, това е въпросът ми — каква е причината?

— Твоят приятел не ти ли каза?

— Не. Дали не е искал, или не е могъл, защото не знае... Каза, че не знае.

Седнах, сложил крак върху крак.

— Не мога да ти кажа точно. Изложих съображенията си пред полицията, в кантората на районния прокурор и пред господин Улф. Засега това е достатъчно.

— Значи, на мен няма да ги кажеш?

— За момента, не. Етикет.

— Не мислиш ли, че хората, замесени само защото са били там, имат право да знаят?

— Мисля. Те имат право да настояват полицията да им каже точно, защо продължава разследването на убийство, след като всички факти сочат самоубийство. Но нямат право да настояват аз да им кажа.

— Разбирам — съгласи се той. — Полицията обаче отказва да ни каже.

— Да, знам. Имам опит с тях. Току-що разговарях с инспектор Крамър.

Погледна ме. Четири секунди.

— Ти си в детективския бизнес, Гудуин. Хората ви наемат, за да събирате информация и ви плащат за това. Единственото, което искам, е информация, отговор на моя въпрос. Ще ти дам пет хиляди долара. В джоба ми са, в брой. И разбира се, ще очаквам изчерпателен отговор.

— Би могло да го получиш срещу петте хилядарки — усетих, че ми коства известно усилие да пресрещна погледа му и да не му позволя да проникне в мен. — Пет хилядарки в брой ще ми се отразят добре. Заплатата, която ми дава господин Улф далеч не е екстравагантна. Но ще ти откажа, дори и да удвоиш сумата. Това е положението. Когато полицията реши в полза на едното или на другото, дали съм прав или не съм — независимо какво ще е тяхното заключение — аз ще се чувствам свободен да кажа на теб или на когото и да било друг. Ако започна да говоря преди това ще кажат, че спъвам официалното следствие и ще спънат мен. А щом си загубя разрешителното за частен детектив, твоите пет хиляди няма да ми стигнат за дълго.

— Десет ще стигнат за по-дълго.

— Няма да е много по-дълго.

— Притежавам издателска фирма. Ще те взема на работа.

— И скоро ще ме изгониш. Не съм добре с правописа.

— Ще ми кажеш ли — погледът му бе сериозен и твърд — доколко сериозни са основанията ти в полза на убийството? И достатъчно ли е това, за да ги задържи в тази посока, въпреки положението на жена, като госпожа Робилоти?

— Да — кимнах аз, — ще ти отговоря. Достатъчно сериозни са — докараха тук инспектор Крамър, след като почти не беше спал. Според мен са достатъчно сериозни и за да не позволяват на полицията отклонения от тезата за самоубийство, докато нейното следствие не се зарови до дъното.

— Разбирам — той потри ръце, после потри ръчките на креслото, премести погледа си върху един релеф на стенния килим и

заговори чак след цяла минута. — Каза, че си уведомял само полицията, районния прокурор и Ниро Улф. Искам да говоря с Улф.

— Не знам — вдигнах вежди.

— Какво не знаеш?

— Дали... — продължих само със свиване на устни. — Не обича да се бърка, когато аз съм замесен лично. Освен това, е много зает. Ще видя, какво мога да направя — станах — той е непредсказуем. — Тръгнах.

Свих наляво по коридора. Улф се появи от страничното крило. Изчака да мина и да бутна летящата врата към кухнята и ме последва. Заговорих, след като вратата се затвори.

— Трябва да ви се извиня, че се изпуснах за заплата. Забравих, че ме чувате.

— Имаш чудесна памет — изсумтя той — и не бива да говориш с пренебрежение за нея. Какво иска от мен този човек?

— От къде да знам — скрих една прозявка. — Ако бях поспал поне малко, можех да рискувам с предположение. Единственото, което ми трябва сега е малко кислород за дишане, защото мозъкът ми не действа. Вероятно иска да публикува вашата автобиография, или пък да ме направи на маймуна, като докажете, че е било самоубийство.

— Няма да говоря с него. Ти изтъкна причина — замесен си лично.

— Да, сър. Но съм замесен лично и в приходите на нашата детективска кантора. Фриц също, а и онзи, дето ви е писал от Нова Гвинея, или той засега само би искал да бъде.

Улф изръмжа, както би изръмжал лъвът, разбирайки, че трябва да напусне удобното си леговище и да излезе на лов за храна. Допускам, че е по-удачно да го сравня със слон, но слоновете не ръмжат. Фриц чистеше миди на масата и тихичко започна да си тананика някаква мелодия, вероятно доволен от евентуалната поява на клиент. Улф го изгледа свирепо, взе една мида, отвори я, лапна я и я сдъвка. Отворих вратата и я задържах. Той изчака да си преглътне мидата и тогава тръгна.

Не обичаше да се ръкува с чужди хора. Когато влязохме в офиса и аз съобщих имената, той просто кимна на Лейдлоу на път за бюрото си. Преди и аз да отида на своето бюро, помолих Лейдлоу да се премести на червения кожен стол, така че да не ми е в профил, като се

обърне към Улф. Лейдлоу заговори още преди да съм седнал. Предполагал, че Гудуин бил казал на Улф, кой е той, Лейдлоу. Улф каза, да, Гудуин му е съобщил.

Сериозният твърд поглед на Лейдлоу сега беше върху Улф.

— Искам — каза Лейдлоу — да ви наема. Какво предпочитате, заплащане в брой или чек?

— Нито едното, нито другото, преди да съм приел ангажимента. Какво искате да направя за вас?

— Искам да ми намерите информация. Знаете какво се е случило снощи в дома на госпожа Робилоти. В течение сте, че момиче на име Фейт Ъшър е поело отрова и в резултат е починало. Познавате обстоятелствата, сочещи, че е извършила самоубийство. Улф каза, да.

— Знаете, че властите не приемат версията за самоубийство. Те продължават да разследват, предполагайки, че е била убита. Улф каза, да.

— На тях очевидно са им известни обстоятелства, различни от известните на мен или на някой друг от нас. Явно имат причини да не приемат версията за самоубийство. Не знам какви са тези причини, а и те няма да ми кажат. Като един от замесените — замесен, само защото съм бил там — аз имам законно право да ги знам. Това е информацията, която искам да ми намерите. Сега ще ви оставя капаро. Общата сума ще определите вие и аз ще ви я платя.

Вече не се прозявах. Да си призная, възхитих се на безочие то му. Макар и да не знаеше, че Улф е бил в дупката, той вероятно бе предположил, че съм съобщил за направеното ми предложение. Наемайки Улф, Лейдлоу го гледаше право в очите и му каза, той да определи сумата, без да се смущава от размера ѝ. А с мен десет хиляди бяха тавана. Какво безочие! Трябваше да му се възхитя. Улф бе повдигнал ъглите на устата си.

— Наистина — каза той.

Лейдлоу пое дъх, но го изпусна просто като отработен въздух, а не като думи.

— Господин Гудуин ми докладва — продължи Улф — за предложението, което сте му направили. Не знам дали да уважава вашата настойчивост, да похваля вашата съобразителност или да съжалява вашата наивност. Във всеки случай, трябва да отклоня предложението

ви. Вече имам търсената от вас информация. Получих я лично от господин Гудуин и не мога да я разгласявам. Съжалявам, господине.

Лейдлоу отново пое въздух.

— Не съм толкова упорит, колкото сте вие двамата — заяви той.
— За Бога, какво тайно има в това? От какво се страхувате?

— Не се страхуваме, господин Лейдлоу — поклати глава Улф — просто сме дискретни. Когато интересуваща ни работа или ангажимент изискват да попречим на полицията, съвсем не сме упорити. В този случай господин Гудуин е замесен, само защото е бил там, както и вие, аз нямам нищо общо. Не е въпрос на страх или предубеждение. Просто нямам интерес. Няма да кажа на полицията за предложенията, които направихте на мен и на господин Гудуин — това ще повиши техния интерес към вас. Приемам, че ни правите тези предложения съвсем добронамерено и нямам намерение да ви причинявам неприятности.

— Но вие ми отказвате.

— Да, категорично. При дадените обстоятелства, нямам избор. Господин Гудуин може да говори, ако иска.

Лейдлоу се обърна и погледът му отново се стовари върху мен. Не бих му позволил да поднови предложението си, с поправката, че оставя на мен да определя сумата. Но дори и да си беше помислил за това, явно се отказа, когато видя непоколебимия ми израз. Гледа ме осем секунди и стана от стола си. Напуска бойното поле, помислих си, и в края на краищата на Улф няма да му се наложи да работи. Но не. Само е искал да премисли, без да видим израза на лицето му.

— Мога ли да помисля една минута? — попита Лейдлоу.

Улф каза, да.

Нашият гост ни обърна гръб и тръгна по килима към отсрещната стена. Там пред полиците с книги стоеше голям глобус. За да може поне да удвои поисканото време, той се спря и започна да го върти. Накрая се обърна кръгом и се върна на червения кожен стол.

— Трябва да говоря с вас насаме — обърна се той към Улф.

— Вие и сега говорите с мен насаме — каза рязко Улф. — Ако имате предвид на четири очи, няма да стане. Господин Гудуин умее да пази тайна не по-зле от мен, иначе нямаше да е тук. Неговите уши са мои, моите — негови.

— Това не са обикновени неща. Ще споделя нещо, за което не знае никой, освен мен. Като ви го казвам, рискувам — налага ми се. Но не искам да удвоявам риска.

— Вие няма да го удвоите — Улф беше търпелив. — Ако господин Гудуин излезе, ще му дам сигнал да слуша с един уред от съседната стая. Така че, все едно е, дали ще остане или ще излезе.

— Съвсем не ме улеснявате, Улф.

— Нямам намерение да улеснявам нещата. Просто ги правя управляеми, когато мога.

Лейдлоу изглеждаше, като че има нужда да мисли още. Този път обаче взе решение, без да се съветва с глобуса.

— Ще получите всичко необходимо, за да се справите — заяви той. — Не мога да отида при адвокатата си, или по-скоро, не искам, а дори и да бях отишъл, би му дошло много. Премислих — няма при кого да отида, тогава се сетих за вас. Имате слава на вълшебник. Ей Богу, сега ми трябва точно вълшебник. Първо исках да разбера, защо Гудуин мисли, че е убийство, но очевидно, вие нямате намерение, между другото... — Извади писалка от единия си джоб, чекова книжка — от другия, постави книжката на малката масичка до лакътя си и попълни чека. Откъсна го, прегледа го още веднъж, стана, остави го на бюрото на Улф и пак седна. — Ако двадесет хиляди не са достатъчни за капаро и като предплата за разноските, само кажете. Не сте приели поръчката, знам, но аз няма да си тръгна оттук, докато не я приемете. Споменахте за управление на нещата. Бих искал да направите така, че ако полицията продължи своето разследване, то да не стигне до разкриването на едно събитие от моя живот. Искам също да направите така, че да не бъда арестуван и съден за убийство.

— Не мога да дам никакви гаранции срещу непредвидени случайности — изсумтя Улф.

— Не очаквам това от вас. Не очаквам и чудеса. Искам да сте наясно с две неща. Първо, ако Фейт Ъшър е била убита, не съм я убил аз и не знам кой я е убил. И второ, убеден съм, че е извършила самоубийство. Не знам какви причини има Гудуин, да мисли за убийство, ала каквито и да са, аз съм убеден, че той греши.

— Защо тогава сте дошли при мен, треперите, колебаете се — изсумтя отново Улф, — щом сте убеден, че е било самоубийство.

Полицайте също са хора и често действат неумело, но обикновено стигат до истината. Най-накрая.

— Точно това ме притеснява — най-накрая. Този път, преди да стигнат дотам могат да разкрият споменатото събитие и да ме обвинят в убийство. Не че могат, направо ще ме обвинят.

— Наистина ще да е било изключително събитие. Щом искате да ми доверите такова нещо, позволете ми две забележки. Вие все още не сте мой клиент, а дори и да бяхте, разкритията, които клиентът прави пред частен детектив не представляват поверителни сведения. Това е положението, господин Лейдлоу. Не мога да реша, дали да приема вашата поръчка, преди да знам за какво събитие става дума. Ще добавя само, че ако приема, ще направя всичко възможно, за да защитя интересите на клиента си.

— Отчаян съм, Улф — каза Лейдлоу и дръпна косата си назад. Тя обаче имаше нужда от нещо повече от обикновено дръпване. — Признавам, отчаян съм. Вие ще приемете поръчката — нямате причина, да не я приемете. Фактите, които ще изложа пред вас, са известни единствено и само на мен. Сигурен съм, но не напълно — ето какво ме тревожи — пак си дръпна косата. — Не се гордея с това. На тридесет и една години съм. През август хиляда деветстотин петдесет и шеста, т.е. преди година и половина, отидох в магазина на Кордони, на Медисън авеню да купя цветя. Обслужи ме едно привлекателно момиче. Същата вечер я заведох на вечеря извън града. Казваше се Фейт Ъшър. Отпуската ѝ започваше след десет дни. През тези дни я убеждавах да прекара отпуската си с мен в Канада. Представих ѝ се под измислено име. Почти съм сигурен, че така и не е разбрала истинското ми име. Отпуската ѝ беше една седмица. Тя се върна на работа, в магазина на Кордони, аз заминах за Европа. Нямахме ме два месеца. Като се върнах, изобщо не мислех да възстановявам отношенията си с нея, но нямах основания и да я избягвам. Един ден отидох в магазина. Тя беше там, помоли ме ако идвам отново, да повикам друг да ме обслужва.

— Предполагам — намеси се Улф, — разказвате с всички подробности.

— Да. Искам да знаете точно как е било. Не обичам да се чувствам задължен на някого, особено на жена. На два пъти ѝ се обаждах, каних я да се срещнем и да поговорим. Тя не пожела. И аз

престанах. Престанах също да купувам цветя в магазина на Кордони. Няколко месеца по-късно, един дъждовен ден през април, спрях в магазина, защото ми беше на път. Нямаше я. Не питах за нея. Излагам тези подробности, защото сигурно знаете, какви са възможностите полицията да ги изрови.

— Подробностите на първо място — промърмори Улф.

— Трябва да знаете също и как съм разбрал, че е в Грентъм хаус. Грентъм хаус е институция, основана от...

— Знам, какво е.

— Значи, няма да обяснявам. Няколко дни, след като забелязах, че не е в магазина, един мой приятел на име Остин Байн, племенник на госпожа Робилоти, ми каза, че по поръчение на госпожа Робилоти ходил предния ден в Грентъм хаус и видял там познато момиче. Според него, и аз съм щял да я позная — имала малко овално лице и зелени очи, била работила в магазина на Кордони. Отговорих, че се съмнявам, и че не си я спомням. Но...

— Имаше ли нещо насочващо в тона или изразите на господин Байн?

— Не, не мисля... Сигурен съм, нямаше. Искях да знам. Естествено е. Бяха минали осем месеца от пътуването до Канада. Не вярвах, че го е правила безразборно. Реших да се срещна и да говоря с нея. Предпочитам да мисля, че основна причина е било чувството ми за дълг. Не отричам, исках също да знам, дали е разбрала, кой съм всъщност. И ако е разбрала, дали не е казала на някого или дали има намерение да каже. Уреждайки тази среща, взех всички предпазни мерки. Да ви разкажа ли, как точно я организирах?

— Може би по-късно.

— Добре. Видях се с нея. Тя каза, че се е съгласила да се срещне с мен, само защото е искала да потвърди, че никога не е имала желание отново да ме вижда или да чува за мен. Не ме мрази — според мен, не беше способна да мрази. За нея аз съм значел само грешка, която никога няма да си прости. Искала напълно да ме заличи от паметта си. Това бяха думите ѝ — „да те залича“. Детето ѝ щяло да бъде дадено за осиновяване и никога нямало да разбере кои са родителите му. Имах доста пари със себе си, но тя не пожела да вземе нито цент. Не повдигнах въпроса, дали може да има съмнение, че бащата съм аз. И вие не бихте го повдигнали, ако ви се беше случило да бъдете с нея.

Той спря, затвори уста. След миг я отвори отново.

— Тогава реших да престана да си играя. Направих анонимно дарение на Грентъм хаус. Не я бях виждал преди снощи. Не съм я убил. Убеден съм, че се е самоубила. Искрено се надявам, че не моето присъствие и среща с мен са я накарали да го направи.

Пак спря. После продължи.

— Не съм я убил, но ще видите, къде ще се озова, ако полицията продължи да разследва и изрови по някакъв начин тази история, макар и да не знам, как ще успеят. Ще ме хванат. Стоях на бара, когато Сесил Грентъм дойде, взе шампанското и й го занесе. Дори да не ме обвинят в убийство, дори да не се стигне до съд, историята ще се разчуе, а това е също толкова лошо за мен. Очевидно, ако Гудуин не им беше казал, което им е казал, те почти сигурно щяха да го нарекат самоубийство и да приключат случая. Можете да си представите, как искам да знам, какво им е казал, нали? На всяка цена!

— Не — призна Улф. — Приемайки вашият разказ за искрен, не. Променихте обосновката си. Искахте да ме наемете, за да ви кажа, какво господин Гудуин е съобщил на полицията. Макар и да не поставихте въпроса директно, аз отказах да отговоря. За какво искате да ме наемете сега?

— Да ми уредите тези неща. Казахте, че можете да правите нещата управляеми. Направете така, че да не се разчуе връзката ми с Фейт Ъшър, и да не ме заподозрат в нейното убийство.

— Вие вече сте заподозрян. Били сте там.

— Глупости, хващате се за дреболии. Нямаше да ме подозират, ако не беше Гудуин. Никого нямаше да подозират.

Позволих си вътрешна усмивка. „Хващате се за дреболии“ беше един от любимите изрази на Улф. Десетки хора, седели в червения кожен стол са чували от него „хващате се за дреболии“. Сега му го казаха на него. Не му хареса.

— Но вие сте заподозрян — каза сухо той — и бихте постъпили като последния глупак, ако ме наемете да предотвратя нещо, което вече е станало. Признахте, че сте отчаян. Отчаяният човек не може да мисли сериозно. Така че, трябва да направя някои разяснения. Надеждата, че полицията няма да разкрие вашата връзка с Фейт Ъшър е много слаба. Тя със сигурност е знаела вашето истинско име. В магазина на Кордони са ви познавали, нали? Имали сте текуща сметка?

— Не. Имам, разбира се, текущи сметки, но не и в магазина за цветя. Винаги съм плащал с налични за цветята, тогава поне. Сега няма значение. Тогава беше по... уф, по-мъдро. Не мисля, че е знаела името ми, а даже и да го е знаела, почти сигурен съм, никога на никого не е разказвала за мен, за пътуването до Канада.

Улф беше скептичен.

— Дори и така да е — каза той. — Появявали сте се с нея на публични места, на улицата, водили сте я на обяд. Ако полицаите са достатъчно настоятелни, много вероятно е да го разкрият — те са изключително опитни в такъв род работа. Единственият начин ефикасно да ги отклоним, е да направим така, че да не настояват. Това е в областта на господин Гудуин — обърна глава. — Арчи, не те ли накара нещо в думите на господин Лейдлоу да се усъмниш в правотата си?

— Не — отговорих аз. — Сега, след като можем да назовем името на лицето, е направо изкушение, но аз съм вързан. Не.

— Вързан за какво? — попита Лейдлоу.

— За моето твърдение, че Фейт Ъшър не се е самоубила.

— Защо? За Бога, защо?

Улф се обърна.

— Не, сър. Това все още е тайна, даже и да приема вашето капаро. Ако го приема, аз ще продължа да следвам хипотезата, че разказът за вашата връзка с Фейт Ъшър е истина, но само като хипотеза. Твърде възможно е да сте убили Фейт Ъшър и идването ви при мен да е част от непочтен, но хитър план. Тогава...

— Не е.

— Добре. Това е главното в хипотезата. Положението е следното. Господин Гудуин е непоклатим. Ако полицията продължи разследването, тя със сигурност ще разкрие вашата тайна и това ще ви навреди. Следователно, аз мога да изпълня вашата поръчка само ако: (а) докажа, че Фейт Ъшър се е самоубила и господин Гудуин не е прав, или (б) намеря и заловя убиеца. Ще е трудоемко и скъпо предприятие. Ще ви помоля да подпишете декларация, в която се казва, че вие ще платите моята сметка, ако заловя убиеца, независимо кой е той.

Лейдлоу не се поколеба.

— Ще подпиша.

— Както ви казах, гаранции няма.

— Както ви казах, не очаквам гаранции.

— Разбрахме се — Улф се протегна и взе чека. — Арчи, ще депозираш това, като капаро и предплата за разноските.

Станах, взех чека и го прибрах в чекмеджето на бюрото си.

— Искам да задам един въпрос — каза Лейдлоу. Гледаше мен. — Очевидно не сте казали на полицията, какво стана, когато поканих Фейт Ъшър на танц и тя ми отказа. Ако им бяхте казали, сигурно щяха да ме питат. Защо не им казахте?

Седнах.

— Това може би е единственото нещо, което оставих настрана. Имам си причина. Още отначало ме притискат, само защото мисля, че е убийство. Ако им бях казал за отказа ѝ да танцува с теб, щяха да решат, че и аз се опитвам да хвана убиеца. Те и без това имат известно предубеждение към мен във връзка с предишни сблъсъци. А ако ти беше отрекъл, щяха да си помислят, че играя някаква своя игра. Винаги мога да си го спомня и да го съобщя впоследствие, ако се наложи.

— Не го е докладвал и на мен — намръщи се Улф.

— Не, сър. За какво? Вие не се интересувате.

— Сега се интересувам. Ала нейният отказ вече е подобаващо обяснен — обърна се към клиента. — Преди да отидете, знаехте ли, че госпожица Ъшър ще бъде там?

— Не — отвърна Лейдлоу. — Ако знаех, нямаше да отида.

— Тя знаела ли е, че вие ще отидете?

— Не знам, но едва ли. Отнася се, струва ми се и за нея — ако е знаела, нямало е да отиде.

— Значи, е станало едно забележително съвпадение. В света, действащ главно наслуки, съвпаденията съвсем не са нещо неочаквано. Но всяко от тях може да бъде подложено на съмнение. Посещавали ли сте някои от тези приеми в миналото? Имам предвид ежегодните вечери.

— Не. Приех поканата заради Фейт Ъшър. Не за да се срещна с нея — както казах, не бих отишъл, ако знаех, че ще бъде там — а заради чувството, останало след случилото се между нас. Психологът, предполагам, ще го нарече чувство за вина.

— Кой ви покани?

— Госпожа Робилоти.

— Често ли посещавате дома й?

— Не. Рядко, от време на време. Познавам сина й Сесил от началното училище, но никога не сме били близки. С племенника й, Остин Байн бяхме в един клас в Харвард. Какво правите, разпитвате ли ме?

Улф не отговори. Гледаше нагоре, към стенния часовник — един и десет. Пое няколко глътки въздух през носа и ги изпусна през устата. Погледна клиента не без ентузиазъм.

— Ще ни трябва часове, господин Лейдлоу, за да започнем с вас — да ни разкажете всичко, което знаете за тези хора — тъй като трябва временно да продължа да следвам хипотезата, че господин Гудуин е прав и госпожица Ъшър е била убита. Вие не сте я убили, следователно е бил някой от другите. Единадесет, като включим и иконома. Не, десет — условно изключвам господин Гудуин. По дяволите, цяла армия! Време е за обяд, каня ви да се присъедините към нас, после ще продължим. Панирани миди, магданоз, зелени чушки, лук, пресни гъби и вишни. Господин Гудуин пие мляко. Аз пия бира. Ще предпочетете ли бяло вино?

Лейдлоу каза да.

Улф стана и тръгна към кухнята.

6.

В пет и петнадесет следобед, когато Лейдлоу си тръгна, имах тридесет и две страници стенографски записки по моя собствена система. Улф, разбира се, се беше качил в оранжерията още в четири часа. Последния час и петнадесет минути разговора водих аз. Улф слезе в офиса в шест. Бях дешифрирал на машина четири страници от записките си, дописвах петата.

Повечето бяха излишна загуба на време и на хартия, но имаше и ценни неща. Например, нямаше нищо за трите неомъжени майки, останали живи. Лейдлоу никога не се беше срещал и изобщо не беше чувал за Хелън Ярмис, Етел Вар или Роуз Татъл преди общата ни вечеря. Хакет също беше бяло петно. За него научих само, че бил добър иконом — това си го знаех — и че работел там от доста време, отпреди да почине Грентъм.

Госпожа Робилоти. Лейдлоу не се интересуваеше особено от нея. Той не го каза така, но беше очевидно. Нарече я вулгарен човек. Първият ѝ съпруг, Албърт Грентъм, имал филантропични наклонности и знаел какво да прави с тях. Но тя била фалшива. Всъщност не тя продължавала да поддържа филантропичните му дейности. Това било осигурено в неговото завещание. По тази причина, тя прекарвала много време в работа, свързана с тях, като например заседания на разни ръководства и т.н., само за да запази богатата си. „Блага“ за Лейдлоу очевидно, не означаваше хора с повече пари — доста либерално отношение за човек със собствени десет милиона.

Робърт Робилоти. От него Лейдлоу се интересуваеше още по-малко и ми го каза. Госпожа Албърт Грентъм, вече вдовица, се запознала с него в Италия и го докарала заедно с багажа си. Този факт сам по себе си показвал, че е вулгарна. Тук обаче, както ми се стори, нещата се объркаха, защото Робилоти не бил вулгарен. Бил лъскав, възпитан и добре информиран. (До тук цитирам Лейдлоу). Е, бил разбира се, и паразит. Когато попитах, дали търси навън любовната

утеха, липсваща у дома му, Лейдлоу отговори, че имало слухове, но слухове винаги си има.

Селия Грентъм. Тук получих изненада — нищо потресаващо, но достатъчно, за да ме накара да повдигна вежди. Преди шест месеца Лейдлоу ѝ направил предложение. Тя отказала.

— Казвам ти това — разказваше той, — за да ти стане ясно, че не мога да съм много обективен към нея. Може би имам късмет. Тогава все повече се ядосвах на себе си заради станалото с Фейт Ъшър. Изглежда просто съм търсил помощ. Селия би могла да ми помогне, ако бе поискала. Тя е момиче с характер, но още не е решила, какво да прави с него. Причината, с която обясни отказа си да се омъжи за мен бе, че не танцувам достатъчно добре.

Докато говорихме за Селия разбрах, че Лейдлоу е малко старомоден. Попитах го за отношенията ѝ с мъжете. Получих неопределен отговор. Уточних въпроса — девствена ли е? Разбира се, отвърна той, щом я е молил да се омъжи за него. Старомоден младеж на тридесет и една.

Сесил Грентъм. Направи ми впечатление, че говорейки за него Лейдлоу беше дипломатичен. Мисля, че се досетих защо. Сесил беше три години по-малък от Лейдлоу. Интересите и действията на Сесил, както бях чувал, следваха същата посока като интересите и действията на Лейдлоу преди три години — преди събитията, свързани с Фейт Ъшър да му докарат всички тези неприятности, със съответните определения. Трябва да се има предвид също, че докато състоянието на Лейдлоу е било изцяло на негово разположение, кредитът на Сесил се контролира от майка му и той трябва да внимава с харченето. Чували Сесил да казва, че би искал да направи нещо, за да спечели малко пари, но все не можел да намери свободно време. Всяка година прекарвал трите летни месеца в едно ранчо в Монтана.

Пол Шустър. Истинско чудо. Сам си пробил път в колежа и в Юридическия факултет. Когато завършил с почести и високи отличия, го поканили във Върховния съд на Съединените щати, но той предпочел да отиде в една фирма на Уол стрийт с пет имена отгоре и още два пъти по толкова от двете страни на заглавната част на бланките за писма. Вероятно получава сто и двадесет долара на седмица. И още по-вероятно, на петдесет ще загребва по половин милион годишно. Лейдлоу го познава повърхностно и не може да ми

даде информация за по-близките му връзки с единия и с другия пол. Притежателят на едно от петте имена в заглавната част на бланката, сега много уважаван, е бил адвокат на Албърт Грентъм. Вероятно тази е връзката, довела Шустър на масата на госпожа Робилоти.

Бевърли Кент. От рода Кент от остров Роуд, ако това ви говори нещо. На мене нищо не ми говореше. Семейството му все още държеше три хиляди акра (около хиляда и петстотин декара) и няколко мили от една река на име Ушкепо. Също е съученик на Лейдлоу от Харвард. После последвал семейната традиция и избрал за своя кариера дипломатическата служба. Според Лейдлоу, не е много вероятно някога да е извършвал нещо неблагоприятно, като изключим страстните му пориви към жените.

Едуин Лейдлоу. Поправил се човек, разкажал се грешник, възродена душа. Както се изрази, имал под ръка и други подходящи клишета, но аз му казах, че това до тук е достатъчно. Преди три години наследил бащиното си имане, но продължил да живее както преди — лекомислено. Стегнал се и започнал да наваксва едва след историята с Фейт Ъшър. Доколкото знае, не е направил майка от друга жена, женена, или не. Покупката на Малвин прес му струвала повече от половината състояние. Затова през последните четири месеца прекарвал в офиса си по десет часа на ден, пет дни в седмицата, без да се броят вечерите и почивните дни. Мисли, че до пет години ще заеме мястото си в книгоиздателския бизнес.

Що се отнася до Фейт Ъшър, всичко — и убеждението му, че не го е правила безразборно, и това, че на последната им среща не е повдигнал въпроса, дали има съмнения в неговото бащинство на детето, което носи — се дължи на впечатленията му от нея. Не знае нищо за семейството ѝ и за нейното минало. Не е знаел дори къде живее — отказала да му каже. Дала му телефонен номер, той ѝ се обаждал там. Но сега не си го спомня. Когато се поправил, си устроил малка лична церемония — унищожаване на телефонния указател. Казах, че по време на едноседмичното му пътешествие с нея е имало предостатъчно време за разговори. Отвърна, че говорили много, но тя избягвала всичко, засягащо я лично. Според него, била завършила гимназия.

Преди Улф да се качи в оранжерията, цял час говорихме за предната вечер. Улф го прекара през всяка минута, опитвайки се да

получи поне слаб проблясък или намек. Лейдлоу беше сигурен, нито той, нито Фейт Ъшър не са казвали или правили нещо, което да накара, когато и да било да заподозре, че се познават отпреди, с изключение на нейния отказ да танцува с него. Но това било чуто само от мен. Поканил я на танц, защото мислел, че ще забележат, ако не я покани.

Главният въпрос, естествено беше моментът на идването на Сесил Грентъм на бара, да вземе шампанското. Лейдлоу стоял там заедно с Хелън Ярмис — току-що бил танцувал с нея — и господин и госпожа Робилоти. Когато той и Хелън Ярмис се приближили към бара, оттам се отдалечили Селия Грентъм и Бевърли Кент. На бара останали семейство Робилоти и разбира се, Хакет. Когато дошъл Сесил Грентъм, те с Хелън Ярмис били там повече от една минута, но не повече от две. Той казал това и на полицията. Не може да каже, дали на бара е имало други пълни чаши, когато той взел шампанско за Хелън Ярмис и за себе си. Просто не обърнал внимание. Полицаяте го карали да се опита да възстанови картината, ала той не успял. Единственото, в което е сигурен е, че не е слагал отрова в ничие шампанско. Почти сигурен е, че и Хелън Ярмис не е. Била е плътно до него.

Имаше още доста, но това е достатъчно за тук. Можете да видите, защо казах, че повечето е било излишна загуба на време и хартия. Трябва да спомена — Улф продиктува декларацията, аз я написах на машина и Лейдлоу я подписа. Освен това, по поръчение на Улф, веднага след като Лейдлоу си тръгна, се обадох на Сол Панзър, Фред Дъркин и Ори Кетър и ги помолих да дойдат в девет часа.

Улф влезе в шест — точен, както винаги — и седна зад бюрото си. Подредих първите екземпляри на четирите завършени страници, дадох му ги и се върнах на пишещата машина.

— Арчи.

Извих шия.

— Да, сър?

— Моля те за малко внимание.

Завъртях се.

— Да, сър.

— Ще се съгласиш, това е цялата дяволщина на проблема — огромни трудности в неприятен контекст.

— Да, сър.

— Питам вече три пъти за убеждението ти, че госпожица Ъшър не е извършила самоубийство. Първия път, от обикновено любопитство. Втория път, в присъствието на господин Крамър, реторично, за да ти дам възможност да защитиш становището си. Третия път, в присъствието на Лейдлоу, съвсем между другото — знаех, че няма да отстъпиш, докато е тук. Сега те питам пак. Знаеш, как стоят нещата. Ако се заема с тази работа, приемайки, че е била убита — предположение, основано единствено на твоео свидетелство — известно ти е, какви последици ще има това като време, енергия, разум и ядове. Разходите са за сметка на господин Лейдлоу, но останалото е за моя сметка. Не ми пука за допълнителния риск от ровенето в празна дупка. Така че, питам те отново.

Кимнах.

— Знаех, че ще стигнем дотук. Естествено. Оставам на своето. Мога да си повторя рецитацията, ако искате.

— Не. Вече ми разясни основанията си. Ще ти напомня само — обстоятелствата, изложени от господин Крамър, сочат невъзможност някой да сложи отрова в шампанското и да е поне малко сигурен, че точно тази чаша, ще стигне до госпожица Ъшър.

— Чух го.

— Да. Същото възражение важи и за предположението, че отровата е била предназначена за друг и попадането ѝ при госпожица Ъшър е нещастна случайност.

— Точно така.

— Не можем да подминем факта, че тя е била и най-вероятната мишена, тъй като отровата е била в нейната чанта, правейки възможно обяснението самоубийство. Но за теб, то би останало окончателно. Следователно, почти сигурно е, отровата да е била предназначена за нея.

— Точно така.

— Но според аргументите на господин Крамър, по-вероятно е да не е била предназначена за нея.

Усмихнах му се.

— По дяволите — казах. — Знам, че е първо качество. Признавам, не бих могъл да се ориентирам, откъде да започна, но не е и нужно. Това е по вашата част. Заговорихме за започване — Сол, Фред и Ори ще бъдат тук в девет часа.

Направи физиономия. Трябваше да им измисли някаква работа. До девет оставаха по-малко от три часа. В един от тях щеше да вечеря — нямаше да напруга ума си на масата.

— Ангажирах се — изръмжа той — едва сега, след като говорих с теб. Чекът на господин Лейдлоу трябваше да бъде върнат — плесна ръце върху ръчките на стола. — Вътре съм. И ти също. Утре сутринта ще отидеш в онази институция, Грентъм хаус, и ще разучиш всичко за Фейт Ъшър. Как е попаднала там, кога е постъпила и кога е напуснала, какво е станало с детето ѝ — всичко. Събери всички подробности.

— Ще ги събера, ако успея да вляза. Констатирам като факт, не като възражение — днес това място сигурно е имало доста посетители. Поне десет различни журналисти, без да броим ченгетата. Имате ли някаква идея?

— Да. Вчера сутринта ми каза, че един твой познат на име Остин Байн, ти се обадил и те помолил да го заместиш на снощното събиране. Днес господин Лейдлоу каза, че човек на име Остин Байн, племенник на госпожа Робилоти, ходил веднъж в Грентъм хаус по поръчение на своята леля. Предполагам, става дума за същия човек?

— Предполагате — седнах, преметнал крак върху крак. — Няма да ви навреди, а и за моето самочувствие ще бъде добре, ако ме оставите да се занимавам с някоя дреболия от време на време. Вече се бях сетил за Остин Байн и ви попитах за идея само от възпитание. Познавам силата на вашата наблюдателност и памет — няма нужда да ми я показвате, напомняйки ми, че мимоходом съм споменал името му... Защо сумтите?

— Представих си, че самочувствието ти има нужда от поощрение. Знаеш ли къде да намериш господин Байн?

Отговорих, да, и преди да се върна към пишещата машина, избрах номера. Свободно. През следващия час и половина, прекъсвах писането четири пъти, за да въртя — пак свободно. Дойде време за вечеря. Улф не позволяваше на никого и на нищо да нарушава хода на храненето. Тъй като вечеряхме заедно в столовата, моето ставане от масата беше своеобразно нарушение. Не му беше приятно, но този път се налагаше. По време на вечерята три пъти ходих до офиса да въртя на Байн — безуспешно. Свършихме с печените круши, преместихме се в офиса, Фриц донесе кафето. Опитах отново. Приех присъдата „свободно“, едва след като преброих тринадесет позвънявания. Бях

преброил девет, когато се звънна на вратата и Фриц съобщи за Сол Панзър. Другите двама пристигнаха след около минута.

Тези тримата — Улф винаги ги викаше, когато му трябваша повече очи, уши и крака — бяха сред най-добрите, които можеха да се намерят в района на столицата. Сол Панзър беше дребно момче с голям нос. Никога не носеше шапка. Отстъпваше само пред каскета, и то при лошо време. Със собствена кантора и персонал би могъл да спечели много, но не би му оставало време да си свири на пиано, да си играе на карти или да си чете. Така че, предпочиташе да е на свободна практика — наемаше се срещу седемдесет долара на ден. Фред Дъркин беше обемист и плешив. Имаше си и своите слабости. Струваше поне на половината на Сол. Такава му беше и цената, при подходяща поръчка. Ако Ори Кетър беше умен, колкото беше смел и хубав, той самият щеше да наема хора, вместо да бъде наеман. На Улф щеше да му се наложи да си търси друг, което нямаше да е лесно — добрите оперативни работници са рядкост.

Тримата седяха на жълти столове, в редица пред бюрото на Улф. Не ги беше виждал от два месеца. Бяха разменени любезности, включително и ръкостискания. Те са сред онези девет или десет човека, на които Улф с удоволствие протяга ръка. Сол и Ори приеха предложението за кафе, Фред предпочете бира.

Улф си сръбна кафе, остави чашата и ги огледа.

— Заех се — каза той — да намеря обяснение за нещо, което едва ли може да бъде обяснено.

Фред Дъркин се намръщи, съсредоточавайки се. Той отдавна бе решил, че всяка дума, изречена от Улф, съдържа указание и нямаше намерение да пропусне нито една, ако това му се удадеше. Ори Кетър се усмихна, за да покаже, че разпознава шегата, когато я чуе, и я оценява. А Сол Панзър каза:

— Значи, работата е да се измисли обяснение.

Улф кимна.

— Може и така да стане, Сол. Или ще се откажем. Обикновено, както знаете, просто ви давам определени задачи. В този случай обаче трябва да ви обясня положението и предисторията. Става въпрос за смъртта на жена на име Фейт Ъшър, пила отровено шампанско в дома на госпожа Робърт Робилоти. Чули сте, предполагам.

Всички бяха чули.

Улф си пийна кафе.

— Трябва да знаете всичко — продължи той, — което знам аз, с изключение на самоличността на клиента. Вчера сутринта Арчи получи обаждане от свой познат, на име Остин Байн, племенник на госпожа Робилоти. Той помоли Арчи да...

Разбрах, че мога да не присъствам известно време, и мислейки, че моментът е подходящ за поредния опит да се свържа с Байн, станах, обиколих триото, отидох в кухнята и набрах номера. След петия звънец реших, че пак ще остана без отговор, но един глас каза „ало“.

— Байн? — попитах аз. — Малкият Байн?

— Кой се обажда?

— Арчи Гудуин.

— О, здрасти. Тъкмо си мислех, че ще се обадиш, за да ми се накараш, задето те забърках в тази каша. Няма да ти се разсърдя. Хайде, кажи си го.

— Бих могъл да ти кажа, но имам друга идея. Спомена, че един ден ще ми върнеш услугата. Този ден е утре. Искам да стигна до Грентъм хаус и да си поговоря с някого там, за предпочитане с директорката. Те вероятно имат твърде много посетители и вероятно няма да ме пуснат. Помислих, че би могъл да им кажеш две думи за мен, по телефона, или да напишеш писмо, което да занеса или дори да дойдеш с мен. Какво ще кажеш?

Мълчание. После:

— Какво те кара да мислиш, че две мои думи ще ти помогнат?

— Ти си племенник на госпожа Робилоти. Някой каза, не помня вече кой, че тя те е пращала там с разни поръчения.

Отново мълчание.

— Какво целиш? За какво искаш да говориш?

— Просто ми е любопитно да узная някои неща. Снощи, в кашата, дето ти ме забърка, ченгетата ми зададоха някои въпроси, които разпалиха моето любопитство.

— Какви въпроси?

— Това е дълга и сложна история. Приеми, че съм любопитен по природа. Затова съм и в детективския бизнес. Може би се опитвам да си намеря клиент. Нали не те карам да присъстваш на смърт чрез отравяне, както ти направи с мен, макар и да не знаеше. Просто искам да се обадиш по телефона.

— Не мога, Арчи.

— Така ли? Защо?

— В такова положение съм. Ще бъде... Ще изглежда като...

Просто не мога...

— Добре, остави. Трябва да задоволя друго свое любопитство — имам много любопитства. Например, защо ме помоли да те заместя, като каза, че си толкова настинал, та едва говориш, когато всъщност изобщо не беше настинал, или поне не чак толкова, колкото се опитваше да симулираш. Не съм съобщил на ченгетата за твоята симулация на простуда — но предполагам, по-добре е да им съобщя и да ги помоля да те попитат защо. Любопитен съм.

— Ти си полудял. Наистина бях настинал. Не се преструвах.

— Глупости. Я се вземи в ръце. Или аз ще се срещна с теб, или ченгетата.

Мълчание. Този път по-кратко.

— Не затваряй, Арчи.

— Защо? Предлагай.

— Трябва да поговорим за това. Искам да те видя, но не мога да изляза — чакам телефонно обаждане. Може ли ти да дойдеш тук?

— Къде се намира твоето тук?

— В апартамента ми. Номер осемдесет и седем по Бодуин стрийт, във Вилидж. Два блока на юг от...

— Знам къде е. След двадесет минути ще бъда при теб. Пийни си аспирин.

Когато затворих, Фриц стоеше до умивалника и се обърна да каже:

— Така си и мислех, Арчи. Знаех, че ще има клиент, щом ти си бил там.

Отговорих, че трябва да си помисля, за да реша, как да го приема и отидох в офиса да съобщя на честното събрание, че ще му се наложи известно време да се справя без мен.

7.

Няма специален израз за описване външния вид на Бодуин стрийт 87 от преди няколко години. Или всъщност, има, ако познавате района. Някой беше похарчил доста пари. Отвътре също не беше зле. Подът бе покрит с керамични плочки в хубаво тъмно зелено. Стените бяха в по-светло зелено, но в същата гама. Рамката, очертаваща входа на асансьора беше покрита с тънка матова алуминиева лента. Получих инструкции по вътрешния телефон във вестибюла. Качих се в асансьора и натиснах копчето с номер 5.

Когато пристигнах на петия етаж, Байн беше излязъл да ме посрещне и да ме въведе вътре. Взе шапката и палтото ми и ми посочи следваща врата. Озовах се в стая, в каквата бих искал да се заселя, ако един ден Улф ме изгони, или аз напусна, е с някои дребни промени, може би. Килимите и столовете бяха точно, каквито харесвам, осветлението също беше добро, и нямаше камина. Мразя камините. Байн ме покани да седна и ме попита, дали ще пийна нещо. Благодарих и отказах. Той остана прав пред мен. Беше висок, слаб като върлина, отпуснат. Лицевите му кости бяха покрити само с кожа.

— Забърках те в дяволска каша — каза той. — Страшно съжалявам.

— Остави — отвърнах. — Признавам, позамислих се, защо си избрал точно мен. Един безплатен съвет. Безплатен, но добър. Следващия път, когато измисляш причина и симулираш, за да се измъкнеш от нещо, не се престаравай. Ако ще е простуда, да не е този род простуда, нека да е най-обикновен вирус.

Обърна един стол и седна.

— Явно си си навил на пръста, че съм симулирал.

— Разбира се, но моето самонавиване не доказва нищо. Доказателството трябва да бъде получено. И разбира се, може да бъде получено, ако има достатъчно голямо значение, като например с кого си се срещал или разговарял в понеделник вечер, на кого си се обаждал или кой ти се е обаждал на теб вчера, кой поддържа това място толкова

хубаво и чисто, била ли е тук вчера и т.н. Това е за полицията. Ако на мен лично ми трябваше доказателство, аз си го получих — щом споменах, че простудата ти е била симулация, изведнъж ти се прииска веднага да ме видиш. Защо не го приемем, както си е?

— Каза, че не си съобщил на полицията.

— Точно така. Просто си съставих заключение.

— Каза ли на някой друг? На леля ми?

— Не. На нея пък още по-малко. Правех ти услуга, нали?

— Да, и аз го оценявам. Знаеш, Арчи, оценявам.

— Всички обичаме да ни ценят. Ще оценя, ако ми кажеш, за какво искаш да говориш с мен.

— М-м — хвана ръце зад главата си, за да покаже, колко случайно е всичко — две момчета си говорят спокойно и свободно. Да си призная честно, аз също съм вътре. Или бих бил, ако искаш да се гърча. Искаш ли да се гърча?

— Сигурно щях да поискам, ако се гърчиш добре. Но как да разбера, дали се гърчиш добре?

— Достатъчно е да кажеш, че съм се преструвал на болен, няма значение на кого — все едно, ще стигне до леля ми и тогава ще видиш — свали ръце и се наведе напред. — Ето как стана. Присъствах на тези проклетите ежегодни вечери на рождения ден на чичо ми през последните три години. Писна ми. Леля ми ме покани пак. Опитах да се извиня и да се измъкна, но тя настоя. По известни причини, не можех да ѝ откажа. В понеделник срещу вторник цяла нощ играх покер. Вчера сутринта бях подпухнал и не можех да се гледам. Въпросът беше, кого да натопя. За тази работа не можеш да хванеш първия срещнат. Първите двама избрани се оказаха извън града, следващите трима имаха срещи. Тогава се сетих за теб. Знаем, можеш да се справиш във всяко положение. Освен това, познаваш леля ми. Обадох ти се. Ти бе достатъчно великодушен и каза да — облегна се назад. — Това беше. А тази сутрин дойде съобщението за станалото. Казах, съжалявам, задето съм те забъркал. Наистина, страшно съжалявам. Но да си призная, и страшно се радвам, че не бях там. Сигурно не е било от най-приятните преживявания. Достатъчно голям егоист съм — радвам се, че го пропуснах. Разбираш ме, нали.

— Да. Моите поздравления. Не ми хареса особено.

— Не ти е харесало, обзалагам се. Това е, което исках — да ти обясня точно как е било. И никой няма да има полза, ако се разчуе за моята симулация, особено аз. Рано или късно историята ще стигне до леля ми — знаеш, как се отнася тя към подобни неща. Ще побеснее.

Кимнах.

— Не се съмнявам. Идеално положение. Ти искаш нещо от мен и аз искам нещо от теб. Чудесно. Ще се трапим. Аз няма да разгласявам фалшивата ти простуда, а ти ще ми уговориш среща в Грентъм хаус. Какво е това женско име? Ирвинк?

— Ируин. Бланш Ируин — почеса с показалец врата си. — Искаш да се трапим, а?

— Да. Няма нищо по-честно.

— Да, честно е — съгласи се той. — Нали ти казах по телефона, в такова положение съм, че не мога.

— Да, но тогава те молих за услуга, а сега сключваме сделка.

Пак го засърбя врата.

— Бих могъл да направя изключение, ако ми кажеш, какво ще искаш от нея. Каква е насоката?

— Лакомия. Желание за пари. Предложиха ми петстотин долара за разказа ми на очевидец на снощните събития. Искам да го украся с подробности от миналото. Все пак, не казвай това на госпожа Ируин. Сигурно вече не може да гледа журналисти. Просто ѝ кажи, че съм твой приятел, честен гражданин, бил съм в затвора само пет пъти.

Той се засмя.

— Става. Чакай, докато не я видиш — стана сериозен. — Е, това е. Какъв смешен свят, Арчи. Едно момиче попада в затруднено положение и вижда единствения изход в самоубийството. Ти ставаш свидетел на това самоубийство, тъй като тези събирания са ми дошли до гуша. И сега ще вземеш петстотин долара, само защото си станал свидетел. Какъв смешен свят. Е, плащам ти за услугата, сравнително добре, нали?

Трябваше да призная и тази гледна точка. Каза, че му се иска да вдигне тост за смешния свят. Покани ме да се присъединя към него. С удоволствие, отвърнах аз. Донесе всичко необходимо за случая — уиски с вода, за мен, и с лед — за себе си. Вдигнахме тоста и той лично се обади на госпожа Ируин, в Грентъм хаус. Очевидно, положението му си беше съвсем наред — просто ѝ каза, че ще ѝ бъде

благодарен, ако приеме един негов приятел. И това беше достатъчно. Тя каза, сутрин ще е по-добре, отколкото следобед. След като Байн затвори, двамата продължихме да обсъждаме смешния свят, допивайки питието си и направихме още една крачка по пътя към братството между всички мъже. Тръгнах си.

Когато се прибрах вкъщи, събранието беше свършило, тримата си бяха отишли, Улф си седеше на бюрото с настолната си книга — „Световният мир чрез световния закон“ от Гренвил Кларк и Луис Сон. Беше ми казал и аз да я прочета. Свърши си пасажа, свали книгата и ми каза да впиша предплатата за разходи, дадена на Сол, Фред и Ори — по двеста долара на всеки. Взех тетрадката от сейфа и вписах разходите. Върнах тетрадката на място, заключих сейфа и попитах Улф дали не трябва да знам нещо за заданията на тримата. Може да почака, отговори ми той. Това означаваше, че иска да продължи с четенето. Попита ме, какво става с моята задача. Казах му, че всичко е уредено и че няма да ме види утре сутринта, защото ще тръгна за Грентъм хаус преди девет.

— Сега наричам Остин Байн „Малкия“ — продължих аз. — Предполагам, защото е към един и осемдесет и пет, не съм го питал точно. Трябва да докладвам — дърпаше се, наложи се да упражня известен натиск. Вчера на телефона се опита да имитира запушен нос, но го направи доста неумело. Оказа се, изобщо не бил настинал. Каза, че ходил на три от тези събирания и му било писнало. Обадил ми се едва след като опитал да покани петима други, но те били заети. Така, че сключихме сделка. Той ме вкарва в Грентъм хаус, а аз няма да го наковладя на леля му. Байн изглежда усеща, че леля му може и да хапе.

Улф изсумтя.

— Няма нищо по-достойно за съжаление от един мъж, страхуващ се от жена. Наивен ли е?

— Ще се въздържа. Не е глупав. Възможно е, да е знаел, че някой се готви да убие Фейт Ъшър, така, че това да мине за самоубийство и е искал да присъства някой бдителен, умен и наблюдателен, който да го хване. Затова е избрал мен и сега разчита, аз с ваша помощ да хвана този някой. Или Някоя. А може да е бил искрен и просто да е достоен за съжаление.

— Не си приятел с него, така ли?

— Не, сър. Само познати. Виждам съм го единствено на приеми и тържества.

— Следователно фактът, че е избрал теб, сам по себе си значи нещо.

— Разбира се. Затова си направих труда да го посетя — да видя. Имаше и други начини да се добера до госпожа Ируин, от Грентъм хаус.

— Не си съставил заключение.

— Не, сър. Въпросителна.

— Добре. Фу. Да го е страх от жена.

Той вдигна книгата, а аз отидох в кухнята за чаша мляко.

В осем и двадесет на другата сутрин, четвъртък, карах лимузината Херон, модел 1957 г. нагоре по криволиците на Четиридесет и шеста улица към Западната магистрала. С купуването на тази лимузина предната година започна един спор, който още не беше свършил. Улф плащаше колите, но ги карах аз. Искан, ако се наложи, колата да се обръща рязко на сто и осемдесет градуса, но се сблъсках с представата на Улф за това, че всеки, пътуващ в лек автомобил е в постоянна смъртна опасност, и че тази опасност е обратнопропорционална на размерите на автомобила. Вероятно би могъл да се отпусне в четиридесет тонен камион. Така че, купихме Херона. Трябва да кажа — нямах нищо против него, с изключение на размерите му.

Скоро получих доказателство за чутото и видяното — четиридесет и осем часовият дъжд в Ню Йорк, малко по на север се беше изсипал във вид на сняг. При Хауторн съркъл вече се виждаше отстрани на пътя. Колкото по-нататък карах по Таконик Стейт Паркуей, толкова повече ставаше снегът. Слънцето го осветяваше, надничайки иззад склоновете на преспите и насипите. Беше ми приятно да се боря с трудностите на тази старомодна зима, плувайки по асфалта с петдесет и осем мили в час покрай почти двуметровите бели хълмове само на крачка от колелата. Най-сетне напуснах главното шосе и тръгнах по второстепенния път между хълмовете. Трудностите станаха по-големи. Свих между две каменни колони. На едната от тях имаше надпис „Грентъм хаус“. Тръгнах по широката виеща се алея нагоре, към върха на хълма. Беше разчистен само един тесен коридор. След друг завой се наложи да спра. Бях блокиран, но не от снега. Бяха

девет или десет от тях. Стояха и ме гледаха. С розови лица и блестящи на слънцето очи, с разноцветни жакети и палта, без шапки, някои с ръкавици, други без. Навсякъде другаде биха ги взели за група ученички, ако не бяха толкова обемно кръгли през талията. Стояха и ме гледаха. Белите им зъби блестяха.

Свалих прозореца и подадох глава навън.

— Добро утро — казах. — Какво предлагате?

Предната — имаше толкова тъмнокестенява коса, че се виждаше само половината от лицето ѝ — извика:

— От кой вестник сте?

— Не съм от вестник. Съжалявам, ако е трябвало да бъда. Аз съм просто разсилен. Може ли да се отдръпнете?

Една друга, блондинка, беше застанала до калника.

— Работата е там — каза тя, — че вие сте точно по средата. Ако минете малко напред, ние ще можем да се промъкнем отстрани — обърна се и изкомандва. — Тръгнете нагоре и му дайте път.

Останалите се подчиниха. Когато стигнаха на достатъчно разстояние, дадох колата напред и надясно — калникът ми чак закачи снежния борд. Спрях. Те казаха, че така е добре и тръгнаха в индийска нишка надолу по алеята. Подминали предната броня, те една след друга се обръщаха настрани, което ми се стори погрешно, защото надлъжното им разстояние беше по-голямо от ширината. Освен това, трябваше да минат с гръб към колата, така, че коремите им да опират в мекия сняг. Но не. Те всички се обръщаха с лице към мен. Няколко от тях направиха приятелски забележки, а една, с остра малка брадичка и танцуващи черни очи, се пресегна и ме дръпна за носа. Подадох глава навън, за да се уверя, че всички са преминали, магнах им за довиждане и леко настъпих газта.

Грентъм хаус, в миналото нечий дворец, се беше прострял върху повече от половин декар, заобиколен от вечно зелени дървета, отрупани със сняг и други, все още без листа, приличащи на зимни скелети. Пространството беше разчистено. Имаше достатъчно място, за да се обърна. Оставих колата и тръгнах по пътеката през терасата, към вратата. Отворих я, влязох, пресякох вестибюла и се озовах в зала, горе-долу с размерите на салона на госпожа Робилоти. Към мен накуцвайки се приближи старец, прехвърлил осемдесетте и изскърца:

— Как се казвате?

Отговорих. Той каза, че госпожа Ируин ме очаква и ме въведе в по-малка стая. Зад бюрото седеше жена. Заговори още щом влязох.

— Надявам се на Бога, да не сте сгазили моите момичета.

— Съвсем не — уверих я аз. — Спрях и ги пуснах да минат.

— Благодаря ви — тя кимна към един стол. — Седнете. Снегът се опита да ни задуши, но те трябва да вземат въздух и да се раздвижат. Журналист ли сте?

— Не — отвърнах. — Бях готов да продължа, но правото да води разговора принадлежеше на нея.

— Господин Байн каза, че името ви е Арчи Гудуин и сте негов приятел. Според вестника, на вечерята у госпожа Робилоти е присъствал и някой си Арчи Гудуин. Вие ли бяхте?

Завари ме неподготвен. С прибраната си прошарена коса, със стегнатата си фигура и бързите кафяви очи, поставени далече едно от друго, тя ми напомни за госпожица Кларк — моята учителка по геометрия в Охайо. Госпожица Кларк винаги успяваше да ме предскаже. Изчаках госпожа Ируин да реши каква линия ще следва. Аз от своя страна първо трябваше да реша, как да отговоря — „бях аз“ или „аз бях“.

— Да — казах, — аз бях. Във вестника пише също, че работя за частен детектив на име Ниро Улф.

— Знам, че пише. В качеството на детектив ли сте тук?

Явно искаше да стигне до същността на въпроса. Така правеше и госпожица Кларк. Но аз се надявах, че съм достатъчно силен мъж, за да не се страхувам от една жена.

— Най-добрият начин да ви отговоря — продължих аз — е да ви обясня защо съм дошъл. Знаете, какво се е случило по време на приема. Знаете, че съм бил там. Идеята изглежда е, че Фейт Ъшър е извършила самоубийство. Полицията, струва ми се, клони в тази посока. Но имайки предвид видяното и онова, което не съм видял, аз се съмнявам, че е било така. Моето лично мнение е, че е била убита. Ако наистина е била убита, ще ми бъде много неприятно, извършителят да остане ненаказан. Но преди да заговоря за това публично, бих искал да проверя някои неща. Предположих, че най-подходящото място, където може да се направи справка за Фейт Ъшър е тук, при вас.

— Разбирам — седеше изправена, очите и бяха сериозни. —
Значи, сте рицар с пера?

— Съвсем не. Бих се чувствал глупаво с пера. Засегната е
гордостта ми. Аз съм професионален детектив и се старая да работя
добре. А някой извършва убийство пред очите ми, как мислите, ми
харесва това?

— Защо мислите, че е било убийство?

— Както казах, имайки предвид видяното и онова, което не съм
видял. Въпрос на наблюдения. Бих искал това да бъде обяснението, ако
не възразявате.

Тя кимна.

— Професионалистът с неговите тайни. И аз си имам моите
професионални тайни. Имам научна степен по медицина. Госпожа
Робилоти ли ви изпраца?

Решението не бе трудно. Грентъм хаус не зависеше от госпожа
Робилоти — беше осигурен по завещанието на Албърт Грентъм.
Вероятността да позная, какво мисли госпожа Ируин за госпожа
Робилоти, беше едно към десет. Не се колебах.

— За Бога, не. Достатъчно лошо е да бъде извършено
самоубийство в нейния салон. Ако разбере, че съм тук и търся
доказателства в подкрепа на тезата си за убийство, ще подивее.

— Госпожа Робилоти не подивява, господин Гудуин.

— Вие я познавате по-добре от мен. Ако тя изобщо някога
подивее, на някого ще му се случи случка. Аз, разбира се, рискувам.
Ако също като нея предпочитате самоубийството пред убийство, жалко
за бензина, изгорен за да стигна дотук.

Погледна ме отдолу нагоре.

— Не — отсече — не предпочитам.

— Толкоз по-добре — казах аз.

Тя вдигна брадичката си.

— Не виждам, защо да не ви кажа онова, което казах и на
полицията. Възможно е, разбира се, Фейт да се е самоубила, но аз се
съмнявам. Доста добре опознавам моите момичета. Тя прекара тук
почти пет месеца. Съмнявам се. Знаех, че има шишенце с отрова — тя
не ми е казвала, каза ми едно от другите момичета. Въпросът беше,
дали да ѝ го взема. Реших, да не ѝ го взимам — щеше да е опасно. Да
се разхожда с него, да го показва и да говори, че ще го използва —

беше отдушник за нервите ѝ. Ако ѝ го бях взела, щеше да ѝ се наложи да си търси друг отдушник, не искам да казвам, какъв би могъл да бъде той. Едната причина, накара ме да се усъмня в самоубийството ѝ е, че все още е носила шишенцето с отровата.

Усмихнах се.

— Това ще се хареса на полицията.

— Естествено не им хареса. Другата причина е, че щом най-накрая е решила да използва отровата, не би го направила на приема, пред всички онези хора. Би изпила отровата някъде насаме, на тъмно и би оставила писмо за мен. Знаеше, какво чувствам към моите момичета, знаеше, че подобно нещо би ме наранило, затова би ми оставила писмо. И още една причина. Тя беше много упорита. Шишенцето с отровата беше враг, когото тя се опитваше да победи. То означаваше смърт. Фейт беше на път да я надвие. Духът ѝ, скрит дълбоко в нея, се показваше само от време на време, като проблясък в очите. Трябва да сте видели този проблясък.

— Да, във вторник вечерта танцувах с нея.

— Значи, все още е бил в нея, следователно не се е самоубила. Но как мислите да го докажете?

— Не мога. Не мога да докажа отрицание. Ще трябва да докажа твърдение или поне да го задвижа. Щом тя не е сложила отровата в шампанското, някой друг я е сложил. Кой? Ето целта.

— О! — очите ѝ се разшириха. — Господи! Очевидно, разбира се. Повярвайте, господин Гудуин, не съм се сетила за това. Единствената ми мисъл беше, че Фейт не се е самоубила. Размишленията ми спряха до тук — сви устни, поклати глава. — Не мога да ви помогна — каза твърдо тя. — Във всеки случай ви желая успех. Бих помогнала, ако можех.

— Вече ми помогнахте — уверих я аз. — Вероятно бихте могли да ми помогнете още, ако нямате нищо против да ви задам няколко въпроса. Щом сте чели вестника, знаете кой е присъствал във вторник вечер. Да поговорим за трите момичета — Хелън Ярмис, Етел Вар и Роуз Татъл. И трите са били тук по времето, когато и Фейт Ъшър е била, нали?

— Да. Престоят им се застъпва. Хелън и Етел напуснаха един месец преди Фейт. Роуз дойде шест седмици преди Фейт да напусне.

— Някоя от тях познавала ли я е преди да се срещнат тук?

— Не. Не съм ги питала — питам ги колкото се може по-малко за тяхното минало — нямаше признаци да се познават отпреди. Тук не стават много неща, които аз да не знам.

— Имало ли е неприятности между някоя от трите и Фейт?

Тя се усмихна.

— Господин Гудуин, казах, ще ви помогна, ако мога, но това е смешно. Моите момичета си имат своите кавги и дразги — естествено е — но уверявам ви, тук не е станало нищо, способно да всели убийство в сърцето на Хелън или Етел, или Роуз. Ако беше станало, аз щях да знам и да го предотвратя.

— Щом не е била някоя от тях, трябва да търся другаде. Да вземем тримата поканени мъже — Едуин Лейдлоу, Пол Шустър и Бевърли Кент. Познавате ли някой от тях?

— Не. Никога не съм чувала тези имена.

— Не знаете нищо за тях?

— Абсолютно нищо.

— Какво ще кажете за Сесил Грентъм?

— Не съм го виждала от няколко години. Баща му го довежда два пъти — не, три пъти — на летния ни пикник. Тогава Сесил беше на шестнадесет — седемнадесет години. След смъртта на баща си една година участва в нашия управителен съвет, но после се оттегли.

— Знаете ли нещо за евентуална връзка между него и Фейт Ъшър?

— Не.

— А Робърт Робилоти?

— Виждала съм го само веднъж, преди две години — дойде на нашата благодарствена вечеря заедно с госпожа Робилоти. Той свири на пиано, момичетата пяха и когато госпожа Робилоти бе готова да си тръгне, те не искаха да го пуснат. Чувствата ми към него са смесени.

— Вярвам ви. Тогава Фейт не е била тук?

— Не, не беше.

— С мъжете приключихме. Селия Грентъм?

— Някога я познавах сравнително добре. Година и нещо след завършването на колежа тя идваше доста често — три-четири пъти в месеца — да учи момичетата на разни неща и да си говори с тях. После изведнъж престана да идва. Тя наистина много ни помагаше. Момичетата я обичаха. Има своите добродетели, или ги имаше, но е

твърдоглава. Не съм я виждала от четири години. Изкушавам се да добавя още нещо.

— Заповядайте.

— Нямаше да го споделя с вас, ако не мислех, че ще ме разберете правилно. Търсите убиеца. Селия е способна да извърши убийство, щом прецени, че случаят го изисква. Единственият, признан от нея ред, е нейният собствен. Но не мога да си представя случай, който би я отвел до убийството на Фейт Ъшър. Не съм я виждала от четири години.

— Значи, ако е имала някакви контакти с Фейт Ъшър, вие не бихте могли да знаете. И накрая, но не последна по значение — госпожа Робилоти.

— Хм — тя се усмихна. — Тя си е госпожа Робилоти.

Отвърнах ѝ с усмивка.

— Съгласен съм. Сигурно я познавате. Била е госпожа Албърт Грентъм. Изкушавам се да добавя нещо.

— Заповядайте.

— Не бих го споделил с вас, ако не бях сигурен, че ще ме разберете правилно. Имам чувството, че ако знаете нещо, сочещо госпожа Робилоти като евентуален убиец на Фейт Ъшър, щяхте да прецените, че е ваш дълг да ми го кажете. Следователно, мога просто да ви попитам, знаете ли такова нещо?

— Доста дръзко, господин Гудуин. Но аз просто ще ви отговоря — не. След смъртта на господин Грентъм, госпожа Робилоти идва тук веднъж месечно, с изключение на периодите, когато пътува. Не се чувства удобно с момичетата, а и те с нея. Идвала е, разбира се, и докато Фейт беше тук. Доколкото знам обаче, никога не е разговаряла насаме с нея. Така че, отговорът на вашия въпрос е не.

— Кой решава, кои момичета да бъдат поканени на ежегодната вечеря по случай рождения ден на Грентъм?

— Докато беше жив господин Грентъм — аз. Първите няколко години след смъртта му — госпожа Грентъм, по информация, подадена от мен. През последните две години тя прехвърли тази дейност на господин Байн. Той се съветва с мен.

— Така ли? Малкият не ми спомена.

— Малкият?

— Господин Байн. Така го наричаме. Ще го попитам. Нали не възразявате и вие да ми кажете, как точно става това? Той предлага имена и ви пита за тях, така ли?

— Не, аз изготвям списъка, главно от момичета, живели тук през последната година, с информация и коментар. Той избира измежду тях. Изготвям списъка много внимателно. Някои от моите момичета не биха се чувствали удобно в подобно обкръжение. Не знам въз основа на какво господин Байн прави своя избор.

— Ще го попитам — сложих ръка на бюрото ѝ. — А сега най-важното. Разчитам най-вече на него, щом сте склонна да ми помогнете. Вероятно е, положението или събитието, довело до смъртта на Фейт Ъшър да е станало преди тя да дойде тук. Може да е станало и след като е напуснала, ала вие, все едно, няма как да знаете. Била е тук почти пет месеца. Казахте, че питате момичетата колкото се може по-малко за тяхното минало. Те обаче сигурно ви разказват много, нали?

— Някои от тях, да.

— Разбира се. И вие естествено пазите разказите им в тайна. Но Фейт е мъртва и вие казахте, че ще ми помогнете, ако можете. Сигурно ви е казала нещо. Евентуално, дори името на мъжа, отговорен за идването ѝ тук.

Задах този въпрос, защото трябваше да го задам. Госпожа Ируин беше твърде умна, за да не се досети, че това е първият и най-важен въпрос, чийто отговор ще поиска един детектив във връзка с миналото на Фейт Ъшър. Ако не го бях задал, госпожа Ируин щеше да се чуди защо, а може да се окаже достатъчно съобразителна и да предположи, че вече знам отговорът. Вероятността да ми отговори положително не беше голяма, съдейки по тона и начина на казаното — никога не е чувала за Едуин Лейдлоу.

— Не — каза тя. — Не ми е казвала нито дума за него. Съмнявам се да е говорила и с момичетата.

— Но все пак ви е казала нещо.

— Не беше много. Ако имате предвид факти, имена на нейни познати, какво е правила — абсолютно нищо. Все пак, доста говори с мен и аз направих два извода за нея, по-точно за миналото ѝ. Не, три. Първият — имала е само една сексуална връзка, при това кратка. Вторият — никога не беше виждала баща си и вероятно не знаеше кой е. Третият — тогава майка ѝ беше още жива и тя я мразеше. Не,

„мразеше“ е твърде силна дума. Фейт не беше създадена да мрази. Може би точната дума е нехаресване, отвращение. Аз си съставих тези три извода, но тя не потвърди дословно нито един от тях. Оттук нататък, не знам нищо за нейното минало.

— Знаете ли името на майка ѝ?

— Не. Както казах, никакви факти.

— Как Фейт е попаднала в Грентъм хаус?

— Дойде един ден през март, точно преди година. Беше в седмия месец. Нямаше писмо, нито телефонно обаждане. Дойде направо. Веднъж чела за Грентъм хаус в едно списание и го запомнила. Бебето се роди на осемнадесети май — тя се усмихна. — Не помня наизуст датите на всички тукашни раждания. Тази я извадих за полицията.

— Възможно ли е бебето да е замесено, в смъртта ѝ имам предвид? Нещо или някой, свързан с него или с неговото осиновяване?

— Не. Изобщо. Аз уредих това. Имате честната ми дума.

— Някой посещавал ли я е тук?

— Не. Никой.

— Казахте, прекарала е тук пет месеца. Следователно, напуснала е през август. Някой дойде ли да я вземе?

— Не. Момичетата обикновено не остават толкова дълго след раждането. Фейт обаче имаше тежко раждане и трябваше да се възстанови. Всъщност, дойдоха да я вземат — господин Джеймс Робинс, член на управителния ни съвет. Откара я в Ню Йорк, Госпожа Робинс ѝ била намерила работа в мебелния магазин на Баруик и уредила да се настане в една стая с Хелън Ярмис. Както знаете, Хелън също е била на вечерята във вторник вечер. Хелън би могла да знае... Да. Дора?

Обърнах се. На вратата стоеше жена на средна възраст, малко възпълничка за синята си униформа, и държеше топката на вратата.

— Извинявайте, че ви прекъсвам, докторе — започна тя. — Но Катерина, изглежда, малко ускорява нещата. Четири пъти от девет часа до сега и последният само двадесет минути.

Госпожа Ируин стана и тръгна. Докато стигне до мен, аз също бях станал. Поех протегнатата ми ръка.

— Може да е само подготовка — каза госпожа Ируин, — ала е по-добре да отида да я видя. Повтарям, господин Гудуин, желая ви

успех, независимо, какво ще означава той. Не ви завиждам за вашата работа, но ви желая успех. Простете ми внезапното излизане.

Отвърнах, че ѝ прощавам. Щеше ми се да добавя, предпочитам моята си работа пред нейната или на Катерина.

Докато се обличах, пресметнах, че ако работи в дома от петнадесет години и приема по едно раждане седмично, бебето на Катерина щеше да е 780-то, а ако ражданията са два пъти в месеца — 360-то. По пътя към колата я съжалих. Щеше да ми е неприятно да срещна отново момичетата на пътя и да повтора маневрата в обратна посока — те нагоре, аз надолу и те пак да отъркат коремите си по бордовете на колата и по ръчките на вратите. За щастие, когато запалих мотора, те се появиха от тунела на алеята. Лицата им бяха още порозови. Пуфтяха. Една от тях пропя:

— Отивате ли си?

Друга извика:

— Защо не останете за обяд?

Някой друг път, отговорих. Радвах се, че бях обърнал колата при пристигането. Искаше ми се да им кажа — Катерина се подготвя за голямото събитие и да видя как ще го приемат, но реших, че би било нетактично. Те се изтеглиха от пътя. Натиснах газта и тръгнах. Само една от тях не ми каза довиждане — още не можеше да си поеме дъх.

8.

Ако компанията ще се събира в офиса, предпочитам да съм там, преди да дойдат, дори обсъжданото събитие да не е много важно или доходно. Този път ги изпуснах за пет минути. Когато се прибрах в шест и пет онзи същия следобед, Улф седеше зад бюрото си, Ори Кетър — на моя стол, а Хелън Ярмис, Етел Вар и Роуз Татъл на три жълти стола срещу Улф. Щом влязох, Ори стана и се премести на дивана. Той не се беше отказал окончателно от мисълта, че един ден моето бюро и моят стол ще бъдат негови завинаги и обичаше да се упражнява в седене на тях, докато ме нямаше.

Не, не обратният път от Грентъм хаус ми бе отнел шест часа. Прибрах се навреме за обяд, обядвах — Фриц държеше яденето топло и дадох на Улф дословен отчет за разговора си с госпожа Ируин. Улф се отнесе скептично към мнението ми за доброто здраве на нейния разсъдък и за нейната искреност. Беше убеден, че всяка жена откача от време на време. Наложих му се обаче да приеме, че е говорила смислено, дала е полезни съвети за някои от нашите действащи лица и е потвърдила възможността Остин Байн да не е наивник. Ясно се очерта още една беседа с Малкия. Избрах номера му, не получих отговор и тъй като той можеше да е дал почивка на телефона си, тръгнах на разходка по слънцето — първо до банката, да депозирам чека на Лейдлоу, после до номер 87 на Бодуин стрийт.

Натиснах звънеца на Байн във вестибюла — никакъв отговор. Бях предложил на Улф да взема връзката с ключове, ако Байн не си е в къщи, да вляза и да поогледам. Но Улф наложи вето на това предложение, казвайки, че Байн не е привлякъл интереса ни до такава степен. Прекарах дълъг час и половина във входа отсреща. Едно от най-уморителните неща в нашата работа — да чакаш да се появи някой, без да знаеш, колко ще ти се наложи да чакаш и без да си сигурен, че той ще ти е от полза.

В пет часа и двадесет минути до бордюра на номер 87 спря такси. От него, разгъвайки се, слезе Байн. Когато се обърна, след като

бе платил, аз вече бях до него.

— Ще трябва да продължим заедно — казах аз. — Почувствах силно желание да те видя, дойдох, ето те и теб.

С мъжкото братство беше станало нещо. Погледът му остана студен.

— По дяволите... — започна той и спря. — Не тук. Ела горе.

Отрази се дори на държанието му. Влезе в асансьора преди мен. Горе, макар и да ме пусна да вляза в апартамента преди него, ме остави сам да се оправям с палтото и шапката си. Вътре в стаята, изискваща някои дребни промени, почти бях седнал, когато ме попита:

— Какви са тия приказки за убийство?

— Думата „приказки“ ме дразни — отговорих. — Когато бях момче, в Охайо я използвахме и знаехме точно какво значи. Веднъж обаче я намерих в речника. Там пишеше...

— Глупости — седна. — Леля ми каза, че ти си твърдял, че Фейт Ъшър е била убита и че заради тебе полицията не приема факта самоубийство. Знаеш много добре, че е било самоубийство. Какво се опитваш да измъкнеш?

— Нищо — хванах ръце зад главата си, показвайки, че няма нищо особено, просто две момчета си говорят спокойно и свободно или поне така трябваше да изглежда. — Виж какво, Малкия. Ти не си нито ченге, нито районен прокурор. На тях вече съм дал показания, какво съм видял и какво съм чул на вечерята във вторник вечер. Щом искаш да разбереш, защо това забавя тяхното заключение, ще трябва да питаш тях. Ако нещо съм ги излъгал, те ще ме попитат и ще си получа заслуженото. Няма да обсъждам това с теб.

— Какво си казал в показанията си?

Поклатих глава.

— Накарай ченгетата да ти кажат. Аз няма да ти кажа. Ако единствено моите показания им пречат да направят заключение, че е било самоубийство, значи, черната овца съм аз и ще нося отговорност за куп неприятности, причинени на цялата компания. Хич не ми харесва, но нищо не мога да направя. Така че, проверявам някои неща самостоятелно. Затова поисках среща с госпожа Ируин от Грентъм хаус. Казах ти, предложиха ми петстотин долара за историята с Фейт Ъшър. Всъщност обаче, търсех информация, дали някой от присъствалите на вечерята е имал някаква причина да я убие.

Например, ако някой е имал намерение да я убие по време на приема, той е трябвало да знае, че тя ще бъде там. Затова исках да питам госпожа Ируин, как Фейт е била избрана и поканена и кой я е избрал — усмигнах му се приятелски. — Попитах я. Тя ми каза. Оказа се безполезно — беше я избрал ти, ала те нямаше на приема. Ти дори се престори на болен, за да не отидеш. Между другото, казах, че няма да го разгласявам. Досега не съм казал на никого. — Няма да е зле, помислих си, да му напомня, че все още има основа за братство.

— Знам — отвърна той. — Използваш го, за да ме заплашваш. Що се отнася до това, че аз съм избрал Фейт Ъшър, госпожа Ируин, предполагам, ти е казала, как е станало. Знам, казала е на полицията. Даде ми списък на имена с коментар, аз просто посочих четири от тях. Връщам се от кабинета на районния прокурор, разказах им тези неща. Просто определих най-желателните по коментарите на госпожа Ируин.

— Пазиш ли списъка? У теб ли е?

— Беше, но помощник-прокурорът ми го взе. Казва се Манделбаум. Без съмнение, ще ти го покаже, ако го помолиш.

Оставих подигравката му без внимание.

— Както и да е — казах, — дори да си превишил правата си, за да избереш Фейт Ъшър, няма да е от значение, щом се измъкна от вечерята. Имаше ли някой при теб, когато правеше подбора? Някой, който да е казал нещо от рода на „Я, какво хубаво име, Фейт Ъшър. Хубаво, необикновено име, защо не я поканиш?“

— Не, нямаше никой. Бях сам — посочи — на това бюро.

— Така, това отпада — бях разочарован. — Не ми се сърди за въпроса — дойде ми на ум, когато се връщах от Грентъм хаус. Бил си достатъчно заинтересован, за да си направиш труда да подбереш момичетата, които да бъдат поканени, но не си бил заинтересован да отидеш на вечерята. Създаде си куп главоболия, само и само да останеш настрана. Изглежда малко нелогично, но ти, предполагам, можеш да го обясниш.

— На теб? От какъв зор?

— Добре, обясни го на себе си, а аз ще слушам.

— Няма нищо за обяснение. Избрах момичетата, защото леля ми ме помоли. Правих го и миналата година. Снощи ти казах, защо не съм отишъл на приема — наведе глава наляво, изпълвайки още повече

кожата на дясната си скула. — Накъде, по дяволите, клониш? Знаеш ли какво мисля?

— Не, но бих искал да знам. Кажи ми.

Заколеба се.

— Нямах предвид това. Исках да кажа, какво мисли леля ми или с други думи, какво е нейното мнение. Не е забравила, струва ми се, забележката, с която си я обидил. Мисли, че Улф ѝ е взел повече, отколкото е трябвало за онази поръчка. Идеята е, че ако ти си метнал полицията и районния прокурор с твоята теория за убийство и те направят нещата достатъчно неприятни за нея и нейните гости, ти и Улф може да си помислите, че тя ще поиска да плати голяма сума, за да спре разследването. Сума, достатъчна, за да те накара да си спомниш нещо, което би променило мнението им. Какво ще кажеш?

— Това е идея — съгласих се аз, — ала има един недостатък. Ако сега си спомнех нещо, отсъстващо от моите показания, никаква сума от леля ти няма да ми замести кожата, ченгетата и районният прокурор ще я свалят от мен. Предай на леля ти, че благодаря за комплимента и за щедрото предложение, но не мога...

— Не съм казал, че тя е предложила нещо. Продължаваш да настояваш на проклетите си показания. Какво има в тях?

Ето, какво го тормозеше. Естествено. То тормозеше и Селия Грентъм и Едуин Лейдлоу, а вероятно и всички останали. Повтаря въпроса си десет минути. Макар и да не стигна до предложение на пари, нито от свое име, нито от името на леля си, той се опита да въздейства на цялата ми природа — от животинския инстинкт до добродетелите. Щях да го оставя да продължи, докато не му омръзне — можеше да изпусне някоя дума, съдържаща пътеводна искра — но нали очаквахме компанията да дойде в офиса в шест часа. Исках да съм там преди тях. Когато си тръгнах, той беше толкова разстроен, че дори не дойде с мен в антрето.

Закъснях съвсем малко — беше най-неподходящото време за движение по града — просто не успях. Слязох от таксито в шест и пет и се втурнах на верандата. Не мислете, че излишно си опъвах нервите — не познавате Улф. Виждал съм го да става и да си тръгва, само защото някоя жена се е разплакала или е започнала да вика по него. А в очакваната компания, както ми каза, имаше три жени, Хелън Ярмис,

Етел Вар и Роуз Татъл, да не говорим в какво състояние би трябвало да бъдат, след беседите си с различните представители на закона.

Затова се успокоих, когато влязох в офиса и видях, че всичко е тихо и мирно. Улф седеше зад бюрото си, момичетата в редица пред него, Ори на стола ми. Поздравих гостите, Ори се премести на дивана, аз си седнах на мястото и Улф се обърна към мен:

— Дотук си разменихме само любезности, Арчи. Имаш ли да ми съобщиш нещо?

— Нищо, което да не може да чака.

Той се обърна към гостенките.

— Още веднъж, благодаря ви, че дойдохте, госпожици. Не бяхте задължени. Господин Кетър, молейки ви да дойдете, ви е обяснил, че изразеното от господин Гудуин във ваше присъствие във вторник вечер мнение, че Фейт Ъшър е била убита, създаде известни усложнения, засягащи мен и затова съм поискал да говоря с вас. Господин Гудуин продължава да смята...

— Казах му — изтърси Роуз Татъл, — че Фейт може да вземе отровата направо там. Той отвърна, че ще се погрижи да не се случи нищо, но то се случи. — Сините ѝ очи и кръглото лице не бяха весели като на приема. Всъщност, изобщо не бяха весели. Но всичките ѝ извивки си бяха на място и конската ѝ опашка образуваше своята жизнерадостна арка.

Улф кимна.

— Той ми каза. Ала смята, че не е станало това, от което сте се опасявали вие. Все още е убеден — някой друг е отровил шампанското на госпожица Ъшър. Не сте ли съгласна с него, госпожице Татъл?

— Не знам. Мислех, че може да го направи. Не я видях. Вече отговорих на толкова много въпроси — сега не знам какво мисля.

— Госпожице Вар?

Сигурно си спомняте забележката ми, че ако бях на сгледа, щях да избира Етел Вар. Беше обърната в анфас към Улф и в профил към мен. На дневната светлина — тя идваше от прозорците — лицето ѝ не можеше да повтори нито една от обичайните си промени. Все пак ъгълът на осветление беше добър за него. А начинът, по който държеше главата си, оставаше неизменен. Устните ѝ се отвориха и се затвориха, преди да заговори.

— Не мисля — гласът ѝ искаше да потрепери, но тя не му позволи, — че Фейт се е самоубила.

— Така ли, госпожице Вар? Защо?

— Защото я гледах, когато взе шампанското и пи от него. Разговарях с господин Гудуин. Но точно в онзи момент замълчахме. — Роуз ми беше казала, че е обяснила на господин Гудуин за отровата на Фейт. Той наблюдаваше Фейт, аз — също. Сигурна съм, нищо не е слагала в шампанското си — щях да видя. В полицията се опитаха да ме накарат да призная, че господин Гудуин ми е казал да говоря така. Но аз продължавам да твърдя, че не е — той изобщо нищо не ми е казал. Нямаше възможност — обърна глава, лицето ѝ се промени — разбира се, сега беше в анфас към мен. — Нали, господин Гудуин?

Искаше ми се да стана, да я прегърна и да я разцелувам, а след това да отида и да застрелям Крамър и няколко помощници на районния прокурор. Крамър не счете за нужно да отбележи, че показанията ми са получили потвърждение. Той всъщност каза, че ако не съм аз, самоубийството би било най-логичното заключение. Проклет лъжец. След като го застрелям ще го дам под съд за нанесени морални щети.

— Разбира се — отговорих. — С ваше позволение, ще направя една лична забележка. По време на вечерята вие споделихте с мен, че сте само на деветнадесет години и не сте се научили да се справяте с нещата. Очевидно обаче сте се научили да ги наблюдавате, да заемате позиция и да я отстоявате. — Обърнах се към Улф. — Няма да ни навреди, мисля, да ѝ кажем — отговорът ни задоволява.

— Той наистина ни задоволява — потвърди Улф. — Напълно, госпожице Вар.

Тя не разбра, но това беше триумф. Той ми пише „задоволителен“ само когато създам шедевър.

Улф премести поглед.

— Госпожице Ярмис?

Хелън Ярмис се държеше с присъщото ѝ достойнство. Ъглите на широката ѝ извита уста сочеха надолу, очевидно бяха застинали така завинаги. И тъй като устата бе най-хубавата ѝ черта, Хелън изглеждаше доста безнадеждно.

— Единственото, което мога да направя — каза сковано тя — е да кажа, какво мисля. Фейт се е самоубила. Казах ѝ, тъпо е да взима

отрова със себе си на приема — там трябва да се веселим. Видях шишенцето в чантата ѝ. Защо ще го взима, ако няма намерение да го използва?

В разбирането на Улф за жените има големи празноти. Но той все пак знае достатъчно, за да не се опитва да използва логика в разговор с тях. Така остави без внимание призива на Хелън към абсурдност.

— Кога — попита той — ѝ казахте да не взима отравата със себе си?

— Когато се обличахме за приема. Живеехме заедно в един апартамент. Състоеше се от голяма стая с кухненски бокс и баня в края на коридора. Предполагам, може да се нарече апартамент.

— От колко време живеете заедно с нея?

— От седем месеца. От август, когато тя напусна Грентъм хаус. Мога да ви отговоря на всякакви въпроси след разпитите през последните два дни. Госпожа Робинс я докара от Грентъм хаус в петък, за да може да се настани и да се подготви за работа — в магазина на Баруик — в понеделник. Нямах много дрехи...

— Моля ви, госпожице Ярмис, трябва да уважаваме търпението на госпожица Вар и госпожица Татъл. Много посетители ли имаше госпожица Ъшър през тези седем месеца?

— Не, нито един.

— Нито мъж, нито жена?

— Не. Само госпожа Робинс идваше веднъж месечно да ни види.

— Как прекарваше вечерите?

— Четири пъти седмично ходеше на курс по машинопис и стенография. Щеше да става секретарка. Не разбирам, как успяваше — беше уморена, колкото мен. В петък често ходехме на кино. В неделя ходеше на разходка, така поне казваше. Аз бях твърде уморена. Понякога имах срещи и...

— Моля ви. Госпожица Ъшър изобщо ли нямаше приятели? Мъже или жени?

— Не съм виждала нито един. Не е имала нито една среща. Често ѝ казвах, че така не трябва да се живее — пълзиш като червей...

— Получаваше ли поща?

— Не знам, не мисля. Оставяха ни пощата на една маса долу, в антрето. Никога не съм я виждала да пише писма.

— Обаждаха ли ѝ се по телефона?

— Телефонът също е долу в антрето, но аз разбира се, щях да знам, ако някой ѝ се беше обадил, когато и аз съм била там. Не помня да са ѝ се обаждали. Смешно е, господин Улф. Отговарям на въпросите ви, без да се замислям. Те са абсолютно същите като въпросите на полицаите, дори думите са същите — не ми се налага да спирам, да мисля.

Можех да прегърна и да разцелувам и нея, макар и не със същото чувство както Етел Вар. Всеки, който порицаваше Улф, оказваше услуга на равновесието в природата. Да му кажеш в лицето, че е точно копие на ченгетата, беше достатъчно, за да му развалиш апетита за вечеря.

Той изсумтя.

— До известен момент всеки следовател се придържа към установената практика, госпожице Ярмис. Мястото на таланта е отвъд този момент, ако изобщо има талант. Малко ми е трудно да приема вашата папка с негативи — пак сумтене. — Може да не е извън моите възможности да задам въпрос, неповтарящ папагалски полицията. Ще опитам. Искате да кажете, че през седемте месеца, през които сте живели с госпожица Ъшър, не сте имали и намек за някакви нейни обществени или лични контакти с ближните ѝ, като изключим работата, вечерното училище и посещенията на госпожа Робинс?

Хелън се мръщеше. Намръщи се още повече.

— Повторете — изкомандва тя.

Той повтори по-бавно.

— Това не са ме питали — заяви тя. — Какво значи намек?

— Подмятане, загатване.

Хелън продължаваше да се мръщи. Поклати глава.

— Не си спомням никакви загатвания.

— Никога ли не ви е казвала, че през съответния ден е срещнала еди-кой си познат или позната? Или че някой, клиент на Баруик ѝ е досаждал? Или че са я спрели на улицата? Никога ли не е споделяла за главоболие или лошо настроение, разказвайки за някое свое сблъскване с някого? Сблъскване с някого означава среща лице в лице. Никога ли не е споменавала имена във връзка с някоя случка, приятна или неприятна? През всичките ви часове, прекарани заедно с нея, нищо ли не ѝ напомни... Какво става?

Хелън изведнъж престана да се мръщи. Краищата на устата ѝ малко се повдигнаха.

— Главоболие — каза тя. — Фейт никога нямаше главоболие, освен веднъж, един ден, когато се върна от работа. Нищо не яде и вечерта не отиде на училище. Предложих ѝ да вземе аспирин. Тя отговори, нямало да ѝ помогне. После ме попита дали имам майка. Майка ми, отвърнах, е починала. Тя каза, че би искала и нейната да е мъртва. Не беше в неин стил. Ужасно е да се говори така, ѝ казах. Знам, беше отговорът, но, продължи тя, и аз бих казала същото, ако майка ми беше нейната. Срећнала я на улицата по време на обедната почивка. Станала сцена. Наложило се Фейт да избяга от майка си — Хелън изглеждаше доволна. — Това е контакт, нали?

— Да. Какво друго ви каза за случая?

— Нямаше друго. На следващия ден, не, през един ден, сподели, че съжалева за казаното, че всъщност не е имала желание майка ѝ да е мъртва. Ако измрат всички, които аз искам да са мъртви, на гробищата няма да остане място за други, отвърнах аз. Разбира се, преувеличавах, но мислех, ще бъде добре да знае, че хората непрекъснато искат някой да е мъртъв.

— Споменавала ли е майка си друг път?

— Не, само тогава.

— Добре. Спомнихте си един контакт. Може би ще си спомните и друг?

Тя не можа да си спомни. Улф ѝ зададе още въпроси, не повтарящи папагалски полицията. Но получи само подборка от бели петна и накрая се отказа.

Той премести поглед, за да включи останалите.

— Може би трябваше да обясня — каза той — точно защо исках да говоря с вас. Първо, тъй като сте били в близки отношения с госпожица Ъшър, исках да разбера отношението ви към мнението на господин Гудуин, че тя не се е самоубила. В общи линии вие го подкрепихте. Госпожица Вар го подкрепи със сериозни аргументи. Госпожица Ярмис го отхвърли със съмнителни аргументи. Госпожица Татъл не е сигурна.

Беше хитро и нечестно. Знаеше много добре, че Хелън Ярмис няма да разбере, какво означава „съмнителни“ и точно затова употреби думата.

— Второ — продължи той, — приемайки, че господин Гудуин е прав, тоест, че госпожица Ъшър не е отровила своето шампанско, и че следователно, го е направил някой друг, исках да ви видя и да ви чуя. Вие сте три от единадесетте, присъствали там и заподозрени. Изключвам господин Гудуин. Една от вас може да се е възползвала от тази възможност и да е взела бучка от отровата, за която всички сте знаели...

— Нямаше как! — заговори бързо Роуз Татъл. — Етел беше с Арчи Гудуин. Хелън беше с издателя — как му беше името, а — Лейдлоу. Аз бях с оня с големите уши, Кент. Нямаше как!

Улф кимна.

— Знам, госпожице Татъл. Очевидно, никой не е могъл. Значи, трябва да тръгна от друга точка. Всичките единадесет сте под подозрение. Не се опитвам да ви сплеща, за да измъкна с хитрост някоя скрита тайна за отношенията ви с Фейт Ъшър. Става дума за безкраен и труден процес. Тази вечер е само началото. Вероятно е също, той да се окаже безплоден. Ако някоя от вас знае такава тайна, тя ще трябва да бъде разкрита с други средства. Просто исках да ви видя и да ви чуя.

— Не говорих много — каза Етел Вар.

— Да — съгласи се Улф. — Но подкрепихте господин Гудуин. Това само по себе си е показателно. Трето и главно, трябваше ми вашата помощ. Приемам, че ако Фейт Ъшър е била убита, вие ще поискате виновникът да бъде намерен. Приемам също, че нито една от вас няма сериозни интереси, свързани с останалите осем и няма да се опитате да прикриете виновника.

— Аз, разбира се, нямам подобни интереси — заяви Етел Вар. — Както ви казах, убедена съм, Фейт не е слагала нищо в шампанското си. Но щом не е тя, тогава кой е? Мислих за това. Не съм била аз, не е бил господин Гудуин, не са били Хелън или Роуз — сигурна съм. Колко останаха?

— Осем, тримата поканени мъже — Лейдлоу, Шустър и Кент, икономът, господин Грентъм и госпожица Грентъм, господин и госпожа Робилоти.

— Естествено, не искам да прикривам никого от тях.

— Нито пък аз — увери ни Роуз Татъл, — щом някой го е извършил.

— Не можете да ги прикриете — им каза Хелън Ярмис, — ако не са го извършили. Тогава няма да има от какво да ги прикривате.

— Не разбираш, Хелън — отвърна ѝ Роуз. — Той иска да открие извършителя. Ами ако е бил Сесил Грентъм и ти си видяла, как е взел шишенцето от чантата на Фейт и после го е върнал на място или нещо подобно, ще ти се иска ли да го прикриеш?

— Нали затова става дума — възрази Хелън. — Ако Фейт се е самоубила, за какво ми е да го прикривам?

— Но Фейт не се е самоубила. Етел и господин Гудуин са я наблюдавали.

— Защо тогава — попита Хелън — е взела шишенцето на приема, след като ѝ казах да не го взима?

Роуз поклати глава, размятвайки конската си опашка.

— По-добре ни обяснете — обърна се тя към Улф.

— Страхувам се — каза той, — че това е извън моите възможности. За да изясня поне малко нещата, ще ви кажа, че нямах предвид подозрителни думи или действия, като например взимане на шишенцето от господин Грентъм по време на приема. По-скоро исках да ви попитам, дали знаете нещо за тези осем човека и дали можете да предположите какви причини биха могли да имат те, за да желаят смъртта на госпожица Ъшър. Знаете ли за връзка между някой от тях и госпожица Ъшър — пряко с нея или с някой неин близък?

— Аз не знам — каза уверено Роуз.

— Нито пък аз — заяви Етел.

— Те са толкова много — оплака се Хелън. — Бихте ли ги повторили?

Улф, търпелив, когато му оказваха натиск, повтори осемте имена. Хелън пак се намръщи.

— Единствената, известна ми връзка — каза тя — е госпожа Робилоти. Тя идваше в Грентъм хаус да ни види. Фейт не я обичаше.

— А кой я обичаше — изпръхтя Роуз.

— Имаше ли нещо конкретно, госпожице Ярмис — попита Улф. — Нещо между госпожица Ъшър и госпожа Робилоти?

— Предполагам, че не — призна Хелън. — Сигурно не е било по-конкретно, отколкото при останалите.

— Нямахте ли предвид нещо особено, което са си казали двете?

— О, не. Никога не съм чувала Фейт изобщо да ѝ казва нещо. Аз също не съм ѝ казвала. Тя ни мислеше за уличници.

— Употребявала ли е тази дума? Наричала ли ви е уличници?

— Не, разбира се. Опитваше се да бъде добра с нас, но не знаеше как. Едно от момичетата каза, веднъж, когато била в дома, заявила, че според нея, ние сме уличници.

— Е — Улф пое дълбоко дъх и го изпусна, — още веднъж, мили дами, благодаря ви, че дойдохте — бутна стола си назад и стана. — Както изглежда, не напреднахме особено. Поне ви видях, поговорих с вас и знам, при необходимост къде да ви намеря.

— Едно не ми е ясно — заговори, ставайки Роуз Татъл. — Господин Гудуин каза, че не е на приема в качеството си на детектив. Но той си е детектив. Аз му съобщих за отровата на Фейт. Според мен, той би трябвало да знае, точно какво е станало. Не мисля, някой да е извършил убийство в присъствието на детектив.

Много повърхностен и необмислен поглед върху случая, реших аз, изпращайки дамите.

9.

Пол Шустър, обещаващият млад юрисконсулт, с тънкия нос и бързите черти очи, седна на червения кожен стол в единадесет и петнадесет, в петък сутринта и впери поглед в Улф.

— Не твърдим — каза той, — че имаме доказателства да сте извършили нещо, даващо основание за съдебно дирене. Трябва да ви е ясно — не ви заплашваме. Факт е обаче, бяхме оцетени и ако вие сте виновни за оцетяването, въпросът ще се регулира, съгласно закона.

Улф обърна глава, за да включи в разговора и останалите — Сесил Грентъм, Бевърли Кент и Едуин Лейдлоу седяха в редица на жълтите столове.

— Не ми е известно — каза сухо той — да съм нанасял щети на когото и да било.

Това, разбира се, не беше вярно. Искаше да каже, че не е нанесъл щетите, които се опитваше да нанесе. Откакто Лейдлоу бе написал своя чек за двадесет хиляди долара и го бе оставил на бюрото на Улф, бяха минали четиридесет и осем часа, а ние не бяхме изработили и цент от него. И перспективата да изработим нещо съвсем не беше блестяща. Тайната на Малкия Байн, ако изобщо имаше тайна, беше непокътната. Трите неомъжени майки не ни подадоха нишка, за да започнем разследването. След като ги доведе в офиса, Ори Кетър получи друга задача и дойде на отчет в четвъртък вечер след вечеря, заедно със Сол Панзър и Фред Дъркин. Всичко донесено беше подборка от изстрели с халосни патрони. Ако някой е бил свързан по някакъв начин с Фейт Ъшър, тази връзка е била заровена много добре и много дълбоко. Тримата получиха нареждане да копаят.

Малко след десет в петък сутринта се обади Пол Шустър и каза, че той, Грентъм, Лейдлоу и Кент искат да се видят с Улф и колкото по-скоро, толкова по-добре. Тогава наруших две от установените правила — да не уговарям срещи, без да се посъветвам с Улф и да не го безпокоя в оранжерията, освен в спешни случаи. Казах на Шустър да дойдат в единадесет и звъннах в оранжерията по вътрешния телефон

да съобща на Улф за идването на компанията. Той изръмжа. Намерил съм в речника, отвърнах, словосъчетанието „спешен случай“. Там пише: „непредвидено стечение на обстоятелствата, изискващо незабавни действия“. Ако иска да спори с речника или с мен, готов съм да се кача горе и да приема спора. Затвори ми.

А сега казваше на Шустър, че не му е известно да е нанасял някому щети.

— О, за Бога — намеси се Сесил Грентъм.

— Фактите са си факти — промърмори Бевърли Кент.

Безспорно удобен дипломатичен начин за поставяне на въпроса. Когато се изкачеше малко по стълбицата, щеше да избистри израза, превръщайки го във „фактът, че е факт, е факт“.

— Отричате ли — попита Шустър, — че дължим на Гудуин безпокойството и тормоза, свързани с разследването на убийство? Той е ваш агент, на служба при вас. Без съмнение, знаете аксиомата на закона „респондеат супериор^[1]“. Това не са ли щети?

— А не е и само това — допълни Сесил. — Той отива в Грентъм хаус, пъха си носа. Вчера един човек се опитал да разпита икономата на майка ми. Искам да знам, дали сте го пратили вие. Не е имал никакви документи. Друг човек, също без документи, разпитва за мен моите приятели. Искам да знам, дали вие сте пратили и него.

— За мен — отбеляза Бевърли Кент — най-сериозната страна на нещата е обсегът на полицейското разследване. Работата ми в мисията на Обединените нации е в деликатна област, много деликатна. На мен определено вече са ми нанесени щети. Дори самото ми присъствие на сензационното събитие — самоубийството на онази млада жена — е нещастие. А да бъда замесен в широкомащабно полицейско разследване — разследване на убийство — е направо катастрофа за мен. На всичко отгоре вие пращате частните си агенти да разпитват за мен сред моите приятели и познати — това добавя обида към останалите щети. До момента нямам информация за подобно нещо, но ти имаш, нали, Сесе?

Сесил кимна.

— Разбира се.

— Аз също — каза Шустър.

— А ти, Ед?

Лейдлоу си прочисти гърлото.

— Пряка информация нямам. Нищо определено. Но имам причини да го подозирам.

Справи се доста добре. Естествено, трябваше да бъде с тях. Ако не се беше присъединил към атаката, щяха да се питат, защо. В същото време обаче, искаше Улф да разбере, че все още му е клиент.

— Не отговорихте на въпроса ми — Шустър се обърна към Улф. — Отричат ли, че дължим този тормоз на Гудуин и следователно на вас — той е ваш агент?

— Не — отвърна Улф. — Но на мен, чрез господин Гудуин вие го дължите вторично. На първо място го дължите на мъжа или жената, убили Фейт Ъшър. Твърде вероятно е, някой от вас да го дължи на себе си.

— Знаех си — заяви Сесил. — Нали ти казах, Пол.

Шустър не му обърна внимание.

— Както казах — той отново се обърна към Улф — въпросът може да бъде отнесен до съда.

— Надявам се, господин Шустър. Въпросът за убийството обикновено се отнася до съда. — Улф се наведе напред, сложи дланите си на бюрото, тонът му стана остър. — Господа, да говорим по същество, ако изобщо има нещо съществено. За какво сте дошли? Не, за да ми се оплаквате, предполагам. За да ме купите? За да ми се скарате? За да оспорите аргументите ми? Какво целите?

— По дяволите — попита Сесил, — а вие какво целите? Ето съществото на въпроса. Какво се опитвате да изровите? Защо пращате...

— Млъкни, Сесе — заповяда Бевърли Кент съвсем недипломатично. — Нека Пол да каже.

Юристът направи точно това.

— Намекът ви — започна той, — че сме се договорили да ви подкупим или да ви се скараме, е напълно неоснователен. Дойдохме, защото имаме причини да смятаме, че се накърнява правото ни на спокойствие, без провокация или повод от наша страна. И отговорен за това сте вие. Едва ли ще успеете да оправдаете тази отговорност. Редно е, по наша преценка, да ви дадем възможност да я оправдаете, преди да решим, какви законови стъпки да предприемем по въпроса.

— Фу — каза Улф.

— Презрението не е много подходящо за оправдание, господин Улф.

— Нямах намерение да го използвам с такава цел, господине — Улф се облегна назад, закачайки пръстите си на върха на централната си издатина. — Разговорът е безполезен, господа, и за вас и за мен. Някой от нас няма да получи желаното. Искате да се прекрати въвличането ви в разследването на убийството. Моята цел е да ви въвлека колкото се може по-дълбоко, и невинните заедно с...

— Защо — попита Шустър. — Защо целите това?

— Защото е било отправено предизвикателство към професионалната репутация, знания и умения на господин Гудуин, а следователно, и към моите. Позовахте се на „респондеат супериор“. Аз не само ще отговоря, аз ще действам. Въвличането на невинния заедно с виновния е прискърбно, но неизбежно. Искам да стигна до фактите, да разбера, дали някой от вас не е погребал в миналото си нещо, обясняващо намерението му да убие Фейт Ъшър, за да се отърве от нея. И ако е така, кой. Явно няма да останете и да се подложите на многочасовата ми инквизиция. Ала дори и да останете, вероятността един от вас да разкрие съществуването на подобен факт е съвсем малка. Както казах, разговорът е безполезен и за вас и за мен. Пожелавам ви приятен ден само като формална любезност.

Не беше толкова просто. Те бяха дошли да разкрият картите ни и нямаше да си тръгнат с едно „приятен ден“, поне трима от тях. Доста се разпалиха, преди да си тръгнат. Шустър забрави, че не са дошли да заплашват. Кент излезе далеч извън границите на дипломатията. Сесил Грентъм в един момент избухна така, че започна да удря с юмрук по бюрото на Улф. Бях станал да ми е по-удобно да реагирам, ако някой от тях съвсем престане да се владее и хване стола с намерение да го хвърли. Основното ми внимание обаче беше насочено към нашия клиент. Нямаше късмет, горкият. Опитваше се да се присъедини към тях колкото за приличие, но не успя — само смъкваше по нещо от време на време. Не стана от стола си преди Сесил да тръгне към вратата, последван от Кент. После скочи и тръгна, за да не остане последен. Излязох в антрето да погледна, някой от възбуда да не вземе новата ми шапка. Проверих вратата, след като излязоха и се върнах в офиса.

Очаквах да заваря Улф облегат назад, със затворени очи. Но не. Седеше изправен и гледаше някъде в пространството. Премести поглед върху мен.

— Гротеска — изръмжа той.

— Да — съгласих се разпалено. — Четирима от заподозрените ви посещават, без да ги каните. Всичко е готово за хубав, дълъг, откровен разговор. А какво излиза? Вие ги изгонвате. Един от тях ни е клиент — това е неприятното. Може да си помисли, че нищо не правим.

— А, като се обадят, кажи им да дойдат в три. Не, в два и половина. Не, в два часа. Ще обядваме по-рано. Ще кажа на Фриц.

Стана и излезе.

Почувствах се вдъхновен — викаше и тримата си помощници за нови инструкции. Беше обещаващо. Промени часа на срещата от три, когато щеше да свърши усвояването на обяда, на два и половина, когато храносмилането щеше тъкмо да е започнало. Беше впечатляващо. Изтегли часа още по-напред, в два, с по-ранен обяд. Беше вдъхновяващо. Отиде сам да каже на Фриц, вместо да му звънне да дойде — адът се пукаше по шевовете.

---

[1] лат. — „отговаря по-висшия“ — Б.пр. ↑

10.

— Колко пъти — попита Улф — сте ме чували да признавам, че съм глупак?

Фред Дъркин се засмя — шегата си е шегата. Ори Кетър се усмихна. Беше още по-хубав, когато се усмихваше, но не задължително и по-смел. Сол Панзър каза:

— Три пъти сте признавали сериозно и два пъти — несериозно.

— Никога не си ме разочаровал, Сол.

Улф се стараеше да бъде приятен. Току-що беше излязъл от столовата. За Фред и Ори не би се напругал. Но за Сол се напругна — уважаваше го твърде много.

— Значи — продължи той, — това е четвъртият път, когато признавам сериозно. И грешката ми е толкова голяма, че съм принуден да си платя. Единственият цивилизован начин да прекарате първия час след обяда, е с книга в ръка. Току-що преглътнах последния си залък от питката с кашкавал и вече работя. Бъдете търпеливи с мен: понасям заслужено наказание.

— Може би грешката е и наша — предположи Сол — имали сме заповед, но не сме я изпълнили.

— Не — Улф беше категоричен. — Не мога да се хвана за сламката на вашето великодушие. Аз съм магаре. Ако имате някаква вина, тя може да се състои само в това, че когато в сряда вечерта ви изложих положението и ви поставих задачите, никой не ми напомни собствената ми максима — нищо не може да се очаква, щом се върви по стъпките на полицията. По моя заповед вие правехте точно това, а то беше глупост. Те са много, вие сте само трима. Вие просто гледахте под камъните, обърнати вече от тях. Голямо съм магаре.

— Ами, ако други камъни няма? — отбеляза Ори.

— Разбира се, че има. Винаги има — Улф пое дълбоко въздух.

След ядене му трябваше повече кислород, освен ако не си почиваше с книга в ръка. — Естествено, има и извинение — един от входовете бе затворен за моята изобретателност. Според разказа на

господин Крамър — Арчи не го оспори — никой не е могъл да отрови онова шампанско и да бъде абсолютно сигурен, че то ще стигне до госпожица Ъшър. Щях да се заема с този въпрос, проучвайки минималната информация за всички присъствали, но повечето от тях бяха недостъпни за мен. Рано или късно въпросът ще бъде решен, ала едва след като се разкрие мотива. Единственият приемлив за мен път бе да открия мотива на престъплението. И вие знаете, какво направих. Изпратих ви да се ровите в земята, разровена или разравяна в момента от полицията. Фу.

— Срегнах се с четирима — протестира Фред, — до които полицията не се беше добрала.

— И какво научи от тях?

— Ами... нищо.

Улф кимна.

— Обектът, както ви казах в сряда вечерта, е очевидността на важна връзка между някой от онези хора и госпожица Ъшър. Това бе обосноваването на линията за разследване. Ала точно нея следваше и полицията. Поднасям ви своите извинения. Сега трябва да опитаме друга линия — ще работите в непокътната почва. Искам да видя майката на Фейт Ъшър. Трябва да я намерите и да ми я доведете.

Фред и Ори извадиха бележниците си. Сол също си имаше бележник, но го използваше рядко. Записките, които водеше в сивото си вещество, обикновено му бяха достатъчни.

— Бележниците няма да ви трябват — каза Улф. — Няма какво да отбелязвате, освен че майката на Фейт Ъшър е жива и се намира неизвестно къде. Това може да не ни доведе до никъде, но съвсем не означава, че трябва да се отчайваме. Независимо кое от обстоятелствата в живота на госпожица Ъшър е довело до нейната смърт, тя е била замесена в него емоционално. Бях уведомен за две явления, владели до голяма степен чувствата ѝ. Първо, отношенията с мъжа, създал детето ѝ. Второ, отношенията с майка ѝ. Госпожа Ируин от Грентъм хаус е казала на Арчи, че от разговорите си с госпожица Ъшър си е съставила следното заключение — майка ѝ е жива и госпожица Ъшър я мрази. Вчера Хелън Ярмис — тя е живяла с госпожица Ъшър през последните седем месеца — си спомни: един ден госпожица Ъшър си дошла от работа с главоболие и казала, че се срещнала с майка си на улицата, станала сцена и се наложило да

избяга от нея. Искало ѝ се майка ѝ да е мъртва. Думите са на госпожица Ярмис.

Фред погледна към Улф, пишейки в бележника си.

— Как се пише Ируин, с „Е“ или с „И“?

Улф винаги се стараеше да е търпелив с Фред, но всяко търпение си има граници.

— Както искаш — отговори той. — За какво ти е изобщо да го пишеш? Казах ти всичко, посочено от нея по въпроса и всичко, което знам аз. Ще добавя още нещо. Съмнявам се госпожа Ируин или госпожица Ярмис да са споменали за майката на госпожица Ъшър пред полицаите. Така, че няма да ви блъскат докато я търсите.

— Тя Ъшър ли се казва? — попита Ори.

Сол или Фред разбира се, нямаше да зададат такъв въпрос.

— Трябва да се научиш да слушаш, Ори — отвърна Улф. — Казах, това е всичко, което знам. Не можем да очакваме повече нито от госпожа Ируин, нито от госпожица Ярмис. Повече не им е известно — премести поглед върху Сол. — Ти ще ръководиш търсенето. Ще използваш Фред и Ори според случая.

— Да продължаваме ли да спазваме инкогнито? — попита Сол.

— Да, за предпочитане е. Но не и за сметка на поставената цел.

— Вчера, когато се върнах от Грентъм хаус — намесих се аз, — погледнах в телефонния указател на Манхатън. Посочени са дванадесет човека с фамилия Ъшър. Разбира се, не е задължително тя да се казва Ъшър, нито пък да живее в Манхатън или да има телефон. Но на Фред и Ори няма да им отнеме много време да проверят тези дванадесет. Мога да се обадя и на Лон Коен от „Газет“. Вероятно е вече да търси майката за интервю и снимка.

— Естествено — съгласи се Сол, — ако не се налагаше да пазя инкогнито, първата ми спирка щеше да е моргата. Дори дъщеря ѝ да я е мразила, майката трябва да е опознала трупа. Но там ни познават, и мен, и Фред, и Ори, и разбира се, Арчи.

Решихме, т.е. Улф реши, този риск да се поеме накрая, когато останалите ни опити са се провалили. Първо трябваше да опитаме с Лон Коен. Избрах номера и се свързах с него. Беше малко сложно. Беше ми звънял вече няколко пъти — опитваше се да говори с мен за разказа на очевидец.

И моето обаждане с въпроса, дали е открил майката на Фейт Ъшър събуди всичките му професионални инстинкти. Да не би Улф да работи по случая? Ако работи, от чие име? Да не би някой да ми е предложил повече за разказа на очевидец и майката да ми трябва, за да я включа в този разказ? Кой и колко ми е предложил? Наложил се да лъжа и мажа, и да го уверя, че няма да допусна друг, освен „Газет“ да публикува нещо от мое име. Обещах, щом имаме нещо, подходящо за печат, той да го получи. И всичко това, преди да отговори на простикия ми въпрос. Затворих и се обърнах да докладвам:

— Можем да пропуснем моргата. В сряда след обяд там е ходила някаква жена, за да опознае трупа. Името ѝ е Марджъри Бетс. Б-е-т-с. Адрес: Осем — дванадесет по Западна осемдесет и седма улица, Манхатън. Носила е писмо, подписано от Елайн Ъшър, майката на Фейт Ъшър, живуща на същия адрес. По нейно указание, тази сутрин тялото е било предадено на столичния крематориум на Тридесета улица. Човекът от „Газет“ се е срещнал с Марджъри Бетс, но тя се затворила като мида в черупката си и не пожелала да говори. Казала, че Елайн Ъшър отишла някъде в сряда вечерта и че тя не знае къде е. От „Газет“ не са успели да я намерят. Според Лон, едва ли някой друг я е намерил. Край на цитата.

— Чудесно — каза Сол. — Никой за нищо не скача.

— Намерете я — заповяда Улф. — Доведете я. Използвайте всякакви мотиви, които ви се струват...

Звънна телефонът. Обърнах се и го вдигнах.

— Кантората на Ниро Улф, Арчи...

— Гудуин?

— Да.

— Обажда се Лейдлоу. Трябва да се видя с Улф, спешно.

— Той е тук. Заповядай.

— Страхувам се. Току-що напуснах кабинета на районния прокурор, взех такси. Проследиха ме. Бях тръгнал да разкажа на Улф, какво стана там, но сега не мога. Те не трябва да знаят, че отивам при Улф. Какво да правя?

— Има поне десетина начина. Не е трудно да са откачиш от опашката, но ти, разбира се, нямаш никакъв опит. Къде се намираш?

— В една телефонна кабина при аптеката на Седмо авеню, близо до Шестнадесета улица.

— Освободи ли таксито?

— Да. Сметнах, че така е по-добре.

— Правилно. Колко човека бяха в таксито, което те следеше?

— Двама.

— Значи, е сериозно. Добре, и ние ще го вземем на сериозно.

Първо, пий една кола или нещо друго, за да ми дадеш време да взема кола, да речем шест-седем минути. После вземи такси до номер Двечетиринадесет на Източна двадесет и осма улица. Там на партера се намира Пърлман пейпър къмпани — издиктувах Пърлман по букви. — Разбра ли?

— Да.

— Влез вътре и попитай за Ейб. Кажу му: „Арчи иска още сладки“. Какво трябва да му кажеш?

— Арчи иска още сладки.

— Добре. Той ще те преведе до двадесет и седма улица. Когато излезеш аз ще съм там, отпред, до бордюра или на паркинга, в сива лимузина Херон. Не давай нищо на Ейб — няма да му е приятно. Това е част от нашата служба за лични услуги.

— Ами, ако Ейб го няма?

— Не може да го няма. Но ако го няма, не споменавай за сладките на никой друг. Намери телефон и се обади на господин Улф.

Затворих. Надрасках „Лейдлоу“ на бележника си, откъснах листа, станах и го подадох на Улф.

— Искан спешно да ви види — казах. — Трябва му превоз. Ще се върна с него след около половин час.

Улф кимна, смачка листчето и го хвърли в кошчето за боклук.

Пожелах на тримата успех в лова на майки и тръгнах.

В гаража, на ъгъла на Десето авеню, използвах трите минути, докато Хенк изкара колата, да се обадя в Пърлман пейпър къмпани и да се свържа с Ейб. Той, както ми каза, се чудел, кога ли ще ми се приискат още сладки. С удоволствие щял да изпълни поръчението ми.

Операцията по освобождаване от опашката мина добре, без засечки. Пресичайки града по Тридесет и четвърта улица се изкуших да свия по Парк или Лексингтън към Двадесет и осма улица, така че да мина покрай номер 214 и да се опитам да разпозная двамата в таксито. Веднага обаче наложих вето — те също можеха да ме разпознаят. Оставих им достатъчно място — преди да завия към центъра,

продължих по Второ авеню и после на запад по Двадесет и седма улица. Пърлман пейпър къмпани товареха и разтоварваха през задния си вход. Но когато пристигнах камиони нямаше. Спрях до бордюра в 2,49, точно деветнадесет минути след като ми се беше обадил Лейдлоу. Той се появи в 2.52. Пресече бързо страничната алея. Аз отворих вратата. Лейдлоу скочи в колата.

Изглеждаше разтревожен.

— Успокой се — казах му, натискайки газта. — Опашката е дреболия. Няма да влязат вътре да питат за теб най-малко половин час. Ако изобщо влязат, Ейб ще каже, че те е извел от задния вход, за да ти покаже някаква стока и ти си тръгнал направо оттам.

— Не става дума за опашката. Искам да говоря с Улф.

Тонът му показваше, че има намерение да събори Улф и да го стъпче. Оставих го на това му настроение. Пресичайки града размишлявах, до колко голяма е вероятността нашата къща да е под наблюдение, и дали е оправдано да го преведа през задния вход, по алеята между сградите, започваща от Тридесет и четвърта улица. Реших, че не е нужно и тръгнах нагоре по Осмо авеню към Тридесет и пета. Пред нашата къща, както обикновено, нямаше свободно място. Откарах колата в гаража и двамата с Лейдлоу се върнахме пеша. Щом влязохме, аз се залепих за гърба му. Конструкцията му не позволяваше да събори масивното тяло на Улф и да го стъпче без чужда помощ. Но в края на краищата, според тогавашните факти единствено той бе имал с Фейт Ъшър отношения, които евентуално биха създали мотив за нейното убийство. А щом човек веднъж е убил, никога не се знае какво ще направи след това.

Не си помръдна пръста. Не си помръдна даже и езика. Стоеше пред бюрото на Улф и го гледаше от горе на долу. След пет секунди разбрах, че или е твърде луд, или е твърде уплашен, или и двете. Хванах го за лакътя, отведох го до червения стол и го сложих да седне.

— Е? — попита Улф.

Клиентът си дръпна косата назад, макар че към този момент трябваше вече да е разбрал — това е напразно хабене на енергия.

— Може би греша — изграчи той. — За Бога, дано да греша. Да сте изпращали бележка на районния прокурор и в нея да се е казвало, че аз съм бащата на детето на Фейт Ъшър?

— Не — Улф сви устни. — Не съм.

Лейдлоу рязко обърна глава към мен.

— А ти?

— Не. Разбира се, че не.

— Някой от вас да е казал на някого?

— Явно сте разстроен — каза Улф — и затова давате воля на чувствата си. Не се е случило нищо, освобождаващо господин Гудуин или мен от обещанието да пазим тайна. Ако такова нещо се случи, вие пръв ще бъдете известен. Предлагам ви малко да се отпуснете и да се успокоите.

— Да се успокоя... По дяволите — клиентът потри длани по ръчките на стола, гледайки Улф. — Значи, не сте били вие. Добре. Когато сутринта си тръгнах от тук, отидох право в офиса си. Секретарката ми каза, че са ме търсили от кабинета на районния прокурор. Обадох се. Казаха, че искат веднага да ме видят. Въведоха ме при Боуен — самия районен прокурор. Той ме попита дали не искам да променя показанията си, че никога преди вторник вечер не съм виждал Фейт Ъшър. Отвърнах, не. Тогава ми показа бележка, пристигнала, според него, с пощата. Беше написана на машина. Подпис нямаше. В нея се казваше: „Още ли не сте открили, че Едуин Лейдлоу е баща на детето на Фейт Ъшър? Попитайте го за пътуването му до Канада през август петдесет и шеста“. Боуен не ми позволи да я взема. Държеше я на разстояние. Седях и гледах.

Улф изсумтя.

— Заслужавало си е да се види, дори и да е била фалшива. Отстъпихте ли?

— Не! Ей богу не! Но мисля, че реших какво да правя, докато гледах бележката. Решението е било взето подсъзнателно. Бях прекалено слисан, за да решавам. Очевидно обаче, съм действал по взето решение — отказвах отговори на каквито и да било въпроси, независимо за какво се отнасяха. Казах само: който и да е изпратил бележката, ме е оклеветил. Имам право да го открия, както и да получа бележката. Не ми я дадоха. Не ми дадоха дори копие от нея. Държаха ме два часа, а когато си тръгнах, ме проследиха.

— Не признахте нищо?

— Не.

— Дори това, че сте пътували до Канада през август петдесет и шеста?

— Не. Не признах нищо. Не отговорих на нито един въпрос.

— Задоволително — каза Улф. — Твърде задоволително. Това наистина е добро начало, господин Лейдлоу. Най-...

— Начало! — изкрещя клиентът. — Начало?

— Да. Най-сетне сме подтикнали някого към действие. Аз съм удовлетворен. Ако е имало и най-малка сянка на съмнение, че госпожица Ъшър е била убита, тази бележка окончателно го премахва. Всички са твърдели, че не са познавали Фейт Ъшър преди вечерята. Един от тях е излъгал и е бил принуден да действа. Наистина, все още е възможно вие самият да сте виновникът. Аз обаче смятам: сега това е много малко вероятно. Предпочитам да приемам, че убиецът се е видял принуден да отвлече вниманието. И това е най-задоволителното. Сега той е обречен.

— Но за Бога! Те знаят..., знаят за мен!

— Не знаят повече от онова, което са знаели преди. Всеки ден получават по десетина неподписани обвинителни писма. Свикнали са, обвиненията в повечето от тях да са безпочвени. Що се отнася до отказа ви да отговаряте на въпроси, естествено е да се очаква, човек с вашето положение да заеме такава позиция, докато не получи юридическа консултация. Деликатно положение. Много деликатно. Те, разбира се, ще положат всички усилия да намерят потвърждение на бележката. Основателно е обаче да се приеме, че то не може да бъде дадено от друг, освен от човека, който я е изпратил. Ако той се осмели да потвърди, ние ще го хванем. Ще го предизвикаме и ще го хванем — погледна нагоре към стенния часовник. — Няма да седим със скръстени ръце и да чакаме всичко да стане от само себе си. Имам тридесет минути. В сряда сутринта ми казахте, че никой на света не знае за вашия флирт с госпожица Ъшър. Сега знаем — сбъркали сте. Трябва да преразгледаме всеки миг, който сте прекарвали с нея и сте могли да бъдете видени и чути. Когато в четири часа си тръгна, господин Гудуин ще продължи разговора с вас. Започнете от деня на първата ви среща — тогава тя ви е обслужила в магазина на Кордони. Имаше ли ваши познати наблизо?

Когато Улф караше някого да си спомни всяка подробност от минало преживяване, ставаше по-лош и от домакиня, опитваща се да открие малко незабърсан прах, пропуснат от слугинята. Веднъж седях осем часа без прекъсване — от девет вечерта до съмване — докато той

прекарваше един шофьор през всяка секунда на пътуването му до Ню Хейвън и обратно, преди шест месеца. Сега не беше толкова дребнав, но все едно, не прескачаше нищо. До четири часа — часът му за начало на играта с орхидеите — бяхме минали епизода в магазина на Кордони, три вечери — в Уудбайн, в Уестчестър и при Хенке на Лонг Айлънд, и един обяд при Гайдо, на Шестдесет и девета улица.

Продължих повече от час, следвайки в общи линии модус операнди^[1] на Улф. Сърцето ми обаче изобщо не се разтуптяваше от неговия трепет. Същият успех, според мен, можеше да се постигне и с поставянето на един-единствен въпрос: „Някога, когато сте били с нея, независимо къде, включително и в Канада, да сте виждали или чували някой свой познат?“ После трябваше само да проверите дали няма празноти в паметта му. Що се отнася до вероятността да са ги видели, той не знаеше, имало е много възможности. Освен в ресторантите, тя три пъти е била в колата му в центъра на града, по светло. В деня на заминаването им за Канада, той паркирал колата — Фейт била вътре — пред клуба си и отишъл да остави бележка на някого.

Продължавах. Работехме по третия ден в Канада, някъде в Квебек. Звънна се на вратата. Отидох в антрето, погледнах през стъклото за еднопосочно виждане и видях инспектор Крамър от Отдела за убийства.

Не бях особено изненадан — знаех, имаше указателен знак за тях, а те бяха достатъчно заинтересовани, за да го намерят. Както подсъзнанието на Лейдлоу беше взело предварително решение, така го взе и моето. Отидох при стойката, откачих шапката и палтото на Лейдлоу, върнах се в офиса и казах на клиента:

— Дошъл е инспектор Крамър. Търси те. Отгук. Тръгвай...

— Но, как...

— Няма значение, как. — Пак се звънна на входната врата. — По дяволите, тръгвай!

Той ме последва в кухнята. Фриц беше при голямата маса, правеше нещо на една патица. Казах на Фриц:

— Господин Лейдлоу иска да излезе през задния вход по спешност. Аз нямам време — Крамър иска да влезе. Изведи го бързо и не си го виждай.

Фриц тръгна към задния вход. Той излизаше в личната ни заградена градина, ако може така да се нарече. В оградата имаше порта

към пътеката между сградите, водеща до Тридесет и четвърта улица. Докато вратата се затвори след тях звънецът звънна още веднъж. Отидох в антрето, без да бързам, сложих веригата и отворих вратата пет сантиметра — толкова позволяваше веригата.

— Търсите мен, предполагам? — заговорих учтиво. — С господин Улф, знаете, няма да можете да се видите до шест часа.

— Отворете, Гудуин.

— При известни условия. Много добре знаете, какво ми е наредено — никакви посетители между четири и шест, освен ако не са лично за мен.

— Знам, отворете.

Приех го като съгласие от негова страна. И той разбра, че съм го приел така. Макар и да беше възможно някой — сержант Стъбинс, например — да е на път към нас със заповед за обиск. Следователно, щях да смекча нещата, ако пуснех Крамър без такава заповед.

— Е, щом търсите мен — казах — свалих веригата и отворих широко вратата.

Той прекрачи прага, пресече антрето и влезе в офиса.

Затворих вратата и тръгнах след него. Когато стигнах обаче него вече го нямаше. Вратата към предната стая беше отворена. След миг се появи от нея и изляз срещу мен:

— Къде е Лейдлоу?

Бях оскърбен.

— Мислех, че търсите мен. Ако аз...

— Къде е Лейдлоу?

— Откъде да знам. Лейдлоувци колкото си щете, но при мен няма нито един. Ако имате предвид...

Тръгна към антрето, минавайки на една ръка разстояние от мен. Правилата за работа с пазителите на закона са противоречиви. Дали да ги задържите със сила или не — зависи. Можех да задържа Крамър да не влезе в къщата с помощта на веригата. Щях да го спра и да не се качва по стълбите, ако там имаше заключена врата и аз бях отказал да я отворя. Но не можех да го задържа, стоейки на първото стъпало и пречейки му да мине, независимо до каква степен внимавах да не го ударя. Тези правила може би имаха някакъв смисъл за юристите, но не и за мен.

Ала правилото си е правило, макар че той бе приел нашите правила, преди да го пусна вътре. Затова не се хабих да викам, докато пресичаше антрето на път към стълбите. Запазих си дъха за изкачването плътно след него. Показваше, че щом го притиснат обстоятелствата, губи и честта и доброто си възпитание. Не бих се учудил, ако на първата площадка свие наляво и се намъкне в стаята на Улф, или на втората площадка, свие надясно и се озове в моята стая.

Той обаче продължи нагоре. Влезе във вестибюла.

Не знам дали мразеше орхидеите, защото Улф ги обичаше или просто беше далтонист, но малкото пъти, когато съм го виждал в оранжерията, не е давал никакви признаци, че забелязва, че на пейките има нещо. Наистина, докато беше в тази къща умът му работеше трескаво, инак нямаше да е тук. Това би могло да послужи за обяснение. Онзи следобед от двете страни на пътеката в хладната стая пъстрееха дългите метлообразни цветове на Одонтогломите — жълти, розови, бели на точици, на съцветия и поотделно. В тропическата стая хибридите на Милтония и Феленопсис изхвърляха розово, зелено, кафяво към стъкления таван. В средната стая, както винаги се пъчеха Катлеите. А Крамър сякаш си пробиваше път между редици изсъхнали царевични стъбла.

Вратата от средната стая към стаята за садене беше затворена, както обикновено. Крамър я отвори, аз влязох след него. Не се обърнах да затворя вратата. Заобиколих Крамър и обявих на висок глас:

— Каза, че идва при мен. Отворих му. Той се втурна покрай мен първо в офиса, после в предната стая и започна да джавка: „Къде е Лейдлоу?“. Нямам, казах му, Лейдлоу. Тогава той се спусна към стълбите. Очевидно така страстно желае човек на име Лейдлоу, че цялото му възпитание се е изпарило.

Теодор Хорстман миеше саксии на умивалника. Обърна се да погледне, но преди да свърша се обърна обратно и продължи да си мие саксиите. Улф проверяваше разсадите. Обърна се на сто и осемдесет градуса. Гневният му поглед падна първо върху мен, но като свърших да говоря, се премести върху Крамър.

— Полудял ли сте? — попита ледено Улф.

Крамър стоеше в средата на стаята, отговаряйки на погледа.

— Един ден... — каза той и спря.

— Един ден, какво? Вашето съзнание ще се завърне отново при вас?

Крамър направи две стъпки напред.

— Пак се опитвате да ме изместите — каза той. — Гудуин превръща самоубийството в убийство и за вас това е добре дошло. Вчера при вас са били онези момичета. Тази сутрин — мъжете. След обяд повикахме Лейдлоу, за да му покажем нещо. Той отказа да отговаря и тръгна към вас. Знам, че е бил тук. Дойдох...

— Ако не бяхте инспектор — вмъкнах се аз — щях да кажа, че това е лъжа, но тъй като сте, ще го нарека измислица. Не знаете дали е бил тук.

— Знам, че си спря такси и даде вашия адрес. Когато видя, че го следят, спря при една телефонна кабина и се обади някъде. После взе друго такси до място, имащо изход към друг квартал и е минал по друга улица. Къде, да предположа, че е дошъл?

— Поправка. Вие предполагате, че е бил тук.

— Добре, предполагам, — направи още една стъпка към Улф. — Виждали ли сте Едуин Лейдлоу през последните три часа?

— Твърде невероятно — заяви Улф. — Знаете колко стриктно спазвам личното си разписание. Знаете, отхвърлям всеки опит за безпокойство през тези два часа на почивка. А вие нахълтвате в дома ми с измама. После връхлитате тук и ми задавате въпрос, на който нямате право да получите отговор. Няма и да получите. Всъщност при тези обстоятелства, съмнявам се да можете да зададете въпрос, на който аз бих отговорил — обърна се, предоставяйки на нашите погледи обширното пространство на своя гръб, и извади един от разсадите.

— Струва ми се — казах съчувствено на Крамър, — за вас би било най-добре да си вземете разрешително за обиск и да изпратите вашите момчета да търсят веществени доказателства, като например, фасове от цигари, каквито пуши той. Досещам се, къде ви боли: Никога не забравяте денят, когато дойдохте с разрешително и екип да търсите жена на име Клара Фокс. Претърсихте навсякъде, включително и тук, ала не я намерихте. Впоследствие разбрахте, че е била скрита в един кашон в тази стая. Върху него имаше осмундия и Улф непрекъснато я пръскаше с вода. Мислехте, че ако се втурнете вътре, преди да дам сигнал за тревога, ще намерите Лейдлоу тук. Няма

го. Ударихте на камък. Не върви да изисквате обяснение, защо Лейдлоу е дошъл да обсъди с Улф нещо, което не е пожелал да обсъжда долу в града. Трябва да си сваляте палтото, когато влизате вътре, инак ще настинете, когато излезете пак навън. Говоря ей така, да ви развличам, докато дойдете на себе си. Тази сутрин Лейдлоу беше тук, заедно с другите. Вие очевидно знаете. Който и да ви е казал, трябва...

Обърна се и тръгна. Последвах го.

---

[1] Начинът на работа — лат. — Б.пр. ↑

11.

В шест и пет се обади Сол Панзър. Беше задължителното му обаждане. Когато един или повече от тях са навън по задачи, те се обаждат на обяд и после малко след шест, за да докладват за напредъка си или за липсата на такъв и да получат нови указания. Сол съобщи, че се обажда от телефона в бара грил на Бродуей, близо до Осемдесет и шеста улица. Улф, току-що слязъл от оранжерията, му оказа честта да вдигне телефона на бюрото си и да го изслуша.

— Засега само разглеждаме — докладва Сол. — Марджъри Бетс живее с госпожа Елайн Ъшър на адреса на Осемдесет и седма улица. Собственик е госпожа Ъшър. Влязох вътре по един от улуците, за да се видя с госпожица Бетс, но не стигнах доникъде. Госпожа Ъшър напуснала дома си в сряда вечерта и тя не знае къде е, нито кога ще се върне. Говорихме с двама асансьорни техници, с портиера, с петима съседни, с четиринадесет души от местните магазини и лавки, с инвалида, когото госпожа Ъшър покровителства. В момента Ори търси прислужницата — тя си е тръгнала в пет и тридесет. Искате ли да ви дам описанието на госпожа Ъшър?

Улф каза не, аз казах да, едновременно с него.

— Добре — продължи Улф — направи му тази услуга.

— Около четиридесет. Най-ниската посочена възраст беше тридесет и три, най-високата — четиридесет и пет. Сто шестдесет и пет сантиметра, петдесет и пет килограма, сини, поставени близо очи, овално лице, добре поддържа хубавата си кожа, преди две години косата ѝ е била светло кестенява, сега е изрусена, носи я пусната, средно дълга. Облича се добре, но малко безвкусно. Става от сън около дванадесет на обяд. Мрази да дава бакшиши. Близко е до истината, мисля, но е само предположение без нищо конкретно — никъде не работи, ала винаги има пари. Обича мъжете. В този апартамент живее от осем години. Никой никога не е виждал съпруг. Шестима от разпитаните познават дъщерята Фейт и я харесват. От четири години не са я виждали. Госпожа Ъшър никога не я споменава.

— Това ще ни свърши работа — изсумтя Улф.

— Да, сър. Да продължаваме ли?

— Да.

— Добре. Ще изчакам да видя дали Ори няма да се появи отнякъде с прислужницата. Ако не се появи, имам няколко други идеи. Госпожица Бетс може да излезе тази вечер. Апартаментът се заключва само с един Уят.

— А инвалидът, когото покровителства — попитах аз — не го ли е покровителствала и в сряда вечерта?

— Според него не. Намери го Фред. Аз не съм го виждал. Фред мисли, че добре го е разбрал.

— Виж сега — продължих аз — казваш, само един Уят, но за него ще ти трябва нещо повече от кламер. Мога да отскоча до теб с връзката и да обсъдим въпроса...

— Не — каза твърдо Улф — ти ще ми трябваш тук.

Не уточни за какво. Единственото, което направи, след като затворихме, беше да попита как съм се отървал от Лейдлоу и да поиска отчет за оня час и половина, дето бях прекарал насаме с клиента. Можех да изложа всичко в едно изречение. Щях да кажа просто — бесполезно беше. Ала той ме чопли чак до вечеря. Знаех каква беше тайната му мисъл. И той знаеше, че аз знам. Ако бях отишъл да помагам на Сол за нелегалното влизане в апартамента на Елайн Ъшър, съществуваше вероятност, макар и едно на един милион, да не успея да се върна, за да вдигам телефона сутринта.

След вечеря се върнахме в офиса. Той реши, че е време да се напругне малко. Вероятно бе видял израза на лицето ми, когато си взе книгата — Фриц тъкмо бе сервирал кафето.

Свали книгата.

— По дяволите — започна той — искам да видя госпожа Ъшър не просто защото дъщеря ѝ е казала, че я мрази. Налице е и друг факт — тя е изчезнала.

— Да, сър. Нищо не съм казал.

— Погледът ти каза нещо. Разсъждаваш, предполагам, върху двата бледи намека за възможната самоличност на човека, изпратил съобщението на районния прокурор.

— Изобщо не разсъждавах. Това е по вашата част. Какви са двата намека?

— Много добре знаеш. Единият е, че Остин Байн е казал на Лейдлоу, че е видял Фейт Ъшър в Грентъм хаус. Не е споменал името ѝ, а Лейдлоу не е намерил тона и държанието му за насочващи. Този факт обаче заслужава внимание. Разбира се, не си могъл да го обсъдиш с Байн, защото би се наложило да излъжеш доверието на нашия клиент. И все още не можеш по същата причина.

Кимнах.

— Регистрираме го. Кой е другият?

— Госпожица Грентъм. По особен начин е обяснила на Лейдлоу отказа си да се омъжи за него — не танцувал достатъчно добре. Вярно е, че жените непрекъснато обясняват нещата по невероятен начин, без да знаят, че начинът е невероятен. Но госпожица Грентъм трябва да е знаела, че причината за отказа ѝ е невероятна. Ако истинската причина е просто липсата на интерес към него, тя би избрала по-подходящ начин да му го покаже, освен ако не го презира. Презира ли го?

— Не.

— Тогава защо ще го оскърбява? Оскърбление е да отхвърлиш предложението за женитба — върховната капитулация на мъжа — с пренебрежение. Направила го е преди шест месеца, през септември. Не е неоснователно да се предположи, истинската причина да е, че е знаела за историята с Фейт Ъшър. Способна ли е на нравствена погнуса?

— Вероятно, щом това засяга желанията ѝ.

— Трябва, струва ми се, да се видиш с нея. Очевидно танцуваш достатъчно добре. Налага се, без да разкриваш ангажимента ни към Лейдлоу...

Звънна телефонът. Обърнах се да го вдигна, надявайки се, че се обажда Сол, трябват му ключове. Уви. Сол не е сопран. Някой искаше да ме види. Изобщо не спомена за ключове. Тя искаше мен. Искаше ме незабавно. Казах ѝ да ме чака след двадесет минути. Затворих и се завъртях.

— Синхронът — обърнах се към Улф — не можеше да бъде по-добър. Задоволително. Уредили сте го, предполагам, докато ходих да докарам Лейдлоу. Беше Селия Грентъм. Искане да ме види. Спешно. Вероятно, за да ми каже защо е оскърбила Лейдлоу, когато той ѝ е предложил да се омъжи за него — станах. — Великолепен синхрон.

— Къде? — изсумтя Улф.

— У тях — бях тръгнал вече и се обърнах да се поправа. —
Имам предвид при майка й. Знаете телефонния номер — излязох.

Имаше поне двадесет възможни причини, като изключим личните, Селия да иска да ме види. Ала тя дори не намекна, коя от тях я е накарала да се обади. И тъй като скоро щях да разбера, явно е било безполезно да гадая, макар че в таксито на път към покрайнините на града правих точно това. Когато натиснах звънеца във вестибюла на двореца на Пето авеню, бях премислил едва половината от причините.

Чудех се кой ли ще бъда за Хакет — тайния детектив или госта — но не му се наложи да решава този проблем. С него беше Селия. Тя пое палтото ми и му го подаде. После се вкопчи в лакътя ми и ме повлече към вратата на стаята вдясно, наричана приемна стая. Затвори вратата и се обърна към мен.

— Майка ми иска да те види.

— Така ли? — повдигнах вежди. — Каза ми, че ти искаш да ме видиш.

— Наистина искам да те видя, но това ми дойде наум едва след като мама ме накара да те примамя със себе си. Дойде полицейският комисар. Искаха да говорят с теб, но мислеха, че няма да дойдеш, затова тя ме помоли аз да ти се обадя. Тогава разбрах, че и аз искам да говоря с теб. Те са горе в музикалния салон, ала първо аз ще те попитам нещо. Какво е имало между Едуин Лейдлоу и онова момиче, Фейт Ъшър?

Това променяше плановете ми. Според идеята на Улф трябваше да разбера дали знае тайната на нашия клиент, без да си разкривам картите. А тя ме замери с тази тайна. Наложих се да се престоря на несведущ.

— Лейдлоу ли? — поклатих глава. — Откъде да знам. Защо?

— Не знаеш ли за такава връзка?

— Не. Трябваше ли да знам?

— Мислех, че би трябвало, след като забърка цялата каша. Разбираш ли, сигурно ще се омъжа за него някой ден. Ако обаче попадне в затруднено положение, ще се омъжа за него сега, щом ти се държиш като мерзавец. Това е основано на вътрешна информация, но не е потвърдено. Мерзавец ли си?

— Ще си помисля и ще ти кажа. Та, какво е имало между Лейдлоу и Фейт Ъшър?

— Точно това искам да разбера. Питат всички ни, дали не ни е известно, че Лейдлоу някога я е познавал. Не я е познавал, разбира се. Получили са, мисля, анонимно писмо. Помислих си така, защото те поискаха да напишат нещо на всичките ни четири, не, пет пишещи машини — на Хакет, на Сесе, моята и двете в кабинета на майка ми. Пак ли се опитваш да ме объркаш? Наистина ли не знаеш?

— Сега вече знам — ти ми каза — потупах я по рамото. — Ако някога закъсаш за работа, обади ми се. Имаш данни за детектив, щом си разбрала защо им трябват образци от шрифта на пишещите машини. Дадохте ли им?

— Да. Можеш да си представиш в какъв възторг беше майка ми, но им позволи да си вземат образци.

Отново я потупах по рамото.

— Не позволявай да провалят плановете ти за женитба. Получили са анонимно писмо, няма съмнение — анонимните писма са под път и над път. Каквото и да казва писмото за Лейдлоу, дори да го обявява за баща на детето ѝ, нищо не доказва. Хората, пращаци анонимни писма, не са...

— Не става дума за това — каза тя. — Ако е баща на детето ѝ и аз се омъжа за него, ще имаме семейство. Аз искам да имам семейство. Притеснявам се за друго — да не попадне в трудно положение. Ти не можеш да ми помогнеш.

Госпожа Ируин я беше оценила доста точно. Селия разглеждаше нещата по свой начин.

— А сега решавай — продължи тя. — Ако не искаш да се срещаш с майка ми и полицейския комисар, знаеш къде са палтото и шапката ти. Не обичам да ме използват за примамка — ще им кажа, че са те хванали лудите и си си отишъл.

Колебаех се. Идеята за разговор с госпожа Робилоти имаше своите привлекателни страни. Дамата вероятно беше достатъчно ядосана, за да каже някои интересни неща, макар че в присъствието на полицейския комисар Скинър щяхме само да обикаляме около същината на въпроса. Независимо от това щеше да е полезно да разбера защо са си направили труда да използват Селия за стръв. Отвърнах, че би ми било неприятно да разочаровам майка ѝ и тя ме поведе през вестибюла нагоре към музикалния салон. Там във вторник вечерта се присъединихме към дамите, след като останахме без коняк.

В салона беше цялото семейство. Сесил стоеше до прозореца, господин и госпожа Робилоти и полицейският комисар седяха в далечния край, държаха чаши, но не с шампанско. Щом Селия и аз се доближихме, Робилоти и Скинър станаха, но не за да се ръкуват. Госпожа Робилоти вдигна костеливата си брадичка, ала не получи желания ефект — не можеш да погледнеш някого от горе на долу, когато той е прав, а ти си седнал.

— Господин Гудуин дойде по собствено желание — каза Селия. — Предупредих го, че искахте да го примамите, но той дойде. Господин Скинър, господин Гудуин.

— Познаваме се — отговори комисарят. Тонът му показва, че не съм сред най-скъпите му спомени. Не го бях виждал от година и нещо — имаше повече бели коси над ушите и няколко нови бръчки.

— Бих желала да заявя — обърна се към мен госпожа Робилоти — бих предпочела никога да не ви допусна в дома си.

Скинър поклати глава към нея.

— Успокой се, Луиз — той седна и впери поглед в мен. — Разговорът е неофициален, Гудуин, и не се записва. Албърт Грентъм беше мой близък и скъп приятел. Би му било противно подобно нещо да се случи в дома му. Дължа му...

— Би му било противно също — прекъсна го Селия — да помоли някого да дойде и да не го покани да седне.

— Съгласен съм — каза Робилоти. — Седнете, Гудуин.

Не предполагах, че е толкова смел.

— Може би не си заслужава — погледнах надолу към госпожа Робилоти. От тази точка ъглите ѝ изглеждаха още по-остри. — Искали сте да ме видите, каза дъщеря ви. Само за да ми съобщите, че съм неприятен посетител ли?

Не можеше да ме погледне от горе на долу, но можеше да гледа.

— Преживях — каза тя — трите най-лоши дни в живота си и причината сте вие. Сблъсквала съм се с вас и преди. С вас и с човека, за когото работите. Не трябваше да ви каня. Доста способни сте, струва ми се, в изнудването. Според мен целите точно това. Искам да ви кажа, няма да се подам и ако се опитате...

— Спри, мамо — издекламира Сесил. — Клеветиш.

— Безполезно е — намеси се Скинър. — Както казах, Гудуин, разговорът е неофициален и не се записва. Никой от колегите ми

включително и районният прокурор не знае, че съм тук. Да предположим, само да предположим, когато тук, във вторник вечер е станало нещо, за което вие сте казали, че ще го предотвратите, вие сте били разгневен — естествено е — и разгорещен сте изтърсили, че според вас Фейт Ъшър е била убита. Едва по-късно сте установили в какво сте се забъркали. От участъковите полицаи думите ви са пристигнали при дежурните, при инспектор Крамър, при районния прокурор. Към този момент вие вече сте били замесен.

Усмихна се. Познавах тази усмивка. Много други хора също я познаваха.

— Друго предположение, просто предположение — продължи той. — Някъде по веригата, вероятно в началото ѝ, на вас с Улф ви е дошло наум, че някои от замесените хора са богати и заемат високо положение в обществото, следователно съобщението за разследването на убийство би накарало някои от тях да потърсят услугите на частен детектив. Ако това беше факт, а не предположение, досега на вас с Улф би ви станало ясно, че очакванията ви са напразни. Никой от замесените не е толкова глупав, та да ви наеме. Нищо няма да получите.

— Да коментирам ли по хода на вашите разсъждения — попитах аз — или да изчакам да свършите?

— Изчакайте да свърша, моля. Разбирам положението ви. Разбирам колко трудно ще ви бъде да отидете сега при инспектор Крамър или при районния прокурор и да кажете, че след като допълнително сте обмислили нещата, сте установили, че сте сбъркали. Имам предложение. Предлагам ви — искали сте да проверите своите наблюдения, за да бъдете абсолютно сигурен в основанията си.

Тази вечер сте дошли да огледате още веднъж местопроизшествието и сте ме заварили тук. След внимателно проучване — разстояния, позиции и т.н. — сте разбрали, че макар и да нямате за какво да се извинявате, вероятно сте били прекалено самоуверен. Допускате възможността Фейт Ъшър сама да е отровила шампанското си. Приемате, че ако официалното заключение е самоубийство, вие няма да го оспорвате. Аз, разбира се, ще бъда задължен да гарантирам, че няма да ви бъдат нанесени щети или причинени безпокойства, и че няма да бъдете разпитван. И ще изпълня това си задължение. Вероятно ще трябва да говорите с Улф, преди да

ми дадете отговор. Бих искал обаче да го получа колкото е възможно по-скоро. Можете да му телефонирате оттук, или от някой уличен телефон, ако искате. Или дори да отидете при него. Ще ви чакам тук. Нещата се проточиха твърде дълго. Предложението ми, мисля, е основателно и честно.

— Свършихте ли? — попитах.

— Да.

— Аз също мога да правя предположения, но каква полза? Освен това съм поставен в неизгодно положение. Мама често ми казваше никога да не оставам там, където не ме искат. Чухте госпожа Робилоти. Аз съм много чувствителен, но търпях, доколкото мога.

Обърнах се и си тръгнах. Настигнаха ме гласове — на Скинър, на Селия, на Робилоти. Не се спрях.

12.

Ако от нямане какво да правите се опитате да прецените кое е най-тщеславното изказване, което някога сте чули или сте чели, кое бихте посочили? Онази вечер една моя приятелка ми подхвърли тази идея и цитира Луи XIV: „Държавата, това съм аз.“ На мене не ми се наложи да отивам толкова назад във времето. Моята фраза, отвърнах, е: „Те ме познават.“ Тя, естествено, поиска да знае кой я е казал и кога. И тъй като убиецът на Фейт Ъшър бе осъден предния ден и делото бе приключено, отговорих на нейните въпроси.

Фразата бе казана от Улф, когато онзи петък се върнах вкъщи и му докладвах. Свърших и изкоментирах:

— Знаете ли, много е глупаво. Полицейският комисар, районният прокурор, инспекторът от отдел „Убийства“ не могат да си намерят място, само защото ако обявят самоубийство, един тъмен гражданин може да нададе вой.

— Те ме познават — каза Улф.

Възразявайте, ако можете. Бе доказано от миналото. Наистина го познавах. Ами ако те официално обявят самоубийство и след ден, седмица или месец Улф се обади на телефон УА 9–8241 и ги повика да приберат убиеца и свидетелите? Естествено не бяха сигурни, че ще стане точно така, но миналият им опит показваше — възможността да стане бе поне толкова голяма, колкото и възможността да не стане. Не искам да кажа, че е било оправдано. По-добре би било да опиша положението.

Улф задържа дъха си, каза: „Те ме познават“ и си взе книгата.

На следващия ден, събота, разменихме по няколко думи. Бомбата дойде веднага след обяда. Сол се обади в осем и половина сутринта — закусвах, пиех си второто кафе — докладва: никакъв напредък. Марджъри Бетс си стояла в апартамента цяла вечер, така че бравата Уят не била разочовъркана. По пладне се обади пак — още няколко пункта подобрена информация, но все още никакъв напредък. Ала в два и половина, тъкмо се бяхме върнали в офиса след обяд, отново звънна

телефонът — Сол имаше новини. Бяха я намерили. Един хотелски прислужник за поръчки из града отишъл в апартамента ѝ и излязъл с куфар, с поименен етикет. Беше чудесно, разбира се. Сол и Ори се качили на метрото точно зад него. На етикета пишело: „Госпожица Едит Ъпсън, стая 911, хотел Кристи, 523 Лексингтън авеню“. На куфара имало печат с инициали Е. Ъ.

Не е лесно да видиш човек, който се крие в хотелска стая. Те обаче се справили и с това. Сол не бил натоварен с багаж, пристигнал в хотела преди прислужника, качил се на деветия етаж и се разхождал пред вратата на стая 911, точно когато тя се отворила, за да бъде внесен багажът. Ако в описанията е имало поне капка истина, Едит Ъпсън била Елайн Ъшър. На Сол, разбира се, много му се искало да я подбере веднага, на място. Но тъй като това все пак е Сол, той се оттеглил да обмисли положението и да телефонира. Искаше да знае, дали ще има някакви указания или ще трябва да действа по свое усмотрение.

— Ще имаш нужда от помощници — казах аз. — Ще бъда при теб след двадесет минути. Къде...

— Не — прекъсна ме Улф в своята слушалка. — Продължавай, Сол, както намериш за добре. Ори е на твое разположение. За този вид действия твоите способности са не по-малки от моите. Доведи ми я.

— Да, сър.

— И по възможност да е настроена да отстъпва. Както и да е, доведи я.

— Да, сър.

Ето тук с Улф си разменихме няколко думи. Оставих слушалката не особено нежно и станах.

— Днес е събота — казах, — получих си чека за тази седмица. Искам да си получа и обезщетението за един месец напред, предвидено при прекъсване на договора ми.

— Фу.

— Без фу. Прекъсвам отношенията си с вас. Минаха осемдесет и осем часа откакто наблюдавах смъртта на момичето. Единствената ви блестяща идея — блестяща е, съгласен съм — беше да се намери майка ѝ. Отказвам да си стоя тук, докато Сол я взима и я води. Сол не е десет пъти по-умен от мен, а само два пъти. Обезщетението ми ще бъде...

— Млъкни.

— С удоволствие — отидох до сейфа, извадих чековата книжка и я сложих на бюрото си.

— Арчи.

— Нали млъкнах — отворих чековата книжка.

— Естествено е. То е в нас — живи хора сме. Каквото и да става в живота, е естествено. Ти си твърдоглав, аз заповядвам. Търпимостта ни един към друг е постоянно повтарящо се чудо. Идеята ми, блестяща или не, не е само една. Две са. Занемарихме Остин Байн. Ти за последен път се видя с него преди два дни и две нощи. Той те закара на онази вечеря, като се престори на болен, без всъщност да е болен, той е казал на Лейдлоу, че е видял госпожица Ъшър в Грентъм хаус, той я е включил в списъка на гостите — заслужава по-добро отношение от наша страна. Предлагам ти да му обърнеш съответното внимание.

Обърнах глава, но оставих чековата книжка отворена.

— Как? Да му кажа, че не ни харесват неговите обяснения и искаме нови ли?

— Глупости. Не си толкова наивен. Изследвай го. Проучи го.

— Вече свърших тази работа. Знаете, какво каза Лейдлоу. Няма видими признаци на доходи, но има апартамент и кола, играе покер и не ходи гол. Между другото, очите ми останаха в неговия апартамент. Ако му закачите това убийство и ако чудото на взаимната ни търпимост престане да действа, сигурно ще се погрижа за апартамента му. Да не би да се готвите да кажете, че искате да го видите?

— Не. Нямам инструмент, с който да го обработя. Просто чувствам, че е занемарен. И ти няма да имаш инструмент, ако се приближиш към него. Най-добре ще бъде, може би, да го поставим под наблюдение.

— Ако отложи написването на този чек, това указание ли е?

— Да.

Е, щях да изляза на въздух и поне за малко да се отдалеча от нашето чудо. Върнах чековата книжка в сейфа, взех двадесет по десет от чекмеджето, казах на Улф, че изчезвам и излязох в антрето да си взема палтото и шапката.

Когато започвате да следите някого, желателно е да знаете, къде се намира. Бях в неизгодно положение — знаех единствено, че Байн може да бъде в Джърси сити, или в Бруклин, или в някой друг район на

покерен маратон; можеше и да си е вкъщи, да лежи в леглото с простуда, или да се разхожда в парка. Взех малко въздух, изминавайки пеша двете мили до Бодуин стрийт. На ъгъла на Бодуин и Арбър намерих уличен телефон и избрах номера на Байн. Никой не вдигна. Сега поне знаех, къде го нямаше. Наложих се отново да се боря с изкушението. Винаги се изкушавам да си играя с брави. Един от най-добрите начини да проверите слуха си е да влезете в нечия крепост неканен, и търсейки тук и там нещо интересно, да се ослушвате за стъпки по стълбите или за шум от асансьор. Ако не ги чуete навреме, слухът ви е дефектен и ще ви се наложи следващия път да си вършите работата по друг начин. Преодолях изкушението и тръгнах надолу по улицата към едно работно място — бях го забелязал в четвъртък следобед — имаше артистична табелка, опасана с разноцветни точки, на нея пишеше, мисля, „Кътчето на Ами“. Влязох. Часовникът ми показваше 4 часа и 12 минути. Между този момент и шест и петнадесет — малко повече от два часа — седях на масата до прозореца, откъдето се виждаше входът на номер 87 през улицата, малко встрани. Изядох пет парчета пай, два ябълкови резена, един зелен домати, шоколад, изпих четири чаши мляко и две кафета. За да не предизвикам любопитство относно службата или режимът ми на хранене, бях извадил бележника и молива си и правех скици на котката, спяща на един стол. Във Вилидж това служеше като обяснение за всичко. Паят, между другото, беше повече от задоволителен. Искаше ми се да занеса едно парче на Фриц. В шест и петнадесет навън започна да се смрачава. Поисках си сметката и тъкмо си прибирах бележника в джоба, когато пред номер 87 спря такси. От него слезе Малкият Байн и тръгна към входа си. Донесоха ми рестото. Добавих към бакшиша с думите: „За котката“, и станах.

Нямаше нищо по-удобно от входа срещу 87-и номер — негов клиент бях и в четвъртък. Вечерно време трябва да сте по-близо до обекта, отколкото през деня, независимо, колко добри са очите ви. Можех само да се надявам Малкият да не е решил да прекара вечерта свит на топка, с книга в ръка, или без. Едва ли. Налагаше се да яде — съмнявах се, че си готви. В прозорците на петия етаж се появи светлина и ми отвори работа — да вдигам глава нагоре на всяка половин минута, за да видя дали не е изгаснала. Вратът ми бе започнал да чувства напрежение. В 7 и 2 минути светлината най-сетне изгасна.

След още няколко минути обектът излезе от вестибюла и сви надясно. Не е лесно да следиш сам човек в Манхатън, дори и неопитен. Ами ако изведнъж реши да вземе такси... Има сто „ако“ и всички са на негова страна. Играта обаче винаги доставя по-голямо удоволствие, когато шансовете са против вас — ако спечелите, отразява се по-добре на самочувствието ви. По тъмно, естествено, не е по-лесно, особено ако обектът ви познава. В случая нямах никакви разходи, наблюдавайки Байн — нито едно от стотте „ако“ не се осъществи. Беше просто десет минутна разходка. Той зави наляво по Арбър, пресече Седмо авеню, мина три преки на запад и една в посока към града и влезе във врата с надпис на стъклото: „Гостилницата на Том“.

Ето едно от положенията, при които познанството ви с обекта ви пречи — не можех да вляза. Можех само да си потърся наблюдателен пункт. Намерих чудесно място — тесен проход между сградите, точно отсреща, през улицата. Можех да вляза цели три метра навътре от предната линия на зданията — там изобщо не идваше светлина — и все едно, да продължа да виждам фасадата на гостилницата. Имаше даже нещо метално за седане, ако краката се уморяха.

Но те не се умориха. Не ми се наложи да стоя дълго. Не бях стоял и пет минути, когато изведнъж ми дойде компания. Дотук бях сам, сега вече с мен имаше някой. Един човек се плъзна вътре, видя ме и се загледа в тъмнината. Спорът, кой от нас вижда по-добре, възниквал в различни ситуации, бе разрешен — заговорихме едновременно. Той каза: „Арчи“, аз казах: „Сол“.

— Какво по дяволите правиш тук? — попитах.

— И ти ли я пасеш? — отвърна той. — Трябваше да ми кажеш.

— Аз съм с мъжа, дявол го взел. Къде е тя?

— Отсреща, в гостилницата на Том. Току-що дойде.

— Това е съдба. Едно на хиляда. Може, разбира се и да е съвпадение. Господин Улф казва, че в света, който действа главно наслуки, трябва да се очакват и съвпадения, но не чак такива. Говори ли с нея? Познава ли те?

— Не.

— Моят човек ме познава. Казва се Остин Байн. Висок е един осемдесет и един, седемдесет и пет килограма, слаб, дълъг като върлина, отпуснат, около тридесетте, кестенява коса, кафяви очи, кожа,

залепнала за костите. Влез вътре и погледни. Ако искаш да се обзаложим едно към десет, че са заедно.

— Никога не се обзалагам срещу съдбата — отговори той и тръгна.

Петте минути, докато го нямаше, се проточиха, сякаш бяха пет часа. Седнах на желязното нещо, ала ставах три или четири пъти.

Върна се:

— Заедно са, в сепаре, в далечния ъгъл. Той яде стриди.

— Скоро ще яде птица. Какъв подарък искаш за Коледа?

— Винаги съм си мечтал за твоя автограф.

— Ще го имаш. Ще ти го татуирам. Възниква обаче един проблем. Ти си с нея, аз съм с него. Те са заедно. Кой от нас командва?

— Много ясно, Арчи — господин Улф.

— Да, дявол го взел. Така можем да откараме до среднощ. Дали да не ги вкараме в някое мазе — знам едно подходящо — и да не измъкнем тайните им. Щом яде стриди, имаме достатъчно време да се обадим по телефона. Ти или аз?

— Ти, аз ще остана тук.

— Къде е Ори?

— Изгубих го. Той трябваше да я следи пеша, а аз — с кола. Тя взе такси.

— Имаме преднина. Добре. Сядай и се чувствай като у дома си.

Телефонната будка при бар грила на ъгъла беше заета. Наложих се да чакам. Бях уморен от чакане — доста ми се събра за последните четири дни. След няколко минути клиентът излезе и аз влязох. Затворих плътно вратата. Избрах добре познатия ми номер. Вдигна фриц. Искам да говоря с Улф, казах.

— Но, Арчи! Той вечеря!

— Знам. Кажу му, че е спешно.

Още едно неочаквано удоволствие — имах подходящо оправдание да вдигна Улф от масата. Беше създал прекалено много правила. Оттатък дойде неговият глас, или по-скоро ревът му.

— Е?

— Докладвам. Двамата със Сол спорим. Той мисли...

— Какво по дяволите правиш при Сол?

— Нали това ви казвам. Той мисли, че аз трябва да ви се обадя. Възникна протоколен въпрос. Аз проследих Байн до един ресторант —

гостилница, Сол проследил госпожа Ъшър до същия ресторант. Двата ни обекта са вътре, седят заедно в едно сепаре. Байн яде стриди. Въпросът е, кой е старши. Сол или аз? Единственият начин да получим отговор без насилие, беше да ви се обадим.

— По време на вечеря! — каза той.

Не му отговорих. Знаех, болката му е не, че преднамерено съм го прекъснал, а че двете му блестящи идеи са избрали точно този момент, за да се срещнат.

— Те сигурно знаят по-добре — казах съчувствено.

— Има ли някой при тях?

— Не.

— Знаят ли, че са ги видели?

— Не.

— Можеш ли да подслушаш?

— Сигурно, но се съмнявам.

— Добре. Доведете ги. Не бързайте — току-що седнах да вечерям. Дайте им възможност, след като ви видят, да говорят помежду си. Ял ли си?

— Прейдох с пай и мляко. Не знам за Сол, ще го питам.

— Питай го. Може да дойде да хапне... Не. Ще ти трябва.

Затворих и се върнах на предната линия.

— Искане да му ги заведем — започнах аз. — Естествено, след около час — току-що е седнал да вечеря. Знаеш ли какво е гений? Геният е човек, който прави нещата да стават, без да има ни най-малко понятие, че ще станат. Доста е сложно. Нашият гений попита, дали си ял нещо.

— В стила му е. Да, разбира се. Достатъчно.

— А сега планът за действие. Вътре ли ще ги хванем или ще чакаме да излязат?

И двете предложения имаха своите „за“ и „против“. Обсъдихме ги и решихме, Сол да влезе вътре и да види докъде са стигнали с яденето и щом прецени, че са хапнали достатъчно, за да им държи през следващите няколко часа, или пък те покажат признаци на приключване, да излезе и да ми махне, да влезе обратно и да стои близо до тях.

Явно са яли доста бързо. Не бяха минали и десет минути след влизането на Сол, когато той се показа, вдигна ръка, видя, че се

размърдах и се върна обратно. Пресяхох улицата, влязох, спрях за пет секунди — да свикна с шума и опушения от тълпата фон — и тръгнах към далечния ъгъл. Те бяха там. Байн усети първо, че някой го бутна на тясната пейка. Искаше да каже нещо, но видя кой го бутна и се опули срещу мен.

— Здравсти, Малък — казах. — Извинявай, че се намесвам, но искам да те запозная с един приятел. Господин Панзър. Сол, госпожа Ъшър. Господин Байн. Седни. Госпожо Ъшър, ще имате ли нещо против да му направите малко място?

Байн инстинктивно се опита да стане, ала в малкото тясно сепаре, това бе невъзможно, без да събори масата. Друсна се обратно. Отвори уста, после я затвори. От чашата в ръката на госпожа Ъшър капнаха няколко капки на масата. Сол се промуши покрай нея и я взе.

— Пуснете ме — каза Байн. — Пуснете ни или ще мина през вас. Тя се казва Ъпсън. Едит Ъпсън.

Поклатих глава.

— Не вдигай шум — само влошаваш положението. Господин Панзър познава госпожа Ъпсън, макар тя да не го познава. Да запазим спокойствие и да обсъдим положението. Вероятно имате...

— Какво искате?

— Опитвам се да ти обясня. Вероятно имате сериозна причина, за да си уговорите среща в тази затънтена дупка. Господин Панзър и аз сме любопитни да узнаем вашата причина. Има и други любопитни — пресата, обществеността, полицията, районният прокурор и Ниро Улф. Не очаквам да ми отговорите тук, в тази врява и в този пушек. Господин Панзър може да се обади на инспектор Крамър, докато аз си говоря с вас, и инспекторът ще ви прати кола или ще ви заведем да разкажете всичко на господин Улф. Както предпочитате.

Байн донякъде се успокои. Беше играл доста покер. Сложи ръка на рамото ми.

— Виж какво, Арчи, няма нищо за разказване. Смешно е, наистина — ние двамата заедно. Не сме се договаряли. Срещнах госпожа Ъшър преди година. Отидох да я видя, когато дъщеря ѝ постъпи в Грентъм хаус. Дойдох тук тази вечер, видях я, естествено е след случилото се, да поговоря с нея...

— Спести си го, Малък. Сол, обади се на Крамър.

Сол тръгна да се измъква. Байн се пресегна и го хвана за ръкава.

— Чакайте малко. По дяволите, не можете ли да ме изслушате?
Аз...

— Не — казах. — Няма да те слушаме. Имаш една минута да вземеш решение — погледнах си часовника. — След една минута ти и госпожа Ъшър или ще дойдете с нас при Ниро Улф, или ще се обадим на Крамър. Една минута — пак си погледнах часовника. — Засякох.

— Само ченгетата не — проговори госпожа Ъшър, — за Бога!

— Чуйте ме — започна отново Байн.

— Не. Четиридесет секунди.

Ако играеш „жребец“ и има само една карта, човекът срещу теб държи две валета, а ти имаш само дребни — няма значение, какви са неговите карти, нито пък твоите, Байн не се възползва от четиридесетте секунди. Бяха минали само десет, когато той изпълна шия, за да види сервитьора и да си поиска сметката.

13.

Наблюдавайки Елайн Ъшър от бюрото си — тя седеше на червения кожен стол — си казах, че обрисуваният от Сол портрет, сглобен от десетината описания, е доста точен. Овално лице, сини, поставени близо очи, хубава кожа, не много дълга руса коса, около четиридесетте. Бих ѝ дал 50 килограма, а не 55, но може да е отслабнала през последните няколко дни. Сложих я на червения кожен стол, като мислех, че е желателно Байн да е по-близо до мен. Той седеше между Сол и мен, а Сол беше между двата обекта. Моята подредба обаче скоро беше променена.

— Предпочитам — започна Улф — да говоря с вас поотделно, но първо трябва да се уверя, че не сте ни разбрали погрешно. Имам намерение да разкрия картите ви. Вие обаче не сте длъжни да ги разкривате. Преди да започна, или всеки друг момент, можете да станете и да си тръгнете. Ако го направите, повече няма да имате работа с мен. Оттам нататък с вас ще се занимае полицията. Обяснявам ви тези неща, защото не искам да ми подскочат нагоре-надолу. Ако желаете да си тръгнете сега, вървете — пое дълбоко дъх — току-що бе излязъл от столовата. Докато му докладвах за конференцията на високо равнище в гостилницата на Том, преди да влезе при гостите, още не си беше изпил кафето.

— Заплашиха ни и ни принудиха да дойдем — каза Байн.

— Разбира се, че са ви заплашили и са ви принудили. Аз ви задържам тук благодарение на същата заплаха. Ако предпочитате тях пред мен, вървете си. А сега, госпожо, бих искал да говоря с господин Байн насаме. Сол, заведи госпожа Ъшър в предната стая.

— Не отивайте — Байн се обърна към нея. — Останете.

Улф се обърна към мен.

— Ти беше прав, Арчи. Той е непоправим. Не си заслужава. Повикай господин Крамър.

— Не — каза Елайн Ъшър и стана от стола. — Ще отида.

Сол също стана.

— Оттук — посочи той, отвори вратата на предната стая и я задържа, за да мине дамата. Когато тя влезе в стаята, Сол я последва и затвори вратата.

Улф насочи погледа си към Байн.

— И така, господине, не си правете труда да повишавате тон. Стените и вратата са със звукова изолация. Господин Гудуин ми съобщи, как сте обяснили присъствието си в ресторанта заедно с госпожа Ъшър. Очаквате ли да приема това обяснение?

— Не — отговори Малкият.

Разбира се. Беше имал време да разбере, че номерът му няма да мине. Щом е отишъл при нея, когато дъщеря ѝ е постъпила в Грентъм хаус, как е научил, че е майка на Фейт? Не от дневниците и не от госпожа Ируин. От някои от другите момичета? Твърде сложно.

— С какво ще го заместите? — попита Улф.

— Казах така на Гудуин, защото истинската причина би поставила госпожа Ъшър в неудобно положение. Сега вече нищо не мога да направя. Запознах се с нея преди известно време, преди около три години. Към една година бяхме много близки. Тя вероятно ще го отрече. Почти съм сигурен. Естествено е.

— Не се и съмнявам. Случайна ли беше срещата ви тази вечер?

— Не — отвърна Малкият.

Беше имал време да разбере, че и това е много подозрително.

— Тя ми се обади днес сутринта — продължи той. — Каза, че се намира в хотел Кристи, регистрирана под името Едит Ъпсън. Знаеше, че съм племенник на госпожа Робилоти. Каза, че иска да се срещне с мен и да ме пита за починалата си дъщеря. Отвърнах, не съм бил там във вторник вечер. Знам, отговори тя, но все едно настоя да ме види. Съгласих се — не исках да я обидя. Не исках и да се разчува, че съм бил близък с майката на Фейт Ъшър. Договорихме се да се срещнем в онзи ресторант.

— Преди знаехте ли, че тя е майка на Фейт Ъшър?

— Знаех, че има дъщеря, но не знаех, че се казва Фейт. Говорила ми е за дъщеря си, когато ние... когато бях близък с нея.

— Какво ви пита за дъщеря си тази вечер?

— Искаше да разбере дали знам нещо, непубликувано във вестниците. Нещо за присъствалите или точно как е станало. За хората можех да ѝ кажа, ала за случилото се не знаех повече от нея самата.

— Желаете ли да развиете пред нас някоя от тези линии или да добавите нещо?

— Няма какво да добавям.

— Тогава ще говоря с госпожа Ъшър. Като свърша с нея, ще ви повикам отново, ще разговаряме в нейно присъствие. Арчи, отведи господин Байн и доведи госпожа Ъшър.

Малкият тръгна като овца. Беше изчислил, определил възможната печалба и залозите и беше готов за разкриване на картите. Отворих му вратата, задържах я, докато влезе госпожа Ъшър, затворих я и се върнах на бюрото си. Тя седна на червения кожен стол. Улф трябваше да се завърти, за да я гледа в анфас. Друга точка от доклада на Сол беше, че обичала мъжете. Имаше признаци, че и мъжете вероятно са я обичали: начинът, по който държеше бедрата си, като ходеше, наклонът на главата ѝ, намекът за предложение в очите, дори сега, поставена под натиск и осъзнаваща, че мъжът отсреща не прилича на кандидат за веселба. А беше на четиридесет. На двадесет трябва да е била неотразима.

Улф отново пое дълбоко дъх. Напрежението непосредствено след хранене е доста неприятно.

— Разбира се, госпожо — каза той, — причината да разговарям с вас и с господин Байн поотделно е съвсем прозрачна — да проверя дали неговият разказ ще съвпадне с вашия. Тъй като не сте имали възможност да се споразумеете, съпадението би било, ако не окончателно, то поне убедително.

Тя се усмихна.

— Употребявате големи думи, нали?

Нещо в тона и погледа ѝ създаде усещането, че от години е искала да срещне човек, употребяващ големи думи.

Улф изсумтя.

— Опитвам се да употребявам думи, предаващи точно онова, което искам да кажа.

— И аз правя така — заяви тя, — но понякога ми е трудно да намеря нужните думи. Не знам какво ви е казал господин Байн, аз мога да ви кажа само истината. Искате да разберете как съм се озовала там заедно с него тази вечер, нали? Обадих му се днес сутринта по телефона и му казах, че искам да се срещнем. Той отвърна, че ще ме

чака в Гостилницата на Том в седем и петнадесет. Никога преди не бях чувала за нея. Отидох. Не е много вълнуващо, нали?

— Умерено. Отдавна ли го познавате?

— Всъщност изобщо не го „познавам“. Срегнах го някъде преди около година. Бих искала да ви кажа къде — опитах се да си спомня, не успях. Бях на някакво тържество, но не си спомням къде. Както и да е. Вчера седях до прозореца и си мислех за дъщеря ми. Скъпата ми дъщеря Фейт — спря, за да сподави сълзите, но не беше много впечатляващо. — Спомних си срещата с човек на име Байн, Остин Байн. Някой ми беше казал, може би самият той, че е племенник на богатата госпожа Робилоти, която преди е била госпожа Албърт Грентъм. Дъщеря ми загина в дома на госпожа Робилоти. Той сигурно би могъл да ми разкаже за нея, би могъл да накара госпожа Робилоти да се срещне с мен, за да я попитам за дъщеря си. Искях да науча всичко възможно за моята дъщеря — отново преглътна сълзи.

Беше некрасиво. Всъщност беше грозно. Байн се оказа достатъчно умен, за да съчини версията, но потвърждение от нея не може да се очаква. Дори ни предупреди, тя вероятно ще отрича. Найлошото обаче беше съществуването на възможността той да не го беше съчинил. Сигурно като джентълмен бе казал истината. Срещата на двете блестящи идеи на Улф в Гостилницата на Том, изглеждаща толкова розово, когато Сол ми съобщи, че са заедно, можеше напълно да се провали. Улф май не беше гений, все пак.

Дори и да споделяше мрачното ми настроение, не му личеше.

— След като срещата ви с господин Байн е била безобидна — попита той, — защо сте се разтревожили от заплахата да повикат полиция? Как точно бяха нейните думи, Арчи?

— „Само ченгетата не, за Бога!“

— Да. Защо, госпожо Ъшър?

— Не обичам ченгета. Никога не съм ги обичала.

— Защо напуснахте дома си, отидохте в хотел и се регистрирахте под друго име?

— Защото така се чувствах след стореното от дъщеря ми. Не исках да се срещам с хора. Знаех, ще идват журналисти. И ченгета. Искях да бъда сама. Вие също бихте искали, ако...

Звънна се на вратата. Излязох. Понякога, когато съм зает, оставям Фриц да отваря. Но в сегашното положение — тя в офиса и

Байн в предната стая — реших, че е по-добре аз да видя кой е. Освен това бях разочарован и ми се искаше да се раздвижа. Беше само Ори Кетър. Отворих и го поздравих. Той прекрачи прага, аз затворих вратата. Свали си палтото. Отдолу се показва нещо кожено — чанга с цип.

— Какво е това? — попитах. — Сака ти за излети?

— Не — отвърна той. — Това е на госпожа Ъшър тай...

Ръката ми се стрелна да го плесне през устата. Той се сепна. Тръгнах през антрето и завих надясно към столовата, последва ме — разбираше от намеци. Затворих вратата на столовата, отдалечих се от нея и попитах:

— На госпожа Ъшър какво?

— Тайният ѝ грях — очите му блестяха. — Искам лично да го връча на господин Улф.

— Невъзможно. Госпожа Ъшър е при него в офиса. Откъде...

— Тя тук, как?

— После ще ти кажа. Откъде взе това нещо?

Изглежда, е прозвучало заповеднически — нервите ми бяха леко изопнати. Ори започна да се държи на положение. Брадичката му се вдигна.

— Удоволствие е да докладвам, господин Гудуин. Господин Панзър и аз наблюдавахме хотел Кристи. Обектът се появи, спря такси и господин Панзър го последва, преди аз да успея да се присъединя към тях. Останах свободен и се обадох на господин Улф. Той ме попита дали по нещо съм успял да разбера, колко време ще отсъства обектът. Отвърнах, да. Тя взе такси, следователно няма да е по-малко от половин час. Желателно е, каза той, да хвърля един поглед на стаята ѝ. Чудесно, отговорих. Изчаках малко и влязох. Искате ли подробности?

— Те ще почакаат. Какво има вътре?

— Беше в един заключен куфар, но не донесения от прислужника днес. Този беше по-малък. Куфара отворих лесно, това нещо обаче имаше голям катинар, наложи се да го счупя.

Протегнах ръка. Не му се искаше да ми дава чантата, ала протоколът си е протокол. Сложих я на масата, отворих я и извадих отвътре два плика — единият двадесет и два и половина на тридесет,

другият по-малък. И двата бяха отворени — изобщо не са били запечатвани. Извадих съдържанието на по-големия.

Бяха снимки, изрязани от списания и вестници. Щях да го позная и без текста. Бил съм вече достатъчно голям, за да мога да чета. Снимката на филантропичния мултимилионер ми е попадала доста често. Най-горната изрезка имаше надпис в горния си край: „Албърт Грентъм (отляво) получава ежегодната награда на Американската благотворителна лига.“ Заснето бе цялото семейство Грентъм, двадесет или повече души. Започнах да разгръщам изрезките една по една, за да видя дали не е написано нещо по тях.

— Остави това, по дяволите — каза нетърпеливо Ори — в другия плик е.

По-малкият плик съдържаше друг плик, още по-малък, вързан с овехтяла бяла панделка. Обратният адрес, изписан в ъгъла гласеше: „Албърт Грентъм“ и адреса на Пето авеню. Пликът бе надписан на ръка за госпожа Елайн Ъшър, 812 западна 87-а улица, Ню Йорк. Отдолу бе добавено: „По куриер“. Вътре имаше сгънати листове. Разгънах ги и прочетох:

„6 юни 1952

Скъпа ми Елайн,

Изпълнявам обещанието си — потвърждавам писмено казаното неотдавна.

Не приемам задълженията, законови или морални, за бащинство на твоята дъщеря Фейт. Винаги си твърдяла, че аз съм неин баща. Известно време ти вярвах. Сега също нямам доказателства, за да докажа обратното. Но, както ти казах, направих си труда да се осведомя за начина ти на живот през последните десет години. Пределно ясно е, целомъдрието не е сред твоите добродетели. Станало е, казваш, точно през онзи период, преди петнадесет години, когато аз се възползвах от младостта ти и се наслаждавах на твоите услуги. Последващото ти поведение обаче ме кара да се съмнявам. Няма да изказвам отново разкаянието си за своето собствено поведение през този период.

Постъпвал съм така и ти знаеш какво мисля за тези постъпки. Откакто възмъжах, винаги съм поддържал това си мнение. Никога не съм бил скъперник в осигуряването на материалните нужди, на дъщеря ти и твоите. Известно време не ми беше лесно, но след смъртта на баща ми започнах да ти давам по 2000 долара всеки месец. Ти не плащаше никакви данъци върху тях.

Остарявам и ти си права — трябва да взема мерки, за да не станат непредвидени неща. Както ти казах, трябва да отхвърля твоето предложение да ти дам наведнъж голяма сума — достатъчно голяма, за да можете ти и дъщеря ти да живеете от лихвите. Не вярвам на отношението ти към парите. Страхувам се, че попаднал в твоите ръце, основният капитал скоро ще бъде пропилян и ти отново ще се обърнеш с молба към мен. Не мога да ти ги оставя и под попечителство нито сега, нито в завещанието си по известни на теб причини. Не ще рискувам да се разчуе.

Направих постъпки, за да се справя с положението. Дадох на племенника ми, Остин Байн, известно количество ценни книжа, на сума малко над два милиона долара. Доходът от тях е освободен от данъци и ще бъде около 55 000 годишно. Племенникът ми ще ти изплаща половината от тази сума, другата половина ще остава за него.

Процедурата е уредена в договор, подписан между мен и племенника ми. Една от предвидените мерки е: ако предявиш допълнителни искове, или разкриеш връзката, съществувала някога между теб и мен, или предявиш претенции към състоянието ми или някой от членовете на моето семейство, племенникът ми се освобождава от задължението да дели въпросния доход с теб. Друга мярка е: ако той не извърши съответните преводи с необходимата бързина, ти можеш да поискаш целия основен капитал.

Искаше ми се да получа съвет от адвокат относно тази мярка, но нямаше как. Сигурен съм, че е достатъчно обвързваща. Не мисля, че племенникът ми ще наруши договора. В случай, че го наруши, знаеш какво да правиш. Съществува, разбира се, възможността той да пропилее

основния капитал. Но тя е твърде малка — познавам го, откакто е роден.

И така, изпълних обещанието си да потвърдя казаното. Повтарям, това писмо не бива да се приема като признание от моя страна, че съм баща на дъщеря ти Фейт. Ако някога го покажеш или го използваш като основание за иск, племенникът ми незабавно ще спре преводите.

Завършвам с най-добри пожелания за благополучие и щастие за дъщеря ти и теб.

Албърт Грентъм“

Свърших с четенето и вдигнах глава.

— Искам лично да го дам на господин Улф — каза Ори.

— Прав си — сгънах листовете и ги върнах в плика. —
Страхотно писмо. Страхотно! Оня ден четох в един вестник, че някакъв шушумига пише негова биография. Ще бъде във възторг, ако го получи. Ама че си късметлия! Бих дал месечната си заплата за удоволствието да намеря такова нещо.

— Наистина беше чудесно. Искам аз да му го дам.

— Ще му го дадеш, не бой се. Стой тук и си отвори шампанско.

Излязох, отидох в офиса, изчаках Улф да завърши изречението си и му казах:

— Господин Кетър иска да ви покаже нещо. Той е в столовата.

Улф стана и тръгна. Аз седнах. Съдейки по израза на госпожа Ъшър, тя се чувстваше прекрасно. Бих предпочел да не я гледам, да не виждам самоуверения лек наклон на главата ѝ и задоволството в очите ѝ, знаейки какво ще ѝ се стовари след малко. И не я гледах. Обърнах се към бюрото си, отворих едно чекмедже, извадих няколко листа и започнах да си правя с тях разни неща. Тя каза на гърба ми колко се радва, че съм ги довел при Улф и как не ѝ представлявало никаква трудност да му обяснява. Отговаряйки, не бях достатъчно любезен дори да се обърна. Бях си извадил бележника и късах скици на котки. В този момент чух стъпките на Улф.

Той седна и каза:

— Покани господин Байн, Арчи. И Сол.

Станах, отворих вратата и обявих:

— Заповядайте, господа.

Байн влезе. Очите му се спряха върху госпожа Ъшър, той видя това, което бях видял и аз, и остана доволен. Двамата със Сол седнаха на предишните си места. Улф погледна единия, после другия, после пак първия.

— Не искам излишно да удължавам нещата — каза Улф. — Поздравявам ви. Били сте заварени в онзи ресторант съвсем неочаквано и доведени тук без възможност за възражения. Но и двамата лъгахте толкова умно, че би ми потрябвало дълго и скъпо разследване, за да ви обвиня. Представлението беше възхитително... Заповядайте, господин Байн. Скоро ще ви се наложи да говорите. За ваше съжаление целият театър беше напразен. Пристигна ми подкрепление. Току-що прочетох документ, неадресиран до мен — погледна госпожа Ъшър. — В него се казва, госпожо, че ако разкриете неговото съдържание, ще бъдете наказана много строго. И вие не го разкрихте. Напротив, постарайте са да го укриете.

Госпожа Ъшър се беше стегнала.

— Какъв документ? За какво говорите?

— Най-добрият начин да го идентифицирам, е да цитирам откъс от него, да речем, четвъртия пасаж. Той гласи: „Направих постъпки, за да се справя с положението. Дадох на племенника ми, Остин Байн, известно количество ценни книжа на сума малко над два милиона долара. Доходът от тях е освободен от данъци и ще бъде петдесет и пет хиляди долара годишно. Племенникът ми ще ти изплаща поло...“

Байн скочи. В следващите няколко секунди беше малко объркан. Аз също станах — да съм между Байн и Улф. Гневът в очите на Малкия обаче бе предназначен за госпожа Ъшър. Той тръгна към нея, но Сол го спря. Всичко беше под контрол. Тогава, възползвайки се от положението — Сол стоеше с гръб към нея и заедно с Байн ми пречеха да я достигна — госпожа Ъшър скочи от стола си и се втурна към Улф. Сигурно щях да го предотвратя, ако бях скочил през бюрото на Улф, а може би не бих успял, оттам, където се намирах. Както и да е, бях твърде слисан, за да направя нещо, но не от нея, а от него. Беше я видял. Коленете му не бяха под бюрото, и не му се наложи да се измъква. Въпреки това трябваше да задвижи доста килограми. Тялото му отиде назад, краката му нагоре и единият от тях я цапардоса по брадичката. Тя отхвъркна назад право в ръцете на Сол. Той я сложи да

седне обратно на стола. Да пукна, ако тя не хвана с две ръце челюстта си и не изкрещя на Улф: „Ударихте ме!“

Държах Байн за ръката, здраво го държах, макар той и да не усещаше. Опита се да се освободи, щом разбра, но не успя. Ще замахне с другия юмрук, помислих си за секунда. И той го направи.

— Успокой се — посъветвах го. — Ще ти трябват всичките ти сили.

— Как го получихте? — попита госпожа Ъшър. — Къде е? — Все още стискаше челюстта си с две ръце.

Улф я гледаше, но не бдително, по-скоро самодоволно, бих казал. Можеше да се помисли, че дълго време е потискал желанието да ритне жена по брадичката.

— В джоба ми е — каза той и се потупа по гърдите. Току-що го получих от човека, взел го от хотелската ви стая. Вероятно ще ви бъде върнат по съответния ред, ще зависи от...

— Но това е кражба — каза Байн — углавно престъпление.

Улф кимна.

— Като метод, да. Съмнявам се обаче, госпожа Ъшър да повдигне обвинение, ако документът ѝ бъде върнат. Той може да бъде вещественно доказателство за обвинение в убийство. Ако е така...

— Убийство не е имало.

— Грешите, господин Байн. Няма ли да седнете? Ще ни отнеме известно време. Благодаря ви. Ще ви отговоря решително с категорично твърдение: Фейт Ъшър е била убита.

— Не — каза Елайн Ъшър. Ръцете ѝ напуснаха челюстта, но останаха във въздуха със свити пръсти. — Фейт се е самоубила!

— Няма да обсъждам този въпрос — отговори Улф. — Казах само, ще заложа професионалната си репутация на твърдението, че е била убита. Всъщност вече го направих. Затова използвам запасите си и рискувам да загубя доверието към мен. По тази причина трябва да проуча възможностите, предложени от писмото — отново се потупа по гърдите и погледна Байн. — Например, ще настоявам да видя договора, сключен между вас и господин Грентъм. В него съдържа ли се текст, че ако Фейт Ъшър умре, вашите преводи за майка ѝ ще намалят обема си или даже ще бъдат прекратени?

Байн облиза устни.

— Щом сте прочели писмото до госпожа Ъшър, знаете, какво съдържа договорт. Той е тайно споразумение и вие няма да го видите.

— Но аз го виждам — Улф беше уверен. — Когато дойдохте тук, заплахата ми беше само да кажа на полицията за вашата среща. Сега тя е много по-безапелационна и може да бъде дори смъртоносна. Погледнете госпожа Ъшър. Забележете как ви гледа. Виждали ли сте договора, госпожо?

— Да — каза тя, — виждала съм го.

— Съдържа ли такава мярка?

— Да — отговори тя, — съдържа. В него се казва, че ако Фейт умре, той може да ми плаща само половината или по-малко. Истината ли казвате? Наистина ли е била убита?

— Глупости — намеси се Байн. — Той не търси истината. Както и да е, даже не съм бил там. Не гледай мен, Елайн, гледай него.

— Мислех — каза Улф, че ще ни спести време, ако видим договора сега. Изпратих господин Кетър във вашия апартамент да го потърси. Ще ускорите нещата, ако му се обадите по телефона и му кажете къде е. Добре се справя с бравите и трябва да е влязъл вече.

Байн се опули.

— За Бога! — каза той.

— Искате ли да му телефонирате?

— Не на него. За Бога. Заплашвахте, че ще повикате полиция. Аз сам ще ги повикам. Човек е влязъл с взлом в апартамента ми, ще им кажа, в момента е вътре. Те ще го хванат.

Станах от стола.

— Ето, Малък, заповядай телефона.

Не ми обърна внимание.

— Не става дума за договора — каза той на Улф — а за вашите дяволски нерви. Той няма да го намери, защото не е там. Депозиран е в сейф и там ще си остане.

— Ще се наложи да чакаме до понеделник — раменете на Улф се повдигнаха с половин сантиметър и се отпуснаха обратно. — Но господин Кетър няма да си хвърли труда на вятъра. Освен възможността да попадне на интересни факти, ще използва и пишещата ви машина, ако, разбира се, имате. Поръчах му, ако намери пишеща машина, да напише нещо на нея. Дори му казах какво: „Още ли не сте разбрали, че Едуин Лейдлоу е бащата на детето на Фейт

Ъшър? Попитайте го за пътуването му до Канада през август петдесет и шеста.“ Той ще напише този текст и ще ми го донесе. Учудвате ли се? Защото нямате пишеща машина?

— Разбира се, че имам. Усмихнах ли се? — усмихна се пак с усмивката на комарджия. — Усмивкам се на вас. Намесихте Лейдлоу ни в клин, ни в ръкав. Не схванах за какво става дума, предполагам обаче, че вие сте схванали.

— Не съм го намесвал — стоеше твърдо Улф. — Някой друг го е намесил. Полицията е получила написано на машина съобщение без подпис. Цитирах ви го. Сбъркахте, че се усмихнахте. Грешка. Вероятно не сте се учудили, значи от нещо ви е станало приятно. От какво? Не е, че нямате пишеща машина, защото имате. Ще се опитам да позная. Не се ли радвате при мисълта, че господин Кетър ще ми донесе образец от шрифта на вашата машина? Вие знаете, че тя е съвсем невинна, защото ви е известно къде е виновната, нали? Това, мисля, заслужава изследване. За съжаление утре е неделя. Ще трябва да почака. В понеделник сутринта господин Гудуин, господин Панзър и господин Кетър ще посетят всички места, където може да се намира машината, достъпна лесно и естествено. Вашият клуб например. Или банковият ви клон, където имате депозитен сейф. Арчи, ти редовно ходиш до моя сейф. Щеше ли да направи впечатление, ако някой клиент поиска да ползва пишещата машина?

— Да направи впечатление? — поклатих глава. — Не.

— Значи това е едната възможност. Всъщност — каза той на Байн — не съжалявам, че ще трябва да чакам до понеделник — има и друга пречка. Образците, взети от различни машини, трябва да се сравнят със съобщението, получено в полицията, а то си е при тях. Не ми харесва, но няма друг начин. Най-малкото, ако съм познал, ще разкрия автора на съобщението. От полза ще е. По този въпрос, господине, не заплашвам, че ще отида в полицията — принуден съм.

— Проклето псе — каза Байн през зъби.

Улф вдигна вежди.

— Познал съм. Машината на банковия клон, нали?

Главата на Байн рязко се обърна към госпожа Ъшър.

— Махни се, Елайн, искам да говоря с него.

14.

Остин Байн седеше изправен, като глътнал бастун. Когато Сол заведе госпожа Ъшър в предната стая и остана с нея, казах на Малкия, че ще му бъде по-удобно на червения кожен стол. Ала по погледа му разбрах, че е забравил, какво означава думата „удобно“.

— Спечелихте — обърна се той към Улф. — Ще изплюя камъчето. От къде искате да започна?

Улф се беше облегал назад, лактите му бяха опрени на ръчките на креслото, дланите — събрани.

— Първо да изясним някои неща. Защо изпратихте онази бележка за Лейдлоу на полицията?

— Не съм казал, че аз съм я пратил.

— Фу — Улф се потърси. — Или отстъпвате или не. Нямам намерение да ви тегля думите с ченгел. Защо я изпратихте?

Байн обаче трябваше да си го изтегли. Устните му не искаха да се отворят.

— Защото — успя да каже най-сетне той — те продължаваха да разследват и никой не можеше да ми каже, какво ще изровят. Можеха да научат, че познавам майката на Фейт и за моя..., за договора. Все още смятах смъртта на Фейт за самоубийство. И продължавам да я смятам. Но, ако все пак е била убита, според мен трябваше да го е извършил Лейдлоу. Искан да знаят за връзката между него и Фейт.

— Защо трябваше да го е направил той? Измислихте си връзката между него и госпожица Ъшър, нали?

— Не съм я измислил. В известен смисъл държах Фейт под око. Разбираемо е. Нямам предвид, че съм бил с нея. Просто я държах под око. Два пъти я виждах с Лейдлоу. В деня на заминаването му за Канада я видях в неговата кола. Разбрах, че е заминал за Канада, защото един приятел получи картичка от него. Не ми се наложи да измислям.

Улф изсумтя.

— Разбирате, господин Байн, че всичко, казано от вас сега, се поставя под съмнение. Да приемем, знаели сте за близостта на Лейдлоу с госпожица Ъшър. Защо предположихте, че я е убил той? Тя заплашваше ли го?

— Не знам за такова нещо. Ако е имал причина да я убие, не знам каква е. Ала той беше единственият сред присъствалите онази вечер, който бе имал нещо общо с нея.

— Не. Вие също сте имали общо с нея.

— По дяволите, не бях там!

— Вярно, но и останалите не могат да се похвалят с по-голям късмет. При обстоятелствата, описани от тях, никой не е могъл да сипе отрова в шампанското на госпожица Ъшър и да бъде сигурен, че то ще стигне точно при нея. Само вие от всички замесени имате мотив, и то съвсем не незначителен. Повишаването на годишния доход с двадесет и седем хиляди долара и отгоре, освободени от данъци е съблазнителна перспектива. На ваше място бих приел почти всяко предложение, само и само този договор да не бъде показан на районния прокурор.

— Приемам, както виждате. Седя тук, а вие ми трупате отгоре.

— Значи, приемате — Улф погледна дланите си и ги сложи на ръчките на стола. — Така, знаехте ли, че госпожица Ъшър носи шише с отрова със себе си?

Никакви колебания.

— Знаех, че така е казала. Не съм виждал шишето. Майка ѝ ми каза, госпожа Ируин от Грентъм хаус също ми спомена веднъж.

— Знаехте ли каква е отровата?

— Не.

— Госпожа Ъшър ли предложи да се усамоти в хотел под чуждо име, или идеята беше ваша?

— Нито едното, нито другото. Искам да кажа, не помня. Обади ми се в четвъртък, не, в сряда и решихме, че трябва да постъпи така. Не си спомням чия беше идеята.

— Кой предложи да се срещнете тази вечер?

— Тя. Обади ми се сутринта. Казах ви вече.

— Какво искаше?

— Искаше да знае, как ще постъпя с плащанията след смъртта на Фейт. Знаеше, според договора, въпросът е оставен на мое усмотрение.

Засега, успокоих я аз, ще продължавам да ѝ превеждам половината.

— Използваше ли част от превежданите ѝ пари за издръжка на дъщеря си?

— Не мисля. През последните четири-пет години — не. Но вината не беше нейна. Фейт не приемаше нищо от нея. Двете не се понасяха. Госпожа Ъшър е много... особена. Фейт я напуща, когато беше на шестнадесет. Почти цяла година не знаехме къде е. Открих я да работи като сервитьорка в един ресторант.

— Но продължихте да изплащате на госпожа Ъшър целия ѝ дял?

— Да.

— Вие владеете и контролирате този фонд без чието и да било наблюдение, така ли?

— Разбира се.

— Никога ли не му е правена ревизия?

— Не, естествено. Кой би я направил?

— Не мога да кажа. Ще възразите ли да се направи такава ревизия от счетоводител, посочен от мен, след като вече знам за вашия договор?

— Разбира се. Фондът е моя собственост и докато изплащам дела на госпожа Ъшър, не съм длъжен да давам отчет на когото и да било.

— Трябва да видя договора — Улф сви устни и бавно поклати глава. — Изключително трудно е — продължи той — да се заобиколи неизбежността на смъртта. Господин Грентъм е направил един галантен опит, но е бил спънат от напразното желание да запази тайната си и след като стане храна за червеите. Предпазил е и вас и госпожа Ъшър от грешки или мошеничество съответно от страна на другия. Ами, ако се обедините в заплаха на името му? Тази опасност не е успял да отстрани. — Вдигна ръка, за да отхвърли предположението си. — Желанието за победа над смъртта прави глупак от всеки човек. Трябва да видя вашия договор. Междувременно останаха още няколко въпроса. Споделили сте с господин Гудуин, че изборът ви да бъде поканена на онази вечеря госпожица Ъшър е бил случаен. Сега това обяснение не струва. Защо сте избрали точно нея?

— Разбира се — каза Байн. — Знаех, че ще ми зададете такъв въпрос.

— Значи, сте имали време да съчините отговор.

— Няма нужда да го съчинявам. Постъпих като глупак. Щом получих списъка от госпожа Ируин и видях името на Фейт в него — там беше, какво да направя — мисълта да видя Фейт като гостенка в дома на леля ми не ме остави на мира. Госпожа Робилоти ми е леля по мъж. Майка ми е сестра на Албърт Грентъм. Съгласете се, самата мисъл да видя Фейт на масата на леля ми, беше удоволствие. Тогава... не си довърши фразата.

— Тогава? — подтикна го Улф.

— Тази мисъл ми подсказа една друга идея. Да закарам там и Лейдлоу. Глупаво беше, знам. Лейдлоу да види Фейт, тя да види него. Леля ми, разбира се, можеше да зачеркне Фейт и да каже на госпожа Ируин... — Байн млъкна. След секунда продължи. — Имах предвид, никой не знаеше, какво ще направи Фейт. Можеше да откаже поканата. Лейдлоу обаче нямаше да знае, че тя е поканена. Тогава, защо да не го направя. Предложих на леля ми да покани Лейдлоу и тя го покани.

— Госпожица Ъшър знаеше ли, че Албърт Грентъм я е покровителствал?

— О, Господи, не. Мислеше, че баща ѝ е човек на име Ъшър, починал преди тя да се роди.

— Знаеше ли, че вие сте източникът на доходите на майка ѝ?

— Не, не мисля, сигурен съм. Подозираше, че доходът на майка ѝ идва от приятели, от мъже. Затова е избягала. Изплаших се, след като включих Фейт в списъка на поканените и предложих Лейдлоу. Разбрах, че може да стане нещо. Фейт най-малкото можеше да си тръгне, когато го види. Можеше да стане и по-лошо. Не исках да съм там. Реших да пратя някого на мое място. Първите четирима или петима не можеха, тогава се сетих за Арчи Гудуин.

Улф се облегна назад и затвори очи. Устните му започнаха да работят. Опъваха се навън и се прибираха обратно, навътре. Навън-навътре, навън-навътре... Рано или късно винаги прави така. Крайно време е да напиша табелка: „Гений в действие“ и да я слагам на бюрото му в такива моменти. Обикновено, имам някаква представа в каква посока работи геният. Сега обаче няхах никакво понятие. Изчисти някои дребни шубраци, като например, кой е насъскал ченгетата срещу Лейдлоу или, как и Фейт и Лейдлоу са се оказали поканени на вечерята. Ала получи само едно нещо за дъвкане — най-сетне намери човек, имащ сериозен мотив да убие Фейт Ъшър. А Байн,

както обичаше да се показва, дори не присъства на вечерята. Геният, разбира се, можеше да разнищва и въпроса как Байн е отровил шампанското с дистанционно управление. Макар че, съмнявам се.

Улф отвори очи и погледна Малкия.

— Няма да чакам до понеделник — каза той. — Ако не получа достатъчно сега, никога няма да получа. Ще се закача за нещо, което ми казахте или по-скоро загатнахте. Ако ви попитам за него сега, ще се измъкнете с лъжи, така че няма да си правя труда. Дойде време да атакуваме главния въпрос — ако някой е решил да убие Фейт Ъшър, как е успял да го направи? — Обърна се. — Арчи, обади се на господин Крамър.

— Не! — скочи Байн. — По дяволите, след като изплюх...

Бях вдигнал слушалката, но Байн се озова при мен, буташе ме и се опитваше да ми я вземе. Режещият тон на Улф го накара да се обърне.

— Господин Байн! Не квичете, преди да са ви ударили. Хванах ви и възнамерявам да ви задържа. Да повикам ли господин Панзър?

Не се наложи — Малкият направи крачка назад, освобождавайки ръката ми, за да мога да избира номера, и в същото време остана достатъчно близо, както си мислеше той, за да ми скочи отново.

Да намериш инспектор Крамър в десет и двадесет в събота вечер можеше да бъде от бързо и лесно до практически невъзможно. Този път имах късмет. Беше в отдел „Убийства“ на Двадесета улица. Свързаха ме след кратко чакане. Улф вдигна слушалката на своя апарат. Крамър го поздрави с ръмжене. Улф каза, че ще му трябват три минути.

— Ще поема всичко, което мога да издържа — отговори Крамър. — За какво става дума?

— За Фейт Ъшър. Отегчението ми вече е непоносимо. Вземете вчера. Сутринта онези четирима мъже настояха да се срещнат с мен. Следобед връхлетяхте вие. Вечерта господин Гудуин и аз бяхме обезпокоени от телефонно обаждане — повикаха господин Гудуин да отиде в дома на госпожа Робилоти. Той заварил там господин Скинър и...

— Комисарят ли имате предвид?

— Да. Господин Скинър казал, че разговорът е неофициален и направил обидно предложение, което господин Гудуин е трябвало да

ми предаде. Не ви се оплаквам — той ви е началник и вие вероятно не сте знаели.

— Наистина, не знаех.

— Но това беше допълнителен тормоз за мен. Стига толкоз. Искам да сложа край на тази история. Цялата дандания бе предизвикана от убеждението на господин Гудуин като свидетел, че Фейт Ъшър не се е самоубила. Възнамерявам да се убедя лично. Ако преценя, че е сгрешил, ще се оправям с него. Ако преценя, че е прав, то ще е, защото ще имам неоспоримо свидетелство, което вероятно ви се е изплъзнало. За да постигна това, трябва да се видя с всички замесени, трябва да ги поканя в офиса си. Необходимо е, смятам, да го знаете, затова ви уведомявам за намеренията си. Помислих си също, че може би ще искате да присъствате. Ще бъдете добре дошъл. Но ще се наложи вие да докарате хората. Не мога да ги поканя в офиса си и без предупреждение да ги срещна с инспектор от полицията. Ще ми бъде удобно утре сутринта, в единадесет часа.

Крамър издаде звук подобен на „умгзумзг“. После намери и думи.

— Значи сте захапали нещо. Какво?

— Не аз, други са захапали нещо — мен. Ядосан съм. Положението е точно, каквото го описах. Нямам какво да добавя.

— Няма и да имате, утре е неделя.

— Да. Удобно е, тъй като три от тях са момичета, които ходят на работа.

— Всичките ли искате да докарам?

— Да.

— Някой от тях сега при вас ли е?

— Не.

— Да доведе ли и комисарят Скинър?

— Не.

— Ще ви се обадя след един час.

— Не става — възрази Улф. — Ако ще ги каня, трябва да започна веднага. Късно е.

Не беше само това. Улф много добре знаеше, че ако даде един час време на Крамър, след десет минути полицаят ще звънне на вратата и ще поиска да влезе. Както и да е, работата беше опечена и

Крамър щеше да се хване. Той наистина се съгласи след още няколко глупави въпроса.

Затворихме. Улф се обърна към Байн. Той се бе върнал на стола си.

— Сега за вас и за госпожа Ъшър — нареди Улф. — Няма да ви позволя да разговаряте с когото и да било. Има само един начин да постигна това. Тя ще прекара нощта тук — има свободна стая с добро легло. Домакинството ни е мъжко, ала това не бива да я смущава. Има стая и за вас или ако предпочитате, господин Панзър ще ви съпроводи до вашия апартамент, ще преспи при вас и ще ви доведе обратно утре сутринта. Господин Крамър ще пристигне с останалите в единадесет часа.

— Вървете по дяволите — каза Байн и стана. — Ще изпратя госпожа Ъшър до хотела ѝ.

Улф поклати глава.

— Объркан сте, знам. Но сигурно разбирате, че това е изключено. Не мога да ви позволя да запълните пробивите, които направих във вашите отбранителни съоръжения. Ако побегнете, ще действам незабавно и няма да ви останат изобщо никакви отбранителни съоръжения. Можете да се измъкнете неопетнен от тази каша само с моето мълчаливо съгласие и вие го знаете. Арчи, доведи Сол и госпожа Ъшър. Не. Първо се обади в апартамента на господин Байн и кажи на Ори да дойде. Кажи му също, да не се разстройва, че не е намери договора — той не е там. Ако е намерил по-значителни неща, нека ги донесе.

— Проклето псе — изсъска Малкият. Повтаряше се.

Обърнах се към телефона.

15.

В неделя сутринта ние с Фриц час и половина работихме като бобри — подреждахме сцената. Идеята беше — идея на Улф, разбира се — да се възпроизведе колкото се може по-точно обстановката на престъплението. Глупаво беше — офисът се нанасяше седем-осем пъти в салона на госпожа Робилоти. Изнесохме глобуса, дивана, шкафчето на телевизора и още няколко неща в столовата и се доближихме малко до оригинала. Все едно обаче, беше безнадеждно. Исках да се кача в оранжерията да кажа на Улф, че е безнадеждно и че ако повторението на сцената е важно за него, по-добре е да наруши правилото си никога да не излиза от вкъщи по работа и да пренесе представлението в салона на госпожа Робилоти. Ала Фриц ме разубеди. Наложих се да донасяме столове отгоре от стаята, за да съберем четиринадесет. В последствие някои от тях се оказаха ненужни. За бар щеше да послужи масата в далечния ъгъл. Не беше опряна до стената — трябваше да има място Хакет да застане зад нея. Получих и едно малко удовлетворение — червеният кожен стол бе пренесен в столовата заедно с другите неща — на Крамър това изобщо нямаше да му хареса.

Разместването на мебелите не беше всичко. Госпожа Ъшър не преставаше да звъни по домашния телефон от южната стая — за още кафе, за още кърпи — въпреки че имаше всичко необходимо; за липсващата, както каза тя, част от неделния вестник, който ѝ бях занесъл; и за да ми продиктува допълнителен списък на нещата, които трябваше да ѝ донеса от аптеката. В десет и петнадесет дойде Остин Байн, съпроводен от Сол и взе да настоява за незабавна аудиенция на четири очи при Улф. За да се отърва от него, казах на Сол да го заведе на третия етаж, във вестибюла на оранжерията. Там обаче вратата се оказала заключена и Сол трябвало да приложи физическа сила, когато Байн се опитал да отвори стаята на горния етаж, търсейки госпожа Ъшър.

Очаквах още вълнения. В десет и четиридесет се звънна на входната врата. На верандата стоеше инспектор Крамър. Бе дошъл толкова рано не заради Улф — попита просто, дали не е пристигнала госпожа Робилоти. Не е, отговорих. Той остана навън. Теоретично, според правилата на демокрацията, полицейският инспектор трябва да се отнася еднакво към дама с дворец на Пето авеню и към неомъжена майка. Но работата си е работа, фактите са си факти, и един от тях беше, че самият комисар си бе направил труда да отиде във въпросния дворец. Затова не записах на сметката на Крамър чакането на госпожа Робилоти отвън. Все едно, беше на място и посрещна трите неомъжени майки, докарани от сержант Стъбинс с полицейска кола. Тримата кавалери — Пол Шустър, Бевърли Кент и Едуин Лейдлоу — дойдоха поотделно, на собствен ход.

Бях си обещал едно малко удоволствие и не позволих на едночленната група за посрещане, начело с Крамър, да ми попречи. Лимузината най-накрая спря пред входа с няколкоминутно закъснение. Крамър поведе госпожа Робилоти към стъпалата на верандата. Съпругът ѝ, синът, дъщеря ѝ и икономът ги последваха. Държах им вратата, докато влязоха и ги оставих на Фриц. Моята цел бе последният от тях — Хакет. Щом прекрачи прага, аз протегнах ръце, за да поема палтото и шапката му, точно както трябваше да ги протегна.

— Добро утро, сър — казах. — Чудесен ден. Господин Улф скоро ще слезе.

Хвана се. Стрелна с поглед останалите, видя, че никой не го гледа, даде ми шапката си и каза:

— Точно така. Благодаря, Гудуин.

В личен план денят ми беше успешен, независимо, как щяха да се развият нещата професионално. Заведох го в офиса и отидох в кухнята. Обадих се в оранжерията по домашния телефон и казах на Улф, че актьорският състав е пристигнал.

— Госпожа Ъшър? — попита той.

— В стаята си е, на разположение.

— Господин Байн?

— В офиса, при другите — Сол се е залепил за него.

— Добре. Слизам.

Присъединих се към пристигналата тумба. Бяха се пръснали из офиса. Някои седяха, други стояха. Позволих си скрита усмивка, като

видях, че Крамър, установил липсата на червения кожен стол, бе преместил един от жълтите на неговото място, бе сложил там госпожа Робилоти, и бе застанал наведен до нея. Провирайки се към бюрото си, чух шума на асансьора. След миг влезе Улф.

Представяне на гостите не се изискваше. Улф познаваше семейство Робилоти, близнаците Грентъм и иконома Хакет от лова на бижута. Отиде до бюрото си, огледа обкръжението и седна. Погледна Крамър.

— Обяснихте ли причината на това събиране, господин Крамър?

— Ще докажете, прав ли е Гудуин, или не е.

— Не съм казвал, „ще докажа“. Казах, възнамерявам да удовлетвори себе си и да се оправя съответно с него — огледа аудиторията. — Дами и господа. Няма да ви задържам дълго, поне част от вас. Няма да ви убеждавам и няма да ви задавам въпроси. За да си съставя мнение за вещината на господин Гудуин като свидетел, трябва да видя не видяното от него — това помещение е твърде тясно — а приблизителното му повторение. Не е задължително да заемете положение, точно съответстващо на положението ви във вторник вечер или да повтаряте сцената съвсем достоверно. Въпреки това ще се постареем, доколкото можем. Арчи!

Станах да подреда участниците. Оставих госпожа Робилоти и нейния Робърт за накрая, мислейки, че те най-вероятно ще се дърпат. Първо сложих Хакет зад масата — тя служеше за бар. После поставих Лейдлоу и Хелън Ярмис в единия ѝ край; Роуз Татъл и Бевърли Кент — да седнат на столовете на мястото на глобуса; Селия Грентъм и Пол Шустър — до стената, отдясно на бюрото на Улф, Селия седнала, Пол прав; Сол Панзър — на стол до вратата към антрето. Накрая казах:

— Господин Панзър ще играе Фейт Ъшър. Разстоянията не са верни, но приблизителното разположение е правилно — сложих един пепелник на стола вдясно от сейфа и продължих. — Това е чантата на Фейт Ъшър с отровата.

След всичко това не мислех, госпожа Робилоти да протестира, когато я помоля заедно със съпруга си да заеме своето място пред бара. И тя не протестира.

Поставих всички по местата им, с изключение на Етел Вар и себе си. Хванах я, заставах с нея в ъгъла на бюрото си и казах на Улф:

— Готово.

— Госпожица Татъл и аз бяхме много по-далеч — възрази Бевърли Кент.

— Да, сър — съгласи се Улф. — Не се предполага да е съвсем точно. Така — очите му се обърнаха към групата на бара. — Господин Хакет, разбрах, че когато господин Грентъм е дошъл на бара да вземе шампанско за себе си и за госпожица Ъшър, там е имало две готови чаши. Едната сте напълнили няколко минути по-рано, а втората непосредствено преди неговото идване. Вярно ли е това?

— Да, сър. — Хакет напълно се бе отърсил след краткия ни разговор в антрето и отново бе влязъл в роля. — Потвърдих пред полицията, че една от чашите е стояла на бара три или четири минути.

— Напълнете, моля, една чаша и я сложете на място.

Бутилките в кофата за изстудяване бяха пълни с шампанско, при това хубаво шампанско. Улф настоя. Фриц бе отворил две. Винаги е приятно да се гледа, как сипват шампанско, но се съмнявам някой да е имал по-внимателни зрители от тези на Хакет. Той взе бутилката от кофата за изстудяване и напълни чашата.

— Задръжте бутилката в ръка — режисираше Улф. — Ще обясня, каква е моята цел и после ще продължите. Искам да видя действието от различни ъгли. Ще напълните още една чаша. Господин Грентъм ще дойде, ще вземе двете чаши и ще отиде с тях при господин Панзър, т.е. при госпожица Ъшър. Ще подаде едната чаша. Господин Гудуин ще бъде там и ще вземе другата. Междувременно, вие ще напълните още две чаши. Господин Грентъм ще дойде, ще ги вземе и ще отиде с тях при госпожица Татъл. Едната ще даде на нея, другата ще бъде взета от господин Гудуин. Ще повторите с госпожица Вар и госпожица Грентъм, но не с госпожица Ярмис и госпожа Робилоти, тъй като те са на бара. По този начин ще видя действието от всички страни. Ясно ли е, господин Хакет?

— Да, сър.

— На мене не ми е ясно — каза Сесил. — Какъв е замисълът? Не съм правил това. Взех само две чаши и занесох едната на госпожица Ъшър.

— Давам си сметка — отвърна Улф. — Както казах, искам да го погледна от различни гледни точки. Ако ви е по-приятно, господин Панзър ще се мести, но другият вариант е по-лесен. Искам от вас само да ми помогнете. Намирате, че моето искане е неоснователно, така ли?

— Намирам, че е налудничаво. Според мен, всичко е налудничаво и още малко няма да му навреди. Съгласен съм, при условие, че мога да изпия чаша шампанско, като свърша — тръгна, после се обърна. — Какъв беше редът?

— Редът не е важен. След господин Панзър, госпожиците Татъл, Вар и Грентъм в предпочитана от вас последователност.

— Добре. Наливай, Хакет. Идвам.

Представлението започна. Наистина изглеждаше доста налудничаво, особено моята роля. Хакет наливаше. Сесил разнасяше, момичетата взимаха. Дотук нямаше нищо странно. Но аз трябваше да тичам насам-натам, да взимам втората чаша, да решавам какво да правя с нея, да го правя и да пристигам навреме в следващия пункт. От всичките разнообразни роли, които съм играл под ръководството на Улф по време на службата ми при него, тази взе първа награда. На четвъртия, последен тур — обърнат към Селия Грентъм, седяща до стената, отдясно на бюрото на Улф, Сесил излъга. След като даде чашата на сестра си, подмина протегнатата ми ръка, вдигна своята чаша и каза:

— За престъплението — отпи, свали чашата и се обърна към Улф. — Надявам се, нищо не съм развалил.

— Беше проява на лош вкус — каза Селия.

— Точно това исках да направя — дръзко отвърна той. — Всичко, от самото начало, е проява на лош вкус.

Улф, изправил се на стола, за да гледа представлението, отпусна рамене.

— Нищо не сте развалили — каза той. Очите му обиколиха присъстващите. — Имате думата за коментар. Забелязахте ли нещо, заслужаващо да бъде отбелязано?

— Не знам, дали заслужава да се отбележи — каза Пол Шустър, юристът, — но тази проява едва ли може да послужи за основа на каквито и да било заключения. Условията бяха съвсем различни.

— Не съм съгласен — не се съгласи Улф. — Аз получих основа за заключение, при това за по-особено заключение, на каквото се надяхах. Имах нужда от потвърждение, но предпочитам да не разгласявам изводите си. Отново се обръщам към всички: Не ви ли се наби в очи нещо от действията на господин Грентъм?

От вратата към антрето се донесе ръмжане. На прага стоеше сержант Пърли Стъбинс, едрият му силует запълваше половината рамка.

— Не знам, какво е заключението — каза той, — но аз забелязах, че той носеше чашите по един и същи начин всеки път. Държеше чашата в дясната си ръка, като палецът, показалецът и средният пръст бяха на издутата част. С лявата ръка държеше чашата по-ниско, за столчето. Чашата в дясната си ръка оставяше за себе си, а в лявата — подаваше. Всеки път.

Никога преди не бях виждал Улф да гледа Пърли с такова неописуемо възхищение.

— Благодаря ви, господин Стъбинс — започна Улф. — Не само имате очи, но и знаете, как да ги използвате. Някой друг ще потвърди ли?

— Аз — каза Сол Панзър. — Потвърждавам — още държеше чашата, дадена му от Сесил.

— Вие, господин Крамър?

— Ще се въздържа — Крамър присви очи срещу Улф. — Какво е вашето заключение?

— То е очевидно — Улф махна с ръка. — Надявах се да получа основания за заключение, че някой, достатъчно добре запознат с навиците на господин Грентъм, виждайки го да взима чашите и да тръгва с тях, е знаел, коя от чашите господин Грентъм ще подаде на госпожица Ъшър. Получих основанията си. Имам и двама компетентни свидетели — господин Стъбинс и господин Панзър — обърна се. — Това е всичко, дами и господа. Бих искал да продължа, но само с госпожа Робилоти, господин Байн, господин Лейдлоу и господин Робилоти, от учтивост, ако пожелае да остане. Другите могат да си тръгват. Имах нужда от вашата помощ за тази демонстрация и ви благодаря, че дойдохте. С удоволствие ще ви поднеса шампанско при по-щастливи обстоятелства.

— Имате предвид да си вървим ли? — изчурулика Роуз Татъл. — Искам да остана.

Съдейки по израза на останалите лица, другите също не искаха да си тръгват, с изключение на Хелън Яرمىс, стояща с Лейдлоу до бара.

— Хайде, Етел — каза тя на Етел Вар, която стоеше до бюрото ми.

Двете тръгнаха към вратата. Сесил допи чашата си, сложи я на бюрото на Улф и заяви, че остава. Селия каза същото. Бевърли Кент, дипломатът, показа, че си е избрал подходяща кариера, ухажвайки Роуз Татъл, седяща до него. Тя го остави да я изведе навън. Пол Шустър се приближи да послуша малко спора на близнаците с Улф, после се обърна и си тръгна. Следейки движението на Крамър към госпожа Робилоти и съпругът ѝ на бара, забелязах, че Хакет го няма там и установих, че е изчезнал. Измъкнал се е, без да го усетят. Още едно доказателство — детективът не може да се мери с един иконом.

Спорът с близнаците бе уреден от госпожа Робилоти. Тя отиде при бюрото на Улф, следвана от Крамър и съпруга си, и им каза да си вървят. После се обърна към господин Робилоти и също му нареди да си отива. Бледите ѝ сиви очи, поставени дълбоко под ъгловите вежди, бяха като малки кръгчета боядисан лед. Погледнах Селия.

— На този човек му трябва урок — продължи тя — и аз ще му го дам. Никога не съм имала нужда от теб. Не ми трябваш и сега. Държиш се смешно. Сама се справям по-добре. Ще действам сама.

Селия отвори уста, затвори я, обърна се, за да погледне Лейдлоу и си тръгна. Сесил вървеше след нея. Робилоти се опита да проговори, ала срещна бледите сиви очи, сви рамене, като добре възпитан италианец и напусна. Тя го изпрати с очи до вратата, отиде при стола, поставен от Крамър за нея при пристигането ѝ, седна, впери поглед в Улф и заговори:

— Казахте, желаете да продължите. Е?

Отговорът бе любезен.

— Момент, мадам. Очакваме още един човек. Няма ли да седнете, господа? Арчи.

Сол още седеше на мястото на Фейт Ъшър и посрбваше шампанско. Оставих другите четирима — Лейдлоу, Байн, Крамър и Стъбинс — да се разполагат сами, излязох в антрето, изкачих се до Южната стая и почуках на вратата. Поканиха ме да вляза. Влязох.

— Следвайте ме — казах.

— Време е — тя отритна вестника от краката си и стана. — Кой е там?

— Както се очакваше — господин Улф, Байн, Лейдлоу, Панзър, инспектор Крамър и сержант Стъбинс. Госпожа Робилоти. Тя изпрати мъжа си вкъщи. Ще ви заведе право при нея.

— Знам. Радвам се. Наистина. Независимо, какво ще се случи. Рошава съм. Връщам се след минутка.

Отиде в банята и затвори вратата. Бях спокоен — Улф щеше да използва времето, за да настрои госпожа Робилоти на съответна вълна. Госпожа Ъшър също се възползва от времето. Когато се появи, косата ѝ беше много хубава, а устните ѝ бяха с цвѳета, дразнещ биковѳете. Попитах я, дали не иска да слезе с асансьора. Отвърна, не. Тръгнах след нея надолу по стълбите. На влизане в офиса, заставах плътно до лакътя ѝ.

Стана толкова добре — можеше да се помисли, че е репетирано. Вървах до нея. Минахме между Крамър и Байн, завихме и се озовахме точно пред госпожа Робилоти.

— Госпожо Робилоти — казах аз, — позволете да ви представя госпожа Ъшър, майката на Фейт Ъшър.

Госпожа Ъшър се наведе, подаде ръка и каза:

— Приятно ми е. Много ми е приятно.

Госпожа Робилоти я изгледа за секунда, протегна се и ѝ удари шамар. Идеално.

16.

Вие, както и аз, едва ли бихте могли да предположите, дали Улф щеше да пробие, ако номерът с противопоставянето не бе задействал, т.е. ако госпожа Робилоти се бе оказала достатъчно бърза и твърда — бе поела подадената ѝ от госпожа Ъшър ръка и бе отговорила според протокола. Улф твърди, че щял да пробие, но че въпросът бил академичен, тъй като нервите на госпожа Робилоти били опънати до краен предел и неочакваното появяване на тази жена, поклонът ѝ и протегнатата ръка, със сигурност са щели да я сломят.

Не успях да дръпна госпожа Ъшър навреме, за да избегне шамара, макар че трябваше. В края на краищата, тя беше гост на дома. Ритникът по брадичката, получен от домакина и ударът по лицето, получен от друг гост, не говореха добре за нашето гостоприемство. Освен това, можеше да се опита да си върне шамара. Хванах я за ръката и я изтеглих извън опасния обсег, блъскайки се в Крамър, който се беше навел от стола. Госпожа Робилоти се дръпна назад и седеше неподвижно, прехапала долната си устна.

— Би било добре — ми каза Улф — госпожа Ъшър да седне близо до теб. Госпожо, съжалявам за унижението, преживяно от вас в моя дом — посочи с ръка. — Това е господин Лейдлоу, господин Крамър от полицията, господин Стъбинс, също от полицията. Познавате господин Байн.

Заведох я до стола, донесен от Сол и поставен между стола на Лейдлоу и моя. Междувременно заговори Крамър:

— Вие го устройте, а сега съжалявате — обърна се надясно. — Наистина съжалявам, госпожо Робилоти. Нямам пръст в тази работа — отново към Улф. — Е, да чуем.

— Видяхте — отвърна му Улф. — Вярно е, аз го устрой. Чухте, нарочно насъсках госпожа Робилоти, за да получа желаната реакция при появата на госпожа Ъшър. Преди да коментирам тази реакция, трябва да обясня присъствието на господин Лейдлоу. Той има законно основание да присъства. Както знаете, някой бе изпратил анонимно

съобщение с определени твърдения за него. Това му дава право да чуе истината. Скоро ще стане ясно и защо е тук господин Байн. Снощи той каза нещо, което ме наведе на мисълта — госпожа Робилоти е знаела, че покойният ѝ съпруг, Албърт Грентъм е баща на Фейт Ъшър. Въпреки...

— Лъжа — прекъсна го Байн. — Долна лъжа.

Тонът на Улф стана по-остър.

— Подбирам си думите, господин Байн. Не споменах, че сте ми казали. А нещо, което сте казали, ме е навело на тази мисъл. Говорейки за поканените, вие добавихте: „Леля ми, разбира се, можеше да зачеркне Фейт и да каже на госпожа Ируин...“ — тук спряхте, разбирайки, че сте се подхлъзнали. Не ви обърнах внимание и вие помислихте — пропуснал съм фразата. Ала аз не я пропуснах. Ако се бях хванал за нея, вие щяхте да се измъкнете, отричайки извода ми. Сега...

— Изводи нямаше!

— Глупости. За какво ѝ е на леля ви да „зачерква Фейт“? Защо ще откаже да приеме госпожица Ъшър в дома си? Допусках съществуването на много възможни обяснения. Едно обаче бе предложено от известните ми факти — нямаше да приеме като гостенка в своя дом извънбрачната дъщеря на покойния си съпруг. Току-що бях научил, че Фейт Ъшър е извънбрачна дъщеря на Албърт Грентъм, и че това ви е било известно. Направих съответния извод и уредих проверка. Ако госпожа Робилоти, изправена неочаквано пред майката на Фейт Ъшър, бе поела приятелски протегнатата ѝ ръка, без да показва отвращение, моят извод щеше да бъде опроверган. Очаквах госпожа Робилоти да се потърси и сгреших. Ще трябва да запомня, жените са непредсказуеми. Вместо да се потърси, тя ѝ удари шамар. Повтарям, госпожо Ъшър, съжалявам, не го предвидих.

— Не може да е и така и така — каза Байн. — Според Вас, леля ми не би приела Фейт Ъшър в дома си, защото е знаела, че Фейт е извънбрачна дъщеря на първия ѝ съпруг. Но тя я е приела. Знаеше, че е поканена и ѝ е позволила да отиде.

Улф кимна.

— Знам. Това е същината на въпроса и основната причина да предположа, че леля ви я е убила. Има и други...

— Спрете! — Прекъсна го грубо Крамър. Обърна се. — Госпожо Робилоти, искам да знаете, за мен това е също толкова шокиращо, колкото и за вас.

Бледите ѝ сиви очи бяха приковани към Улф. Тя не ги помръдна.

— Съмнявам се. Не знаех, че човек може да слезе толкова ниско. Не е за вярване.

— Съгласен съм — отговори ѝ Улф. — Убийството винаги не е за вярване. Обвързах се, госпожо, пред свидетели. Ако съм сбъркал, ще се оставя на вашата милост, макар и да не ми се иска. Господин Крамър, шокиран сте. Мога аз да обясня, може и вие да се опитате. Кое предпочитате?

— Нито едното, нито другото — юмруците на Крамър бяха върху коленете му. Искам само да знам, какви доказателства имате, че Фейт Ъшър е дъщеря на Албърт Грентъм?

— Това е щекотлив въпрос — Улф вдигна глава. — Този факт представлява интерес за мен само дотолкова, доколкото е свързан с убийството на Фейт Ъшър. Нямам желание да причинявам излишни неприятности на хора, несвързани с убийство. Например, знам къде може да се намери доказателство, че смъртта на Фейт Ъшър представлява значителна финансова облага за едно лице. Но то не е присъствало на вечерята и не е могло да я убие. Ще ви кажа за него, само ако възникне необходимост. Сега, на въпроса ви. Имам показанията на двама души — госпожа Елайн Ъшър и господин Остин Байн — премести поглед. — Господин Байн, лавирахте достатъчно дълго. Леля ви знаеше ли, че Фейт Ъшър е дъщеря на Албърт Грентъм?

Челюстта на Малкия започна да работи. Той погледна наляво, към госпожа Ъшър, но не и надясно, към леля си. Улф беше пределно ясен — ако Байн направи това, което се иска от него, Улф няма да каже на Крамър за договора и местонахождението му. Вероятно фактът, че леля му вече се беше издала с шамара, ударен на госпожа Ъшър, го накара да се реши окончателно.

— Да — заяви той. — Аз ѝ казах.

— Кога?

— Преди няколко месеца.

— Защо?

— Защото..., заради нещо, което тя ми каза. Беше го казвала и преди. Бил съм паразит, живеел съм от пари дадени ми от вуйчо, преди

да умре. Когато ми го повтори онзи ден, не издържах, казах ѝ, че вуйчо ми е оставил парите за издръжка на незаконната му дъщеря. Тя не ми повярва. Тогава ѝ съобщих името на тази дъщеря и на нейната майка. После съжалявах, че съм ѝ казал и признах пред нея, че съжалявам...

Шум, шум на взрив излезе от леля му.

— Лъжец — започна тя, в бледите сиви очи проблесна омраза. — Седиш тук и лъжеш. Каза ми го, за да ме изнудваш, за да измъкнеш още милиони от мен. Не ти стигаха милионите, които ти беше дал Албърт. Не се задоволи...

— Престанете! — Гласът на Улф прозвуча като камшик, гледаше я намръщено. — В смъртна опасност сте, госпожо. Аз ви поставих там и нося отговорност. Затова ви съветвам да сдържите езика си. Господин Крамър, искате ли да научите още нещо от господин Байн или от мен?

— От вас. — Крамър бе толкова шокиран, че пресипна. — Според вас, госпожа Робилоти нарочно е допуснала Фейт Ъшър да присъства на онази вечеря, за да я убие. Така ли?

— Да.

— Мотивът ѝ е бил, че Фейт Ъшър е незаконно дете на Албърт Грентъм, така ли?

— Би могъл да бъде. При нейния характер и темперамент, този факт би бил достатъчен мотив. Но тя самата току-що добави още един. Племенникът ѝ изглежда, е използвал Фейт Ъшър като средство за получаване на пари от нея. Вие ще разследвате това.

— Разбира се, след разиграната от вас сцена. Тя, твърдите вие, доказва, че госпожа Робилоти може да го е извършила?

— Да. Видяхте. Могла е да сложи отровата в чашата, оставена на бара за три-четири минути. Госпожа Робилоти е била на бара. Ако някой друг е поискал да вземе чашата, тя е могла да каже, че е нейната. Дошъл е синът ѝ и взел двете чаши. Ако е взел отровената чаша в дясната си ръка, което за нея — тя познава навиците му — би означавало, че ще я изпие той, тя отново би казала, че това е нейната чаша и би му наредила да си вземе друга. Или, би могла да му я подаде и да проследи да я вземе с лявата ръка. Няма изгледи обаче да установите това — нито тя, нито синът ѝ ще признаят. Щом Сесил е напуснал бара с отровената чаша в лявата си ръка, Фейт е била обречена. Рискът е бил незначителен, тъй като на стола, в чантата на

госпожица Ъшър е имало предостатъчно цианкалий. Би било прието без всякакви възражения, че Фейт Ъшър е извършила самоубийство. И наистина, беше прието. И това предположение щеше да надделее, ако господин Гудуин не беше там и не беше държал очите си отворени.

— Кой е казал на госпожа Робилоти, че госпожица Ъшър има отрова? И кога?

— Не знам — разтвори ръце Улф. — По дяволите, и обувките ли да ви лъскам?

— Не, ще се оправя. Достатъчно ми ги лъснахте вече. Рискът, казахте, бил незначителен. Едва ли обаче е бил незначителен, когато е взела чантата на Фейт, извадила е шишето и е отсипала от отровата.

— Съмнявам се, да е вършила всичко това. Съмнявам се, изобщо да е минала покрай чантата. Ако е знаела, както няколкото други, че отровата на госпожица Ъшър е цианкалий, вероятно го е взела отнякъде другаде — не е трудно — и си го е държала под ръка. Заслужава си според мен да се провери, дали наскоро е имала достъп до места, където може да се намери цианкалий. Сигурно ще откриете, че тя дори се е снабдила с известно количество — Улф отново направи жест с ръце. — Не претендирам, че ви показвам узрелия плод и вие трябва само да го откъснете. Заех се само да проверя, дали господин Гудуин е прав или не е. Доволен съм. А вие?

Крамър не отговори. Госпожа Робилоти стана. Тогава ми се стори, че я е размърдало предположението на Улф, че е взела цианкалия отнякъде другаде. След няколко дни се установи — бил съм прав. Пърли Стъбинс ми каза — установили са откъде го е взела, имат и доказателства. Както и да е, беше станала и тръгна. Но след три крачки трябваше да спре. Крамър и Пърли ѝ препречиха пътя. Общото им тегло беше към сто и осемдесет килограма, а ширината — над метър и двадесет.

— Пуснете ме да мина — каза тя. Отивам си вкъщи.

Рядко съм изпитвал съжаление към тази двойка. Ала тогава ги съжалих. Особено Крамър.

— Не веднага — каза дрезгаво той. — Ще трябва да отговорите на някои въпроси.

17.

И още нещо. Ако си спомняте, споменах, че в деня, след като бе обвинен убиецът на Фейт Ъшър, обсъждах с една приятелка най-тщеславното чуто или прочетено изказване. В този същия ден зърнах Лейдлоу в мъжкия бар на Чърчил и реших да извърша добро дело. Освен това, чувствах, че сметката, която му изпратихме и която той плати своевременно, без да каже дума, беше доста солена, а на него му предстоеше нещо голямо. Отидох при него и след размяната на приветствия започнах доброто си дело.

— Не исках да го споменавам — казах, докато трае съдебният процес срещу майка ѝ. Но сега мога да ти съобщя, в случай, че те интересува, разбира се. Един ден, по време на суматоката, говорих със Селия Грентъм. Стана въпрос за теб и тя сподели: „Някой ден ще трябва да се омъжа за него. Но ако попадне в затруднено положение, ще се омъжа за него сега.“ Съобщавам ти го, само защото си помислих, че може би ще искаш да вземеш някой и друг урок по танци.

— Не ми се налага — отвърна той. — Трогнат съм. Благодаря ти. Но разписването ни е другата седмица. Без много шум. Решихме го още преди края на процеса. Дай да те почерпя.

Това е. С едно добро дело по-малко.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.